

అచల సాంప్రదాయ

శ్రీభాగవత కృష్ణప్రభు

కందార్ధములు

పోకల శేషాచలం నాయుడు

భావార్ధములు

ప్రకటనపత్రిక.

శ్రీమద్వేదాంతసారమును, అచలపరిపుష్టమును, ఉశోరుగమును నైన సద్గురుస్వామికి శిష్యుండగు పోకల-శేషాచలవామాయుడు భక్తివైరాగ్య, యోగ, జ్ఞాన జ్ఞానాప్తిముల నెవ్వరికేదాంతమార్గములు పుణ్యపురుషులును స్త్రీలునుగ్రహించి, సాలోక్య, : మీప్య, సారూప్య, సాయుజ్య, సామ్యైత్వ, మోక్ష, పరమపదపులనుబొందునగుల ఆంధ్రంబున వచనకావ్యంబుగరిచియించిరి యిట్లుచేయఁబడిన గ్రంథములనివరిము.

	మొలు			హాస్టేట.
	సా	అ	త	ప్ర
మహాసదగురుగురీత ౨౦౮శ్లోకం - టీక తాత్పర్యములతోడ	౧	౪	౧	౧
శ్రీకవిరామడిక్షితీయము ౧౪-అధ్యాయములుగల అచలగ్రంథం	౧	౧	౧	౧
మద్గునిష్ఠులతిస్సరికందా సుపులు తాత్పర్యసహితం	..	౦౧౨	౧	౧
శ్రీకృష్ణబోధామృతమును పండ్రియరాజుల కథలు	..	౦౧౩	౧	౧
శ్రీకృష్ణార్చన సంవాదిమను పరిమపది మార్గము ...	...	౦ ౪	౦	౧
శ్రీరామహృదయమను యింద్రజాలపుకథలు ...	...	౦ ౪	౧	౧
నశిష్టజనక సంవాదిమను అతితమ్యగ్రంథం ...	...	౦ ౦	౧	౧
సుకపంచపాదియను చిలుకజెప్పిన ౨౫-కథలు...	...	౦ ౪	౧	౧
సుజ్ఞానరత్నావళియను ౧౦౮-వేదాంతతత్వకీర్తనలు	...	౦ ౧	౦	౧
భక్తివిజయమను పగుగురు మహాపతిసతిలకకథలు...	...	౦ ౧	౦	౧
ఆత్మలక్షణసారము గ్రంథం ...	...	౦ ౨	౦	౧

శ్రీమచ్చెన్నపురియిన పెద్దనాయనిపేట నాటుపిల్లారి గుడివీధి కవాటసంఖ్య (౨౦) గల మందిరమున యాగ్రంథములు సదా విక్రయింపఁబడును. ఈరిజ్జుర గ్రంథములను గొనువారలకు ౧౦౦-కి యొక, ౧౦౦మించునకు అనగాతోశి యివ్వబడును. యొక, ౧౦-లకు తక్కువగా కొనెడువారలకు కిమీయక యివ్వబడును.

౧౮౯౦ సం }
 నవంబరు నెల ౨౨-తేది }
 ఇట్లు
 గ్రంథకర్త
 పోకల - శేషాచలమునాయుడు.

పీఠిక.

అచలగురుపరంపర.

శ్రీమద్వేదాంతసాగుండును, శబ్దవిదానంబ రహితుండును, వాదలిం
దు కళాతగుండును, ప్రకృతిస్వయం గోరిహతుండును, అశరీరుండును,
అచలపరిపూర్ణుండునునైన శ్రీ - వెంకటేశ్వరునిపేరి, ప్రేయశిష్యుండు జనకమ
హారాజును * జనకమహారాజునకు ప్రేయశిష్యుడు, శుకమహాముషియును * శు
కమహాముషికి ప్రేయశిష్యుండు సాందీపమహాముషియును * సాందీపమహాముషికి
ప్రేయశిష్యుడు, శ్రీకృష్ణగంగావాసుడును * శ్రీకృష్ణగంగావాసులకు ప్రేయశిష్యులు
ఉన్మివాన్మనులును * పీఠికవేనక కొందఱువిశేషులవలెను, శ్రీధరస్వామిలవారును *
శ్రీధరస్వామిలవారికి ప్రేయశిష్యుండు, రామమనుగోపరామ దీక్షితులవారును * రా
మదీక్షితులవారికి ప్రేయశిష్యుండు, కింబాలూరు-అప్పారావుగారును, పెమ్మోరు
రామకృష్ణయ్యగారును * అప్పారావులవారికి ప్రేయశిష్యుడు, నరసరామ సీతారా
మస్వామిలవారును * సీతారామస్వామిలవారికి ప్రేయశిష్యుడు, భీమవతులకృష్ణదా
సులవారును * కృష్ణదాసులవారికి ప్రేయశిష్యుడు భీమభానాంకిరరావుగారును *

శ్రీభీమవతుల కృష్ణదాసులవారు, శ్రీశివరామదీక్షితులవారు, వీరు ఆవ
వీరు, అవధూతాశ్రమమునుబొంది వృద్ధాశ్రమమును బొంది వృద్ధిరహి
తిరహితులైన అచలపరిపూర్ణులు. వీరులైన అచలపరిపూర్ణులు.

పీ ఠి క.

సచ్చిదానందగురుపరంపర.

శ్రీమద్వేదాంతగ్రంథగ్రంథును, మహాయోగపురుషుండును, జీవేశ్వరైక్య సమాధిలక్షణలక్షితుండును, జ్ఞానసంపన్నుండును, సచ్చిదానందస్వరూపకుండునునైన పోతులూరు వీరబ్రహ్మము గారును * వీరబ్రహ్మము గారికిప్రియశిష్యుడు దూడేకులసిద్ధప్పగారును*సిద్ధప్పగారికి ప్రియశిష్యుడు జంగంఅమరలింగం గారును*అమరలింగ గురువులవారికి ప్రియశిష్యుడు, శేషరాజుగారును * శేషరాజుగురువులవారికి ప్రియశిష్యుడు, చెంచురాజుగారును*చెంచురాజగురువులవారికి ప్రియశిష్యులు, అమినిగడ్డ కోటప్పదేవరవారును*కాశింసాపేటలవారును పోకల-శేషచలాహ్వయుండును * యింకనుగొంచులుగలరు.

అచలగురుపరంపరలో సుకైన శ్రీశివరామదీక్షితులవారి, శిష్యుడు వర్మూరు-రామకృష్ణయ్యగారును * రామకృష్ణయ్యగారికి ప్రియశిష్యుడు, మహేశ్వరించును*మహేశ్వరులవారికిప్రియశిష్యుడుపైచెప్పినకోటప్పదేవరగారును*కోటప్పదేవరవారికిప్రియశిష్యుడు పోకల-శేషచలాహ్వయుండును*అట్టి శేషచలాహ్వయునిశిష్యుమండలిలోముఖ్యశిష్యుడు వేంకట్రావును.

సిందె-వేంకట్రావు. పోకల-శేషచలాహ్వయుండు.

శ్రీగురవేనమః.

శేషనిర్గుణతత్వకందార్థదరువులు

తాత్పర్యసహితము.

పద్యం || జనులారా జననిమరణము | లనుదొలగిండ్రియొక
జాలులక్షి యుత్తమై | వినువారికిఁగినువారికిఁ | దినలావెటిఁగొ
చుదీనితప్పకవింశే * అప్పుడెవారలెప్పుడుగం లే) * గనుకవిస
బుద్ధియితే పినుడుచదివెదమీక | కనుగొనిమనసై శే కనుడి
పుస్తకమంత తప్పకవింశే * అప్పుడెవారలెప్పుడుగం లే) | ౧||

తాత్పర్యము || ఓసరులారా! జననిమరణప్రవాహములనుండి దొల
గించి, నిజస్వరూపలక్షణములను దెలియజెప్పెడు యీగ్రంథ పద్ధతుల
నుదెలుసుకొనుడు. ఈగ్రంథమును నే జదివెదను మీకు వినుడు, లేక
చదువనవేషించినవారు కడపరికును జదువుటయు క్తమని భావము.

ప|| విసవలెకనవలెననుచును | మనసందునగోక్క గల్గుమును
జాలెనుడి | వినజేసెదకనజేసెద | ఘనమగుబోధవిసగగన
నొల్లనట్టి * వాటిచనుడుతోచినత్రోవబట్టి * తినుమంతువులి
వల్లదనిలోకులనవింటి | గనుకనిదివిసవలెననెరాడదువిసగ
గననెల్లనట్టి * వారు చనుడుతోచినత్రోవబట్టి|| ౨||

• తా|| ఓసరులారా! విసవలెనని కనవలెనని మనస్సున యిష్టము
గలవారే యీపద్యములనువినుడు, చదువుడు, చదువుటకునువినుటకును
యిష్టములేనివారువాఁకిష్టమైన మార్గమునంబోవుడు, తినుమంతువులి
తిననెల్లదనిలోకులనెదరుగావున, వినుడనికనుడనినేనుగ్రాఢించుటలేదు.
ఇష్టముగలవారు విసవచ్చును జనువవచ్చునని భావము.

ప|| ననుమిమునేగనిపుస్తకమునుజేసితిదీనిమీరుముదమున
• వినుడాననుటయుమిముననుమీరలు | గనుగొనివినుపించుమచు
టకలయట్టిమాట*బోధనుమేల్కగనలేదెచ్చొట్ట*ఘనమారయి

టువంటికలలోముచ్చటలాడి గనుగొనిమీరుమేల్కొనిమేల్కొన్న
• ల్బుడునన్ను కలయట్టిమాట * బోధనుమేల్కొన్నలేదెచ్చోట॥౩॥

తా ॥ ఓనరులారా! నన్ను మీరును మిమ్మునేనును జూచి యీ
గ్రంథమునుజేసితిని, మీరుసంతోషముతోవినుడు, నాకు మీరును మీ
కునేనునుగనుపించి మాట్లాడుటలు, కలుగనిజాగ్రతకాదు. జాగ్రత బో
ధనుదెలియదు, యీకలలో మనము ముచ్చట్లాడుదము, నన్ను మీరు
మేల్కొల్పుడు, యీగనుపించెడు ప్రపంచ రూపునామములగల సర్వ
మును కలయేగాని జాగ్రత కాదని భావము.

ప॥ ఒరులారులునేనునేననియెరులనుతనునెన్న డెఱుగకున్న
బయలులోనరుదెంచితిన్నుతాగని పరులనుగనితెన్నయేనుపరు
లనియనుచు * యెఱిగెడుయెఱుకబయలుండగనుచు* నిరతము
తానెందునిలువకుండుటకునై । విరచి స్తిదీన్నెఱుకవినిననిల్వదు
నేనుపరులనియనుచు*యెఱిగెడుయెఱుకబయలుండగనుచు॥ ౪॥

తా ॥ తన్నును పరులను యెన్న డెఱుగని పరిపూర్ణము నందు
యెఱుకవచ్చి తన్నును పరులనుయెఱిగి, యీయెఱిగిన యెఱుకచేత పరి
పూర్ణమునుదర్శించి, తానెందునునిలువకుండ మటుమాయముగా బో
వుటకొఱకై యీగ్రంథమునుజేసితిని భావము.

ప॥ శ్రీమించునచలబోధను । యేమహానీయుండుచేసి యెగ
జల్లెనునీ । భూమినుజనులకొఱకా । రాముండగుగురునిశివ
రామదీక్షితుల*తలచియప్పారావుగుణతతుల* ప్రేమతో
బాగడనాభూమినిర్బధపరశు । రామసీతారామస్వామికిమ్రొక్కి-
శివరామదీక్షితుల*తలచియప్పారావుగుణతతుల॥ ౫॥

తా ॥ ఈలోకమున సుజనులకొఱకై మహాశ్రేష్ఠమైన యచల
పరిపూర్ణబోధను వెల్లడిజేసిన శివరామదీక్షితుల వారిని మనంబున నే
వించి, అప్పారావులవారిని వినుతించి, పరశురామ సీతారామస్వాముల
వారికి సాష్టాంగనమస్కారములు గావించితినిభావము.

ప॥ ఎఱుకనుకలలోపలనే । నరుదెంచితిమీరలట్టులరుదెం
చితిరి । యెఱుకజననేనుమీరలు । యెఱుకతోజనువారమను
చు యెఱిగేటికొఱకు * గ్రంథముజే స్తినెఱిగియావరకు * గురు

బోధంనునుమీరునరులారచేకొంటె. యెఱుకనకలబోలినెఱిగిన
నిల్వడంచెటిగేటికొటకు * గ్రంథముజేస్తినెఱిగియివరకు॥ ౬॥

తా॥ ఓనరులారా! యెఱుకయనెడు కలలోపల, నేనునుమీరు
నువచ్చితిరి, యెఱుకతోడమనము బోవువారము, యీపరిపూర్ణబోధవ
లన యెఱుకయనెడు కల తొలగిపోవును. అందుకై యీగ్రంథమును
జేసితినిని భావము.

ప॥ శ్రీమత్తుతారామ । స్వామికిప్పపంజెప్పనయ్యెనడనద్రహి
తం । బేమిపదార్థముదానిని । యీమహిళకందార్థములుగనిది
విసరయ్యా * ప్రాజనులారయిటుగానరయ్యా * చేమారునేమి
మ్మువేడెదింతియనుమ్మి । నామీనకృపజేసిననుజదువుమని మీ
రలిదివిసరయ్యా * ఓజనులారయిటుగానరయ్యా॥ ౭॥

తా॥ ఓజనులారా! శ్రీసీతారామస్వాములవారికటాక్షముచేత,
నడనత్తులురహితమైన యచలపరిపూర్ణబోధను కందార్థములు గారచి
యించినాడను, మీరునామీదడయయించి నన్ను జదువుమనిమీరువి
నుడు, లేదామీరేచదువుడని భావము.

ప॥ శివరామదీక్షితులశిష్యవరూడప్పయ్యమంత్రియతనిశి
ష్యుండీ । భువిపరశురామవంశో । ధృవుసీతారాములతనిధక్తు
డనుమ్మి * తద్బోధప్రయుక్తుడనుమ్మి * స్తవసీయులగుమీరు
త్సాహముతోయీక । ధవినుడునేకందార్థములచేవినుపింతుభ
క్తుడనుమ్మి * తద్బోధప్రయుక్తుడనుమ్మి॥ ... ౮॥

తా॥ శ్రీశివరామదీక్షితులవారి శిష్యుడలప్పయ్యమంత్రి, అ
ప్పయ్యమంత్రివారిశిష్యుడు పరశురామవంశమునంబుట్టిన సీతారామ
స్వాములవారు, అసీతారామస్వాములవారికినేనుభక్తుడను, అచలబోధ
వేరుండను, కీర్తిపరులైనమీరుసంతోషముతో యీకథనువినుడు, నేను
కందార్థములుగావినుపింతునని భావము.

ప॥ మనసిచ్చివినుడియికనొక । మనివిదినాపాలిగురునిమది
లోపలనే । నునుచుకొనిపెద్దలాజ్ఞను । పనిబూనుక చేసితిట్టిపద్య
ములిన్న * తప్పొప్పులేర్పడదిద్దుడన్న * ఘనమతిమంతులుగను

కప్రాధ్వించితీ । ననుమికటాక్షేక్షణలపీక్షింపుచు పద్యములిన్న

* తప్పొప్పులేర్పడదిద్దుడన్న ॥ ... .. ౯॥

తా॥ పెద్దలాజ్ఞచేతనాపాలిటి సన్ధురుస్వామినిమనఁబునో నిలుపు
కొనిరచియించిన, యీకందార్థములయందలి తప్పలనుయొప్పులనుబుద్ధి
మంతులు యేర్పరచిదిద్దుదురని యాబుద్ధిమంతులైనవారినింబ్రాధ్వించె
దను, నన్ను మీరుకరుణతో జూడుడని భావము.

ప॥ వినిమిరిదిదిద్దుండనిపనిపడిప్రాధ్వింపనేలవరుసమునిను
మే । ననుస్వస్థముజేయుమనునె । తనకై తానానుసన్నిధానమం
దుంటే * తెల్పుడియనుమానమిందుంటే * మనివిశేసునెపాలి
వ్తునిలేగతల్లిని । తనకై తానిచ్చునుడయచేసితానన్నిధానమం
దుంటే * తెల్పుడియనుమానమిందుంటే ॥ ... .. ౧౦॥

తా॥ ఈకందార్థములను మీరుజక్కగావినిదిద్దుండనినేనుబ్రా
ధ్వించుటందుకు, ఇనుముతన్నుబంగారముగాజేయుమని స్పర్శవేధిస్ప్రా
ధ్వించునా, అటువలెనేమీపమందుండినతనకుతానేయగుచున్నది, అను
మానమువలదు, ఆవు, తనదూడ తన్నుపాలుయిమ్మని ప్రాధ్వింపకనే స
మీపమందుండిన తానుగానే పాలుయిచ్చుననిభావము.

ప॥ అప్పకవీయాద్యాంధ్రము । లొప్పగుమాఘాదికావ్య
మొగిజదివికృతికా । దప్పనికవులకుసమముగ । దప్పలులేకుండ
జెప్పదరమానెకృతిని * యూహనుజేస్తమరినేనీకృతిని * గొప్ప
పక్షులతోటికొదువపక్షులుసాటె । నుప్పరవీధినికూటాడెటందు
కుతరమానెకృతిని * యూహనుజేస్తమరినేనీకృతిని ॥ ౧౧॥

తా॥ అప్పకవీయమును, మాఘాదికావ్యములను జదివినకవుల
తోనేనుసమముగా, తప్పలులేకుండా జెప్పటకునాతరమగునా, సన్ధురుబో
ధయనెడు యూహచేతనీగ్రంథమునుజేసితిని, ఆకాశమునందుతిరుగుటకు
గొప్పపక్షులతోడ చిన్నపక్షులు సాటియగునా=సాటికావని భావము.

ప॥ ఛందములెఱుగకపద్యము । లెందుకుజేసెదవటంచుని
లజనులననే । సందేహింపకజేసితి । నిందునదప్పన్నమిరలివి
దిద్దేనుచు * నేజదివితెచెవియొగ్గివినుచు * అందముగా* త

మందిట్లుతలపోసి । కందార్థములుమీముందరబెట్టితి యివిద్వై
రనుచు * నేజదివితేచెవియొగ్గివినుచు॥ ... ౧౨॥

తా ॥ నీపుఛందోలక్షణములను దెలియకపద్యములందుకుకేసె
దపని నన్నుకొందఱుయాక్షేపించిరి, నేనుసందేహింపక నీగ్రంథమునుజే
సితిని, బుద్ధిమంతులైనవారుయివిద్వదురనియును, నేజదివినచెవియొగ్గి
వినుదురనియును, నాజ్ఞత్వమునందలంచియీకందార్థదరువులనురచియిం
చి మీముందరబెట్టితిని భావము.

ప॥ పునరుక్తిగలిగియుండిన । వినికోపముసేయవలదువేడు
కొనియెదన్ । వినువారలుదూరాథము । గనవలెదగ్గరనటంచు
గల్పించినాను * తెలియకగాదీగ్రంథములోను * జననీజనకు
లుదాముతనయులపునరుక్తి । విసగోరుదురుతప్పించక నేనదితె
లిసికల్పించినాను * తెలియకగాదీగ్రంథములోను॥ ౧౩॥

తా ॥ ఈపద్యములయందు జెప్పినపదములను మఱలమఱలజె
ప్పటచేత పునరుక్తిదోషమనియెంచి కోపముచేయవలదు, దూరాథము
ను దగ్గరజెలుసుకొనుటకై నేనిటులరచియించితినేగాని, తెలియక
గాదు, తల్లిదండ్రులు, తమవిడ్డలుపదేపదజెప్పిన మాటలకుసంతసింతురే
గానివారిమనంబునగోపింపరనిభావము.

ప॥ ఇదియాంధ్రకవిత్వంబని । మదిరోయగదగదుదీనిమర్త
మరయుడీ । పదియారువన్నెపసిడిసి । ముదమునతోల్పెట్టె
నుంచముట్టకుండుదురా * లోకులుచేతబట్టకుండుదురా*యిది
గాకకులహీనుడిచ్చినద్రవ్యము|విదితముగాసంతవేత్తలైననుదా
నిముట్టకుండుదురా * లోకులుచేత బట్టకుండుదురా॥ ౧౪॥

తా ॥ ఇవి తెనుగుపద్యములని మనంబున యసహ్యభావమును
బొందవలదు, ఈపద్యములయొక్క భావమును జక్కగాదెలియుడు, పది
యారువన్నెగలబంగారమును తోలుపెట్టియలోనంబెట్టినను, అదిలోకు
లుగ్రహించకుందురా, ఇదియునుగాకకులహీనుడిచ్చినద్రవ్యమునుయెం
తటి కులశ్రేష్ఠులైనను గ్రహించకుందురా, గ్రహింతురని భావము.

ప ॥ ఆసాంతముయీగ్రంథము । ప్రాసయతుల్కబ్బగఁము
భావముయొక్కలోజూచినరిపడనిచోటను| యీసభలోపెద్దలెల్ల

నివిదిద్దవలెను*దిద్దినదినామదికందవలెను*మీసాటివారికివేసట
లిందుంటు । నాసాటివారిబ్రతుకేసాటిగాకుండునివిదిద్దవలెను *
దిద్దినది నామదికందవలెను ॥ ౧౫॥

తా ॥ ఈపర్యములయందలి, యతి, గణ, ప్రాసములను, భావ
ములను, యుక్తులను, జక్కగావిమర్శించి, సరిపడని తావున యీసభ
యందుండెడు పెద్దలు నాటిని దిద్దవలయును, దిద్దిన యంశమును నా
కుండెలుపవలయును, మీవంటివారికే యిసుకుబుట్టిన యెడల నావంటి
వారిబ్రతుకు యేమాత్రమని భావము.

ప॥ తప్పొప్పులురెండెఱుగని । తప్పుతనందుండిదీనితప్పనికూ
సె॥తప్పుడునరునకు జెప్పెదచప్పుడుచాలించుమనుచుసభవారువి
నగా * సరేసరేయనిసభవారిట్లనగా * చెప్పినవినకుంటెతప్పు
వానిదెనుమ్మి । తప్పుగలిగినవెనుకగొప్పవాడెట్లాను సభవారువి
నగా * సరేసరేయనిసభవారిట్లనగా॥ ... ౧౬॥

తా॥ తప్పును, ఒప్పును, యీరెంటిని యెఱుగని తప్పు తనయం
దుంచుకొని, యీపర్యములు తప్పనిచెప్పెడు యీతప్పుడు జనులమాట
లుసరిగావు. ఒప్పునుతప్పనిజెప్పినవెనుక నాడు గొప్పవాడుకానేరడనిభా.

ప॥ ఇలుజొచ్చిగ్రామసింహము । కలదొంతులుగూల్పునిం
టిగరితలొరుగుదొం । తులుజక్కజేతురట్లనె । యిలనుకవిజ
నొక్తితప్పలెంచుదుర్జనుడు*తప్పొప్పులుగాంచుసజ్జనుడు* తుల
లేనిబుద్ధిమంతులుసర్వజ్ఞులుమీకు । తెలుసునాతలపు నేజెలిపె
దనికతప్పలెంచు దుర్జనుడు*తప్పొప్పులుగాంచుసజ్జనుడు॥ ౧౭॥

తా ॥ తమయిండ్లయందు కుక్కలుదూరి, దొంతికుండలు పడ
త్రోచినయెడల, కులకాంతలెటులవాటినిజక్కపఱతురో, అటువలెనేసజ్జ
నులు తప్పులనుసవరింతురు, దుర్జనులు తప్పలెంచుచురు, గావునమతిమం
తులైన పెద్దలు నామనాభావమును జక్కగా దెలియుదురనిభావము.

ప ॥ తనగొప్పనెంచరేమో । జనులనితలపోసిసాధుజనకృత
కవితలే । వినరితరులువినగోరిన । వినకనరాదనుచుమనసు వి
రుచుదుర్జనుడు * వినపించునునేడకసజ్జనుడు * కనవచ్చుముం

జేతికంకణాలకువేరె । ఘననిల్వటద్దముగావలె నామనసు విరు
చుదుర్జనుడు * వినుపించునువేడ్క-సజ్జనుడు॥ ... ౧౮॥ •

తా॥ సాధువులు రచించిన కృతులను వినవలదని దుర్జనుడు చెప్పును, సజ్జనుడు వినుమనిజెప్పి వినుపించును, ముంతేతి కంకణములను జూచుటకు లద్దముకావలసినదిలేదని, దుర్జనుడు తానుజెడుటయే గాక యితరులనుగూడాజెరుచును, సజ్జనుడు యితరులనుగూడాసుగతినింబొందించుననిభావము.

ప॥ ఆగామికధనుయిట్లని । బాగుగవినుపింతుచెవులపండువు
గాగ । న్నాగమనిగమోపనిష । త్సాగరమథితార్థమెల్లసాంగో
పాంగముగ్గ *దయతోవినుడిసాంగోపాంగముగ్గ * ప్రాగర్థచ
రమాగ్ధయోగములకునుసంయోగముగావించి నేగురైతిగినంత
సాంగోపాంగముగ్గ *దయతోవినుడిసాంగోపాంగముగ్గ॥౧౯॥

తా॥ ఆగామికధయనగా=ఇకమీదుకలిగెడు జననమరణముల నుగురించి నేనువేదస్మృతులనియును, ఆగమములనియును, జెప్పంబడిన మహాసముద్రమును జక్క-గాతరచియై త్తిన సారాంశమైన నాయనుభవమును, శ్రోత్రములకానందముగా కడవరకువినుపించెదను మీరుదయతోవినుడు. ఆ త్తశరీరములకు సంధానముచేసి యారెండును యొక్కటేయని నేనుయితిగినంత మీకుజెప్పితిని భావము.

ప॥ మోదమునప్రొద్దుబోకకు|వాదిప్రతివాదులగుచువరగు
రుశిష్యుల్|వాదించిరనుచునొకసం|వాదముగల్గిష్టికలగ వదల
కవినుడి*మోదటినుండితుదవెళ్ల, నుడి*వేదాంతార్థమును వేత్త
లమీరిందు । యేదేదిసవరించుడిదెనావిజ్ఞాపనవదలకవినుడి *
మొదటినుండితుదవెళ్లగనుడి॥ ... ౨౦॥

తా॥ ప్రొద్దుబోవుటకై వాదిప్రతివాదులవలె గురుశిష్యులు వాదించినటుల సంవాదమునుగల్పించి, యీగ్రంథమునురచించితిని, కలయనిమీరుదీనినిమొదటినుండితుదవెళ్ల తెలియుడు, వేదాంతవేత్తలైనపెద్దలువిని వీటిలోతప్పుగలిగినచోట సవరింతురనిభావము.

ప॥ కొంచెములోసరిపుచ్చక|పెంచితిసీగ్రంథమనుచు బెద్దల
లుకగ్గ|మించినవేడ్క-నువినుడి|పెంచినయర్థంబునేజెప్పెద లో

కులెల్లా*అర్థము తెలిసిమదినుల్లసిల్లా*పెంచితిపెంచితికొంచెము
వెడలుపు । నుంచుండెనదిబోతంచెంచినామదినిజెప్పెదలోకులె
ల్లా*అర్థము తెలిసిమదినుల్లసిల్లా ॥... ౨౦॥

తా॥ అచలపరిపూర్ణభావమును గొంచెములోసరిపుచ్చక, లోక
ములోని వేదాంతులు నామసౌధార్థమును జక్కగా తెలుసుకొని యు
త్సాహమునుబొందుటకై, కొంచెమువెడల్పుగానునిడివిగానుపెంచితిని,
వీటియొక్క యర్థమునుజక్కగాబోధపడి యానందమునుబొందుటకొఱ
కై యీగ్రంథమును రచియించిననిభావము.

ప॥ సాధనసంపత్తియుగలసాధకుడొక నరుడుఘోరసంసార
ములో బాధపడలేక తనపుణ్యోదయమునగురునిగాంచియున్నత
రభక్తి*శరణనిమ్రొక్కిమరిమరియుక్తి* బోధజేయుపుణ్య
పురుషమాబోట్లకు । సాధించదగుముఖ్య సాధనమనిబలెక్తియు
రుతరభక్తి* శరణనిమ్రొక్కిమరిమరియుక్తి॥ ... ౨౧॥

తా॥ సాధనేతత్త్వయమనగా=నిత్యానిత్యవస్తువివేకమును, ఇ
హమూత్రార్థఫలభోగవిరాగమును, శమాదిషట్క సంపత్తియును, ము
ముక్షుత్వమును, యీనాలుగును సంపత్తుగాగలిగిన యొక పుణ్యపురుషు
డు, ఘోరములైనయింద్రియములనెడు సంసారసాగరమును యీడజా
లక, తనపుణ్యవశంబునయచలగురునింగాంచి, యోమహాత్మా! పుణ్యపు
రుషా! నావంటిపామరునకు, జననమరణములులేని యచలబోధను గటా
క్షించిరక్షించుడు, నేనుసాధించవలసిన ముఖ్యసాధనమేయదియని, సా
ష్టాంగనమస్కారములుగావించెనని భావము.

ప॥ శరణాగతుడగుశిష్యునికరుణామృతదృష్టిచేతగనిమోద
మునుప్పిరిగొనమృదువాక్యములను । పరమదయాళుండుగురు
డుభక్తవినుమనెను*సంశయమింక బాధింపదనెను*పరిపూర్ణమొ
కటిలేనెఱుకనేదొకటుండు । పరిపూర్ణమెఱుకలనెఱిగియెఱుకను
మానుభక్తవినుమనెను * సంశయమింక బాధింపదనెను ॥౨౨॥

తా॥ సాష్టాంగపక్షి నమస్కరించినిశిష్యుని యాయచలగురుడు,
కరుణారసదృష్టిచేతనెత్తియాదరించి, భక్తుడావినుము, ఇంద్రియములనే
దు సంసారతావతయాదులు (అనగా=అధ్యాత్మికఅధిభౌతిక అధిదై

వతములు) నిన్ను బాధింపనేరవు, పరిపూర్ణమనియును, లేనియెఱుకయనియునురెండుగలవు. ఆరెంటిలోపరిపూర్ణమునుగ్రహించి, లేనియెఱుకను సమూలముగావిడిచినయెడల నిన్ను సంశయములు బాధింపనేరవనిభా.

ప॥ ఏసాధన నీకెందుకు । ఏసానికి పనికిరాదు వినుమాయ య్యా । నేసాధులచేవిన్నది । యేసాధనలేనిబోధ యెఱిగింతు బోకు * సాధనలందుమఱిగితేరాకు * యేసాధనలజోలియేనొల్లననినీవు । బాసజేసితివేని పరిపూర్ణబోధనేనెఱిగింతుబోకు * సాధనలందుమఱిగితేరాకు ॥ ... .. ౨౪॥

తా॥ బిడ్డా! నీకు యమ, నియమ, ఆసన, ప్రాణాయామ, ప్రత్యాహార, ధ్యాన, ధారణ, సమాధులనెడు అష్టాంగలక్షణములును వివిధముద్రల మార్గములును యోగములునుబనికిరావు, నేనుసాధులవలనవినినది, యేసాధనయునులేని యచలబోధ, నీవునుదానినిగ్రహించుము. ఇకమీదు యేసాధనలతోనువర్తించుటలేదని నీవుప్రమాణముచేసినయెడల, నీకుఅచలపరిపూర్ణబోధను యెఱిగింతును, లేకసాధనలందువర్తించువాడవయ్యెనేని నాయొద్దికురావలదని భావము.

ప॥ గురువరపరిపూర్ణంబన । యెఱుకననవిరెండునెట్లుయెఱుకోద్యవమృదెఱుకచనుచోటుయెయ్యెదియెఱుకనునే నెట్లువిడిచేదెఱిగింపుమనెను * అంత నెగురుడుయెఱిగింతుననెను * చరణధూళినిరెండుకరములగొనితనశిరమునధరియించిశరణనియాశిష్యుడెఱిగింపుమనెను * అంతనెగురుడుయెఱిగింతుననెను॥౨౫॥

తా॥ ఓసద్గురుస్వామీ! పరిపూర్ణమనియును, లేనియెఱుకయనియునురెండుగలవనిసెలవిచ్చితిరి. అవియెట్లు, లేనియెఱుకయద్యవమెట్లు, యెఱుకలియ్యమయ్యెడుచోటయ్యెది, యెఱుకనునేనెటులవిడుతును, యెఱిగించుడని సద్గురుమూర్తి పాదకమలములయందలిధూళిని (అనగా=దుమ్మును)తనశిరంబున ధరియించి యాశిష్యుడు బోధించుడనిప్రార్థించిన యాసద్గురుడు యెఱిగింతును వినుమనెననిభావము.

ప॥ మొదలచలమునెఱిగించెదవిదితముగాలేనియెఱుక వివ

రింతుపయ్యె॥ తుదకెఱుకనువిడిపించెదమదిలోనామాటనన్నిమరివింటివేని*సంశయముద్ధిమానుంటివేని*పదుగురునినుజూచి భ

భిశాబాసీత్రోవ! కెదురులేదనునట్టులిదుగోనేజేసెదమరివింటివే
నిశసంశయబుద్ధిమానుంటివేని || ... .. ౨౬||

తా|| శిష్యా! మొదటయచలమును, బిమ్మట లేనియెఱుకను, విను
పింతును, తుదనుయెఱుకనువిడిపింపఁజేతును, నామాటలునీమనంబునన
వ్విసీపుసంశయములేనివాడవైతివేని, పదుగురునిన్నుజూచి భళి శాబా
ను యీమార్గమునకు పైమార్గములేదని నిన్నుశ్లాఘించునటుల జేయు
దును, జక్కగావినుమనిభావము.

ప|| మీరంతవారుగనుకనె | జేరితిమిపాదసేవసిద్ధించుటకై |
లేరింతవారుజగమున | లేరనినామదికిదోచెలెస్సగవినుడి * ఆజ్ఞ
కుమీరలేదుగనుగొనుడి* యేరితివినుమంఁపనారీతివినియెడ | మీ
రానలివ్వండితోరాముయీబోధలెస్సగవినుడి * ఆజ్ఞకుమీరలే
దుగనుగొనుడి|| ... .. ౨౭||

తా || ఓసన్గరుస్వామి! దేవరవారు అంతటిప్రభావముగలవా
రుగనుకనే మీపాదసేవకుండనైతిని. లోకమున మీయంతటివారును
గలరా, లేరనినామనంబునకు జక్కగా దెలియవచ్చెను, మీ యాజ్ఞకు
మీరుటలేదు, యేరితివినుమనిన యారీతిగానే వినెదను, నాకు జక్కగా
బోధించుడని భావము.

ప|| మొద్దులనై ననుదొల్తురు | బద్ధులబద్ధత్వమడవిపాల్సేతురు
మీ | వద్దికివచ్చినగనిపరిశుద్ధపుబోధోక్తిమైనసూక్తులుజెప్పి*
అందుకుఁదగినయుక్తులుగుప్పి * పెద్దలచెమిప్రసిద్ధినివినివస్తి |
దిద్దుడినేవట్టి బుద్ధిహీనుడనన్ను సూక్తులుజెప్పి * అందుకుఁదగిన
యుక్తులుగుప్పి || ... .. ౨౮||

తా || ఓస్వామి! దేవరవారు యెంతటిమందబుద్ధిగలవారినై న
నుకడతేర్తురు, బద్ధులైనవారి సోమరితనమును యడవిపాలుగావెంతురు
పెద్దలవలన మీయొక్క ప్రసిద్ధినివినిదేవరవారియొద్దకువచ్చితిని, నాకు
పరిశుద్ధమైనయచలబోధయును, అందుకుఁదగినసూత్రములను, (అనగా =
సాటువలును) యుక్తులునుబోధించి, బుద్ధిహీనుడనై ననన్నుకడతేర్చుభార
ముతిమజేసని భావము.

ప || నూటిగనుబోధనామది । నాటినదికచాలుచాలుననునీ
వై నీ । నోటనుబలికెడుదాకను । నాటువలనుజెప్పుచుందుసరే ।
రానామాట * రాగోరుదుమరినేనీమాట * నూటికొక్కటిజెల్లు
మాటనిజెలియుము । మాటిమాటికివట్టిపాటలేటికినింకసరేరా
నామాట * రాగోరుదుమరినేనీమాట॥ ... ౨౯॥

తా || శిష్యాయాయచలబోధనామనంబునకుడక్క-గానాటినది.
ఇకచాలుచాలుచాలునని నీవు నీనోటనుజెప్పునంతవరకును నేనునాటు
వలనుజెప్పుచుందును, నీవుజాగ్రతతోవినుము నీకువట్టిమాటలెందుకు,
యీమాటలునూరుమాటలకువకమాటసరియని, నీమనంబునభావించు
మనిభావము॥

ప|| తానేనకనుయుండిన । దానికిబేరేమిబయలుదానేనను
చుకా । నేననియెదనేనెవ్వరు । లేనెఱుకనినన్నియుండిలేనేలేనను
మీ * అట్లానంటలేనేలేవునుమీ * లేనేలేననినేనులేకపోయి
యినవెనుక । తానుండుగదయంట దానెల్లెఱిగెదవీవులేనేలేన
నుమీ * అట్లానంటలేనేలేవునుమీ॥ ... ౩౦॥

తా || శిష్యాతానునేననియనకుండునదియేపరిపూర్ణము । నేను
నేననిజెప్పెదవు, నేనెవ్వరు, లేనియెఱుకలేకపోయినయెడలనీవులేనేలేవు,
అటులయెఱుకలేకపోయినవెనుక, తానుండుటయెట్లు, తానుయెఱుగుట
యెట్లు, తానుండుటయును, యెఱుగుటయును, గువికల్లయని భావము.

ప|| మీరాజ్ఞయిచ్చియుంటిరి । నేరువుతోబయలునెఱుక నె
ఱిగించివయికా । పేరణతుయెఱుకననియె । ట్లారీతినియెఱుకపర
చుమయ్యామ్రెమ్మక్కెదను * అనుమానముచెయ్యకెయ్యెదను *
సారెకుమీపాదజలజయ్యుగ్తమునాప్పా । త్సారసముననిల్వినలు
వుచుపూజనోయయ్యామ్రెమ్మక్కెదను * అనుమానముచెయ్య
కెయ్యెదనూ॥ ... ౩౧॥

తా || సద్గురుస్వామీ దేవరవారుపరిపూర్ణమును,యెఱుకనుయె
ఱిగించి, పిమ్మటయెఱుకనువిడిపింపజేయుదునని సెలవిచ్చితిరి,అదేప్రకా
రమునాకుబోధించుదు, నేనుసంశయములేనివాడనై. దేవరవారి పాదప

ద్రములనునాహృదయకమలముననిలుపుకొని, సదాపూజ తుననిపెక్కు విధములవినుతించి, సాష్టాంగసమస్కారములు గావించెననిభావము.

ప॥ పుట్టుటగిట్టుటలేకను । పుట్టేగిట్టేటియెఱుకపోడిమెఱుగ
కక । చట్టువలెకదలకుండును । బట్టబయల్ యిట్టిజిజ్ఞాసబావిం
పదగును * యెఱుకచేతనేవింపదగును * వట్టియాశలచేతపట్టు
బడకనుయీ । గుట్టు సేకెకునోటఘట్టిగ దెలుసుకభావింపదగును
* యెఱుకచేతనేవింపదగును॥ ౩౨॥

తా॥ శిష్యా, పుట్టుకయును, చావునుచేసిపరిపూర్ణముచట్టువలె
కదలకయొకటే విధముగానుండును, పుట్టుకయునుచావునుగలిగిన యె
ఱుకచేత నాపరిపూర్ణమును యెఱిగి నేవింపనగును, వృథాయాశలనుబొం
దక, దేవకస్వాములవారినోటయీగుట్టునుజక్కగా దెలుసుకొనిన, యీ
యెఱుకవలననే పరిపూర్ణమును నేవింపనగునని భావము.

ప॥ ఎఱుకై నరీతి నుండును । యెఱుకననశ్వంబటంచుయె
న్నినయెఱుకక । యెఱుగుదుననిననుయెఱుకే । యెఱుగుటమర్ల
భమునుష్ఠియాయు త్తబయలు * యెఱుగునెయెఱుక నెఱుకనిబ
యలు* పెరుగదువిరుగదుయొరుగదుతరుగదు । అరుగదుకరుగ
దుతిరుగదు మొరుగదుయాయు త్తబయలు* యెఱుగునెయెఱుక
నెఱుకనిబయలు॥ ౩౩॥

తా॥ శిష్యా, ఎఱుకేనేనుయెఱుగుదునని యెఱుకనుయెఱుకేయె
ఱుగునుగాని, పరిపూర్ణముయెఱుకనుయెఱుగదు, పరిపూర్ణముపెరుగక
హెచ్చక, తగ్గక, విరుగక, తునిసిపోక, ఒరుగక, తరుగక, అరుగక, కరు
గక, తిరుగక, సదాకాలముయొక్కటేవిధముగానుండుననిభావము.

ప॥ పలుకునబలుకగరాకను । తలపోసెదమనినమదికివగుల
కయెపుడూ । ములుగుచ్చనందులేకను । గలిగున్నదిబట్టబయ
లుగదరమాయన్న * యిదుగోజూడుకదలదోయన్న * పలుక
న్నబలుకకతలపన్న దెఱుగక । చలియెండవానలకలయకసిలు
చుండుగదరమాయన్న * యిదుగోజూడుకదలదోయన్న॥ ౩౪॥

తా॥ శిష్యాపరిపూర్ణముపలుకులకందదు, మనస్సునకుందగుల
దు, ముల్లుగుచ్చనంత సందుయైననులేక నిండియున్నది, గురుదృష్టి

చేతంజూడుము, అదికదలదు, పలుకైననుంబలుకదు, మనతలంపులనైనను దెలుసుకొనదు, చలికిగానియెండకుగానివానకుగానిచలించకసర్వకాలముయొక్కటేవిధముగానున్నది జూడుమనిభావము.

ప॥ సామర్థ్యమేమిజూపదు । కామక్రోధాదికములగలయద
నిశమే బాములెఱుంగదుయితరులు । యేమనిననుమారుబల్కుదీ
బట్టబయలు*దీనికి మొక్కేరితరజేజేలు * నామరూపక్రియన
టనలన్నియుమీరి । యేమనియనరాకయేకమైయున్నదియీబ
ట్టబయలు * దీనికి మొక్కేరితరజేజేలు॥ ౩౫॥

తా॥ శిష్యా పరిపూర్ణము తనసామర్థ్యమునుజూపదు, యేకాలమందును కామ, క్రోధ, లోభ, మోహ, మద, మత్సరములనెడు, అరిష్టద్వారములనుగూడదు, యేసాపములెఱుంగదు, యితరులుయేమిచెప్పిననుబదులుచెప్పుదు, ఆహా లట్టిపరిపూర్ణమే పరమపదమని త్రిమూర్తులు మొదలగుదేవతలందరును మ్రొక్కులు వేయుచున్నారు, నామరూపక్రియలనెడు నటనలన్నియునుమీరి(అనగావృత్తిరహితమై) యేమనియనరాక, అవాగ్దాననగోచరమై యేకమైయున్నయీపరిపూర్ణమే, యేదులోకములవారికి సేవింపఁదగినదై యున్నదనిభావము.

ప॥ దానముధర్తమునగుణధ్యానముప్రతిమార్చనంబుజపత
పతీర్థస్నానములుచుక్తిదములని । మానవుడొసరించుబయలు
మాటాడదేమి*యెఱుకేలేదుమాటాడదేమి*జెనుకాదనకనీవ
నక నేననకనొక్క-మేనైనతాగాకమితిమీరియున్నది మాటాడ
దేమి*యెఱుకేలేదుమాటాడదేమి । ... ౩౬॥

తా॥ శిష్యా దానమును, ధర్తమును, సగుణధ్యానమును ప్రతిమార్చనయును, జపమును, తపమును, తీర్థస్నానములును మోక్షమునకుమార్గములని మానవులుచేయుదురు, అచలపరిపూర్ణబ్రహ్మము మాట్లాడదు, యెఱుకేలేదుగనుక నేననియును, నీవనియును, జెననియును కాదనియును అనదు. పరిపూర్ణమునకు స్థూలశరీరముగాని, సూక్ష్మశరీరముగాని, కారణశరీరముగాని, మహాకారణశరీరముగాని గలిగియుండలేదు, పరిపూర్ణమునకు మితిమేరలులేక నిండియున్నదనిభావము.

ప॥ ఇంతంతనియనరానిది వింతలు సేయనిదియెన్ని విధములగ
నినకా వింతలెఱుంగనిదీ బయలుతని సేవిన్న వింతునిక మీదవృ
ధగా * తెలుపుటవినుటకిది పెద్దకథగా * సంతత మొక రీతిసకలదేశ
ములయందంతటనిండున్నదిదిగో పరిపూర్ణము యిక మీదవృధ
గా * తెలుపుటవినుటకిది పెద్దకథగా । ... 32॥

తా॥ బిడ్డా, అచలపరిపూర్ణము యంతంతనిజెప్పరానిది, యేవిం
తలనుజేయనిది, యేచింతలనుయెఱుంగనిది. అట్టిపరిపూర్ణమును నేనె
ట్లుకథగావినుపింతును, నీవెటులవి నెదవు, సకల దేశములయందును, సర్వ
కాలములయందును, సదాయొక లేవిధముగానిండినిభిడీకృతముగానున్న
పరిపూర్ణమిదుగోజూడుమని భావము.

ప॥ ఆకాశాదికభూతా । నీకాత్మకమగుచునెఱుకయీజగదు
య్యెక్కాకాడపోకడగలదై । ప్రాకటముగదీనిలోను బట్టబయలిది
రా * కాదనియంటేవట్టిపల్కిదిరా * లోకత్రయముతనలోపలదిగు
గగఃజోకతోడుతదానిజోలెఱుగదిదియే మొబట్టబయలిదిరా *
కాదనియంటేవట్టిపల్కిదిరా ॥ ... 3౩॥

తా॥ బిడ్డా! ఆకాశము, వాయువు, అగ్ని, జలము, పృథివీ, యీ
పంచభూతములే యాత్మయాయెను. యిదియేయెఱుకని జగత్త్రనిజెప్పం
బడును. యెఱుకేరాకపోకలుగలదిగానున్నది, యీయెఱుకయందుండు
పరిపూర్ణమునుజూడుము, కాదనియంటివా యెఱుకేయల్లక్కిమాట, యె
ఱుకవల్లకలిగిన స్వర్గమర్త్యపాతాళలోకములుమూడును పరిపూర్ణము
నందుతిరుగుచుండినను, అచలపరిపూర్ణబ్రహ్మముయెఱుకసమాచారమే
మియును దెలియకుండునుగా బట్టియెఱుకేయల్లక్కిమాటయనిభావము.

ప॥ తండ్రోపతండములుగా దండిర్పుపాదికములన్ని తనలో
పలను ద్రండతనుండినపోయిన నిండుసముద్రంబుయెఱుగకుండునె
ప్పటికి పరిపూర్ణమిట్లుండునెప్పటికి యెండమావులరీతినుండెడుబ్ర
హ్మాండ । ముండినపోయినరెండుగురైఱుగకనుండునెప్పటికి * పరి
పూర్ణమిట్లుండునెప్పటికి ॥ ... 3౪॥

తా॥ బిడ్డా యేల్లయొక్క ప్రవాహములనగా యేల్లకుపోటుపో
టులుగలిగి, సముద్రమునందు యెంతజలమువచ్చిచేరినను, యెంతజల

ముపోయినను, ఆసముద్రమునకుయెటులదెలియదో, అటువలెనేపరిపూర్ణసముద్రమునందు, యెండమావులవంటి అండపిండబ్రహ్మాండములుండినను, పోయిననుయీరెంటినిగుఱుతాయెఱుగక, పరిపూర్ణమునదాకాలము యిదేప్రకారముగానుండునిభావము.

ప॥ ఎఱుకతొవచ్చినవిశ్వం॥ బెఱుకతొజనుగానినిల్వదీబయలై తే॥ యెఱుకతొరా దెఱుకతొబో॥ దెఱుకతొనం దేమిలేదుయిదినిశ్చయమురా॥ ఉండుండియీయెఱుక తానొరా * యెఱుకనేఱిగినవస్తువెఱుకనిదెలియుము॥ యెఱుక యెఱుగదు బయలిట్టిదట్టిదియనిదినిశ్చయమురా॥ ఉండుండియీయెఱుక తానొరా॥రం॥

తా॥ ఎఱుకవలనంగలిగినప్రపంచము, యెఱుకవల్లనేనశించునుగానినిల్కడగానిలిచియుండదు, పరిపూర్ణముయెఱుకవలనరాలేదు, యెఱుకవలనంబోలేదు, యెఱుకతోటిపొత్తులేకసదాకాలము యొకటివిధముగానున్నది, యిదియేనిశ్చయము, తిన్నతానెఱుగునదియునుపరిపూర్ణమునెఱుగునదియును, యెఱుకగానేదెలియుము, యెఱుక పరిపూర్ణమిట్టిదట్టిదనినిర్దేశింపనేరక, యెఱుకేతాననెడు యాత్మశబ్దమునుబొందుటేనిశ్చయమనిభావము.

ప॥ రీవిలమనమున్నదెఱుగున॥ ప్రవిమలదావాగ్నిచెదలుబట్టుటెఱుగున॥ దివసమురాత్రినిరాత్రిని॥ దివసమెఱుగునె లేమిలక్ష్మీదేవియెఱుగునా * అన్నమునుభూదేవియెఱుగునా * భవనాశస్థితులరాచాడేటియెఱుకను॥ భవనాశస్థితిలేనిబయలెల్లెఱుగునులక్ష్మీదేవియెఱుగునా * అన్నమునుభూదేవియెఱుగునా॥రం॥

తా॥ సూర్యునకు చీకటినిం దెలియదు, మండెడునిశ్వాసకు చెదలుపట్టదు, పగలును రాత్రియును, రాత్రినిపగలును యెఱుగదు, అన్నమును భూదేవియెఱుగదు, దరిద్రమును లక్ష్మీదేవియెఱుగదు, అటువలెనే చావుపుట్టుకలచేత నెప్పుచుండెడు యెఱుకను, చావునుబుట్టుకయునులేని యచలపరిపూర్ణము యెఱుగదని భావము.

ప॥ ఎఱుకై నభూతపంచక॥ మెఱుకకుచరణములుకటియువృ

దయముగళముకా॥ శిరమునువయ్యెను గ్రమమున॥ ధరణీమొదల్ జేసియిట్లుతనయాగురైఱుగు * గగనముభయలంచనరాని

దెలుగు * యెటుగ కాకాశ మెపరిపూర్ణమనుచుకొందెటుబల్కి
రిదివినిగురిదప్పియుండేవుతనయాగు రైటుగు*గగనము బయలం
చనరానిదెలుగు । ర౨॥

తా॥ బిడ్డా యెటుక పంచభూతమువల్లనే యాయెను, యెట్లనగా
=వృథావివలన కాలుసేతులును, ఉడకమువలన నడుమును, అగ్నివలన
హృదయమును, వాయువువలనకంఠమును, ఆకాశమువలనతలయును,
గ్రమక్రమముగా గలిగెననియును, నీవు తెలుసుకొనుము, ఆకసమునుపరి
పూర్ణమని జెప్పురాదనియును దెలుసుకొనుము. కొందఱువివేకశూన్యు
లు, ఆకాశమే పరిపూర్ణమనిజెప్పదురు, అట్టిమాటలను నీవు గురిదప్పి
వినవలదు, ఆకాశము పరిపూర్ణముగాదని భావము.

ప॥ విత్తేచెట్టయిపుట్టును । విత్తేవిత్తనమురీతివెలయునుధర
పై । విత్తుకుచెట్టుకువేరే । విత్తనమొకటున్నదనివిననగూడదో
యీ * తనకుదాబుట్టునువినవోయీ * విత్తుచెట్టులరెంటి విధ
మీభూమెఱుగద । ట్లుత్తబయలెఱుగదు సత్తుచిత్తులరెంటి వి
నగూడదోయీ * తనకుదాబుట్టునువినవోయీ ॥ ర౩॥

తా॥ శిష్య! విత్తనమువలన చెట్టు పుట్టుచున్నది. ఆచెట్టుయం
దావిత్తనమేకాయుచున్నది, ఆవిత్తనమునకును చెట్టునకును వేరే విత్త
నమున్నదనిచెప్పెడు మాటలు వినకూడదు, విత్తనమునుజెట్టును భూమి
యెటుల యెఱుగదో, అటుల పరిపూర్ణముసత్తుచిత్తులనెఱుగదు. విత్త
నమును, చెట్టును, యివిరెండును తమకుతామేపుట్టి తమకుతామే నశిం
చిపోవునని భావము.

ప॥ చెట్టేమూలమువిత్తుకు । చెట్టుకుమూలంబువిత్తుకీతిపై
రెండుకా । బుట్టినడచ్చినరెంటిని । ఘట్టిగతానెఱుగకుండు గద
రాయీనేల * నీవీరీతికనుగొనవేల*పుట్టుచుగిట్టుచు పోలుపొం
దుతనువెఱుకనిట్టివిచిత్రములెన్న డెఱుగదుబయలుగదరాయీ
నేల * నీవీరీతికనుగొనవేల । ర౪॥

తా॥ పుత్రా! విత్తనమునకు మూలముచెట్టు, చెట్టుకు మూల
ము విత్తనము, యీరెండుయుండినను, లేకుండినను, భూమికిందెలియ
దు, యిదేప్రకారము పరిపూర్ణమునకు యెటుకయును లోకములును,

లేకపోయినను వ్రుండినను యెఱుగదని తెలుసుకొనుము, చావునుబుట్టుకయునుగల శరీరమనెడు యెఱుకను, యెఱుకేయెఱుగును, యిట్టి విచిత్రములను పరిపూర్ణము యేకాలమందును యెఱుగదని భావము.

ప || కనుమూసినకనుదెఱచిన | కనుమరుగింతైనలేక కానంబడుచుకొ | కనుగొనశక్యముగాకను | యనిశమునెకరీతి నుండునతడేనిర్గుణుడు * వినికనివెఱలనతడొందడెపుడు * వెన్నెలలోపలవెలగకాయలరీతి | నున్నవిశ్వముయెఱుక నెన్నడు యెఱుగనియతడేనిర్గుణుడు* వినికనివెఱలనతడొందడెపుడు॥౪౫

తా || శిష్యా నేత్రములను మూసుకొనినను, దెఱచుకొనినను గొంచెమైనను మఱుగులేక పరిపూర్ణము గనుపించుచుండును, ఇట్టిదట్టిదని నిర్దేశించుటకు, అవాగ్మాననగోచరమై యొకటేవిధముగా నుండును అట్టిపరిపూర్ణమును, విని, చూచి, యేసంశయములు లేనివాడే నిర్గుణుడు, అతనికియేదుఃఖములును లేవు. వెన్నెలలో వెలగకాయలుగనుపించునటుల అచలపరిపూర్ణమునందు యీజగత్తుగనుపించుచుండును, యీ విశ్వమునుయెఱుకను యెన్నడును యెఱుగనివాడే నిర్గుణుండనిభావము.

ప || ఎఱుకేదేహేంద్రియములు | యెఱుకేవర్ణాశ్రమములు యెఱుకేశ్రుతులు | న్నెఱుకేనీవునునేనును | యెఱుకేసతీసోదరాదులెఱుగుమువత్సా* నేదీరైదనిదుగోనీయిచ్చా * హరిహరబ్రహ్మాదినురసరగిరిసరి | త్తరుమృగచరాచరములు యెఱుకని యెఱుగుమువత్సా * నేదీరైదనిదుగో నీయిచ్చా॥ ౪౬॥

తా || బిడ్డా యెఱుకేదేహమును, యింద్రియములును, యెఱుకే బ్రహ్మ, క్షత్రియ, వైశ్య, శూద్రాదికులములు, యెఱుకే బ్రహ్మచర్యము, సన్న్యాసము వానప్రస్థము గృహస్థాశ్రమములు, యెఱుకే శ్రుతి స్మృతులు, యెఱుకే నీవునునేనును, యెఱుకే భార్యయును, అన్నల దమ్ములనిదెలియుము, బిడ్డా నీయిష్టమునుదీరైదను, మఱియును, బ్రహ్మ విష్ణు, మహేశ్వరులును దేవతలును నరులును కొండలును సరస్సులును చెట్లును మృగములుసహా చరాచరమంతయును యెఱుకయని దెలియుము, నేను నీయిష్టమునుదీర్తునని భావము.

ప॥ ఎఱుకేవిద్యావిద్యలు । నెఱుకేప్రణవంబునాద మెఱుకే
కళయు । న్నెఱుకేబిందువుచిత్ర । తైఱుకేయానంద మనిసీవె
ఱుగుసమబుద్ధి * నీనామాటలెఱుకేనిబద్ధి * యెఱుకే నిర్గుణస
గుణ మెఱుకేయెఱుగునుయిట్లు । యెఱుకనుయిదియంతయెఱు
గజేసితిసీవిల్లెఱుగుసమబుద్ధి * నీనామాటలెఱుకేనిబద్ధి ॥౪౭॥

తా॥ బిడ్డా! యెఱుకే విద్యావిద్యలు అనగా=జీవేశ్వరులు, యె
ఱుకే సోహము, యెఱుకేనాదము, యెఱుకేబిందువు, కళయును యెఱు
కే, యెఱుకేసత్తుచిత్తులు, యెఱుకేయానందమని నీవుసమబుద్ధిచేతందె
లియుము, నీనామాటలునునిజముగానెఱుకే, యెఱుకేసగుణనిర్గుణములు,
యిన్నిటిని యిట్లు యెఱుకే యెఱుగుచున్నది, యివియన్నియును నీకు
యెఱుగజెప్పితిని, నీవుసమమైనబుద్ధిచేతం దెలియుమని భావము.

ప॥ ఎఱుకేయిహపరసౌఖ్యము । లెఱుకేజ్ఞానంబుజ్ఞేయమెఱుకే
మోక్షం । బెఱుకేభక్తివిరక్తులు । యెఱుకేసంకల్పమనిసీవెఱు
గుసత్కీర్తిః * యెక్కడికొరయెఱుక సంపూర్తి * యెఱుకేజీవు
డీశుడెఱుకేతదేకాంత । మెఱుకేసర్వమునేగురైఱిగిచెప్పితిసీకేత
ఱుగుసత్కీర్తి * యెక్కడికొరయెఱుక సంపూర్తి ॥ ౪౮॥

తా॥ బిడ్డా! యెఱుకేయిహపరసౌఖ్యములు, యెఱుకేజ్ఞానము, యె
ఱుకేజ్ఞేయము, యెఱుకేమోక్షము, యెఱుకే భక్తియును విరక్తియును,
యెఱుకేసంకల్పము, ఇట్లనిసీవుయెఱుగుట మంచికీర్తి, పరిపూర్ణమును
దర్శించక యెఱుకకు సంపూర్తికలుగ నేరదు, యెఱుకేజీవుడు, యెఱుకే
యీశ్వరుడు యీరెండునుగూడినదియును యెఱుకే, నేను సర్వమును
గురైఱిగిసీకుజెప్పితిని, నీవుయీకీలుదెలుసుకొనుటనుకీర్తియనిభావము.

తా॥ చింతలతోటనదెఱుకే । వింతలపుట్టిల్లనంగ వెలసిన
దెఱుకే । తంతులవేటనదెఱుకే । పంతములకుజూడమూలబలమ
న్నదెఱుకే * జగజ్జాలస్థలమన్న దెఱుకే * భ్రాంతులకెల్లనుపట్ట
ణమనజల్లి । కాంతలపురుషుల గలిగించుటకుమూల బలమన్న
దెఱుకే * జగజ్జాలస్థలమన్న దెఱుకే ॥ ౪౯॥

తా॥ శిష్యా యెఱుకే సమస్తచింతలకు తోటవంటిది, యెఱుకే
సర్వవింతలకు పుట్టిల్లువంటిది, యెఱుకేవివిధతంత్రములకు పల్లెవంటిది,

యెఱుకేపంతములకన్నిటికి మూలబలముగానున్నది, యీజగజ్జలమంతటికి నాలయమైనప్రపంచమంతయును యెఱుకే, సర్వభ్రాంతులకు.యెఱుకేపట్టణముగాజెప్పబడియున్నది, స్త్రీలను పురుషులను బుట్టింపుటకును, యెఱుకేమూలబలముగా నున్నదని భావము.

ప॥ అన్నియుతానై తనకవి । పన్నుగవేరనుచు నొంట బలుకుచుమరితా । నన్నిటి నేటిగడియెఱుకై । యన్నాననియెఱుకకెఱుకేయూహింపుచుండు*తనలోతానె మోహింపుచుండు*యెన్నోవిచిత్రాలీయెఱుకసేతలువింటె । యన్నదిలేదులేకున్నదికలదనియూహింపుచుండు*తనలోతానేమోహింపుచుండు॥౧౦॥

తా॥ శిష్యా! అన్నియునుదానై తనకు యవివేరని, నోటబలుకుచు, తానుసర్వమునుయెఱిగేయెఱుకై యన్నానని యెఱుకకుయెఱుకేయూహింపుచుండును, తనలోతానే మోహభ్రాంతులను బొందుచుండును. ఆహా యెఱుకచర్యలనువిచారించగా నెన్నోవిచిత్రములుగానున్నది. ఉన్నదిలేదనిలేనిదియున్నదని యోచించుచుండును, తనలోతనకు తానేమోహభ్రాంతులనుబొందుచుండునని భావము.

ప॥ వినుమూర్ఖనాభితాబు । ట్టినమీదటసృజనసేయుదినముహరించుకా । ఘనమగుపట్టణకోట్లను । తనలోపలిదారముననుతానటైచనును * అట్లనెయెఱుకతాబుట్టికనును * పనిబూనిబ్రహ్మాండభాండానంతములను । క్షణములోపలద్రుంచికనరాకవే వేగతానటైచనును * అట్లనెయెఱుకతాబుట్టికనును॥ ౧౧॥

తా॥ శిష్యా నేత్రములయందు సన్నరంధ్రమనెడు బ్రహ్మనాళముకలిగినపిమ్మట సృష్టికలిగి, అనేకకోట్లజీవులను, తనలోపలిదారమనెడుహంసచేతనాడించి తానే మటుమాయముగాబోవును. అదేప్రకారము తానుబుట్టి సర్వసాక్షియైజూచును, యీబ్రహ్మాండభాండములనెడుప్రపంచమును, నిమిషములోపలద్రుంచి తాను యెందును గనరాక తనకుతానే మాయమైపోవును గాబట్టియెఱుకసూత్రధారియనిభావము.

ప॥ తలిదండ్రులుజేసేశులు|యిలవ్యోమములేమిమేలుయెఱు

* కమఱుపులుకలమేలు-లుశుక్లాస్త్రం । బులుసీరన్నములుప్రకృతిపురుషుడాలమగడు*గానై యెఱుకకెఱుకసబడడు* తెలిసి

బయలున్న దని తెలిసియీ తెలిసిన తెలివిచేత నేదీనిదీసి వేయుము
ప్రకృతిపురుషుడాల మగుడు*గానైయెఱుక కెఱుకనబడడు॥ ౫౨॥

తా ॥ శిష్యా తల్లిదండ్రులే జీవేశ్వరులు, భూమియునాకాశము
ను, దరిద్రమును భాగ్యమును, యెఱుకమఱుపులును, కలమెలకువలును,
శుక్ల శోణితములును, నీరన్నములును, ప్రకృతిపురుషులును, భార్య భ
ర్తలును, యిన్నివిధములుగా పరిణమించినయా యెఱుక వలన పరిపూర్ణము
నుదెలుసుకొనుము, అట్టి తెలివిచేతం దెలిసిన తెలివినితీసి వేయుమని భావ.

ప ॥ ఒకదేహధారితనువున । సకలావస్థలుజనించి చనినవి
ధమున । న్నకలంకమైనబయలున । ప్రకటితమై లేనియెఱుక
బయలుండజూచి * తనముచ్చటపరికించిలేచి * యొకకొంత
సేపైననుండుటకునులేక । సకలముతనవెంటజనుదేర జనుబట్టి
బయలుండజూచి * తనముచ్చటపరికించిలేచి॥ ౫౩॥

తా ॥ శిష్యా మశుజని దేహమునందు సకలభాధలును గలిగి
పిమ్మట యవి నివర్తించినటుల, లేని యెఱుక పరిపూర్ణమునుజూచి, తనని
జమునుదెలుసుకొని, కొంత సేపుయైనను నిలుచుటకులేక తానెందునుని
లువక, సకలేంద్రియములు తనవెంటరాగా తన ముచ్చట్లువిడిచి, తనకు
తానే మఱుమాయముగా బోవునని భావము.

ప॥ మెలకువనుషు ప్తిలోపల । నేలాగునతనకుదానెయేతెం
చునోగు । ర్తాలీలబయలులోపల । వాతాయముతనకుదానెవ
చ్చునోయన్నా*వచ్చిపొచ్చిచచ్చునోయన్నా * యీలోపలనే
బట్టిబయలున్న దెఱిగితె । యేలోకముననిల్వజాలదెఱుగకుం
టెవచ్చునోయన్నా * వచ్చిపొచ్చిచచ్చునోయన్నా॥ ౫౪॥

తా ॥ శిష్యా సమస్త ప్రాణులకు, నుషుప్తియందుండి మెలకువ
తనకు తానే యెటులవచ్చునో, అటువలెనే పరిపూర్ణమునందు యెఱు
క సాధారణముగా వచ్చుచుండును. ఇటులవచ్చి సుఖముచేత పొచ్చి,
దుఃఖముచేత నెచ్చి, చచ్చును. ఇంతలోననగా=మరణము సంభవించ
కముందుగానే పరిపూర్ణమునుగనకుండినయెడల, యెఱుక జనన మరణ
ములనుబొందుచుండునని భావము.

ప॥ అటాడియాడకుండును । యాటాడినమేనిబామ్మయాటా
డకనే । యాటాడుయెఱుకయనియెడి । యాటాడించేటివాడు
యతడేరకర్తా * అంతటికినీయచలమేకర్తా * చేటుపాటులురెం
డుచేవచ్చుఫలములు । మాటికనుభవించి మరణజననములొం
డ యతడేరకర్తా * అంతటికినీయచలమేకర్తా ॥ ౫౫॥

తా॥ పుత్రా! శరీరములనెదు బామ్మలు కొంతసేపుయాడి కొం
తసేపుయాడకుండును, యీబామ్మలనాడించుటకు యెఱుకేకర్త, యీ
యేడేడుపడునాలుగులోకములు పరిపూర్ణమందుపుట్టి నశించుటచేతను,
పరిపూర్ణమునాశనములేక శేషించియుండుటచేతను, అట్టిపరిపూర్ణమును,
కర్తగాజెప్పఁబడినదేగాని, అచలము కర్తృత్వభోక్తృత్వములులేనిదై
యున్నది, చేటుపాటులు అనగా=వృద్ధిక్షీణంబులు రెండును అప్పటప్ప
టికి ననుభవించుటకును, జననమరణములను బొందుటకునుయాత్మయ
నెదు యెఱుకేకర్తగాను, కర్తగాను, క్రియగానుయున్నదనిభావము.

ప॥ దేహమునుజూచుకన్నులు । దేహమునకుపేరులేనితీరున
యెఱుకే । కోహంక స్వంతవదా । సోహంసోహంబటంచుచూ
చుచుండునుమీ * తనకుదానెదోచుచుండునుమీ * దేహిదే
హములునీతెటగునప్రసరించి । దేహముగానివిదేహిగా తనను
తాజూచుచుండునుమీ*తనకుదానెదోచుచుండునుమీ॥ ౫౬॥

తా॥ శిష్యా! కన్నులు దేహమునుజూచును, దేహమునకు యీ
త్వపేరువిధముగా దోచబడును, నేనేనేనని సోహంభావమునుగలిగి న
దాపఱుకుచుండును, యెఱుకేదేహముగాను, దేహిగాను, ప్రఖ్యాతినొం
ది, దేహముతానుగానని, యీత్వయైనదేహియే తాననియును, తన్ను
దాగనుట విశేషమనియును యోచించుచుండఁగని భావము.

ప॥ పిండబ్రహ్మాండంబులు । రెండునుయీరెంటిలోని రెండ
హములుయీ । ఖండములునాల్గుగూడియ । ఖండంబగుయెఱు
కరూపుగనరానాతంద్రీ * యిదిదెల్పినఘనుడేతలిదంద్రీ * ఖం
డాఖండములుగ గనుపించేయెఱుకను । దండిదామేటియొద్దండు
లకలనైన గనరానాతంద్రీ * యిదిదెల్పినఘనుడేతలిదంద్రీ॥ ౫౭॥

తా॥ బిడ్డా! పిండమనగాపంచభూతవికారమైనప్రకృతి, బ్రహ్మం
డమనగా పంచభూతస్వరూపమగు మహాప్రకృతి, యీప్రకృతులురెం
డును, యీరెంటియందలి రెండవములనగా ప్రత్యగా త్తపరమాత్మలు,
అనగాచిత్తును చిదాభాసుడును, యీ నాలుగు ఖండములునుగూడి య
ఖండాకారమును బొందియుండిన యెఱుకయొక్కరూపమునుజూడుము,
పుత్రా! ఖండాఖండములుగా గనుపించెడు యెఱుకను, తామనెడుఅహం
కారముచేత విట్టివీగెడువాండ్రను, యీన్వప్నమునందు జూడుము, యి
దిదెల్పినవాడే తల్లి యునుతండ్రియుననిభావము.

ప॥ పరిపూర్ణమొకటిదక్కని । తరమైనప్రపంచమెల్లదగదె
లియుమునీ । యెఱుకేననిమదిలోపల । యెఱుకే పరిపూర్ణమెఱి
గేదెఱుక నెఱిగేది * యింకొకటిలేదీరెంటినెఱిగేది * యెఱుక
పుట్టువుమూలమెఱుగనిదీయెఱుకే । యెఱుకేదాబుట్టిన దెఱుగ
బోతెలేదంచెఱుక నెఱిగేది*యింకొకటిలేదీరెంటినెఱిగేది॥ ౫౮॥

తా॥ బిడ్డా! పరిపూర్ణమొకటి తప్పతక్కిన ప్రపంచమంతయును
యెఱుకని యెఱుగుము, యీయెఱుకే పరిపూర్ణమును యేఱుగుచున్నది,
యీరెంటిని యెఱుగుటకు వేరొకటిలేదు, యెఱుకయొక్క పుట్టుకయు
ను మూలమును యెఱుగనిదేయెఱుక, తనపుట్టుక యెఱుగబోయినయె
ఱుక తానేలేకపోవుచున్నదని భావము.

ప॥ పాపములుపుణ్యములుభువి । ప్రాపించును యెఱుకచేత
భ్రమసినవారికా । ప్రాపింప వెఱుక నెడసిన । తాపనులను జిత్త
మందుతగదెలుసుకొనుమీ * ఆగామిబోధనులెస్సవినుమీ *
పాపలలోశుద్ధస్ఫటికసన్నిభమైన । ఆపోజ్యోతినిప్రత్యగా త్తనిమ
దిలోనతగదెలుసుకొనుమీ*ఆగామిబోధనులెస్సవినుమీ॥ ౫౯॥

తా॥ వత్సా! యెఱుకచేత భ్రమసిన మానవులకు పాపములును
బుణ్యములును గలుగుచుండును, యెఱుకను విడిచినవారికి పుణ్యపాప
ములులేవని పెద్దలచరిత్రములను దెలియుము, ఆగామిబోధయనగా=
ముందు రాబోయెడు జననమునుగురించిన బోధను, పెద్దలవలన విను
ము. కంటిపాపలనశుమ శుద్ధస్ఫటికరూపమైన ఆపోజ్యోతియే ప్రత్యగా

త్వయని నీమదిలో దెలుసుకొని, జననమరణములులేని యచలభావము నుబొందుమని భావము.

ప॥ ఎఱుకన్ననుమఱుపన్నను । యెఱుకకుయెఱుకన్న దేహి
యనమాయన్నఁ । గుఱుతనగసాక్షియనినఁ । స్ఫురణయనం
ద్రష్టయనినచూడుమొక్కటిగా * యిదిలేకుంటెచూడమొక్క
టిగా * మఱిచలాచలములమర్తమెఱిగెడిదన్న । యెఱిగితా
నని యెఱిగిపోయెడిదన్న చూడుమొక్కటిగా * యిదిలేకుంటె
చూడమొక్కటిగా॥ ... .. ౬౦॥

తా॥ బిడ్డా యెఱుకనియును, మఱుపనియును, దేహియనియును, చూ
యనియును, సాక్షియనియును, శుద్ధతెలివియనియును, ద్రష్టయ
నియును, స్వయంజోతియనియును జెప్పబడుచున్నది, యిన్ని పేర్లుగలది
యెఱుకనేదెలియుము, యెఱుకలేకుండిన దేనినింజూడవు, మఱియును చ
లాచలములయొక్క మర్తములను దెలుసుకొని, తానులేననియెఱుకేయె
ఱిగిపోవుచున్నదిగనుక, యెఱుకపోయినపిమ్మట దేనినింజూడజాలమనిభా.

ప॥ అనుమానముమదినుంచక । వినుమింకను యెఱుకపేరు
వివరించెదఱు । ధ్యనచిత్తంబనమానసే । మనిన సహంకారము
నినసంతోకరణంఁ * సంకల్పమంచనియిచ్చయనినఁ * తాను
నితరులని తాగురైఱిగెడిదన్న । తనకనినితరుల తననుదెలిసెడి
దన్న సంతోకరణంఁ * సంకల్పమంచనియిచ్చయనినఁ॥ ౬౧॥

తా॥ బిడ్డా! యెఱుకనువివరించెదను, నీమనంబునసంశయముం
చకవినుము. బుద్ధియనియును, మనస్సనియును, చిత్తమనియును, అహం
కారమనియును, అంతఃకరణయనియును, సంకల్పమనియును, యిచ్చ
యనియును, యెఱుకకేపేర్లు. తనను యితరులనుదెలిసి తనగుఱుతుయె
ఱిగిపోవునట్టిదే యెఱుకయని భావము.

ప॥ వినుమితరులుయెఱుకనుసా । క్ష్యనిబలికిరనేనుసాక్షిసహ
మనినీతో । వినునట్లుజెప్పియదివేరనగూడదురెందునొక్కటని
తెలుసుకోరా * మాటలభేదమనికనుకోరా * అనరానివిస
రానికనరానిబయలందు । తనకై తానరుడెంచితనకై తా జను
నాహమనితెలుసుకోరా * మాటలభేదమనికనుకోరా॥ ౬౨॥

తా॥ శిష్యా! యితరులు యెఱుకనుసాక్షియనిజెప్పిరి, నేనుసాక్షి
ప్రహమని నీకులజెప్పితిని, యివిరెండును వేరనగూడదు, రెండును యొ
క్కటేయని తెలుసుకొనుము, మాటలభేదమని కనుగొనుము, అనుట
కును, వినుటకును, జూచుటకును, అలవిగానిపరిపూర్ణబ్రహ్మమందుండి,
యెఱుక తనకుతానేవచ్చి, తనకుతానే మటుమాయముగాబోవుననిభా.

ప॥ వన్నియలైదొకచోటను । పన్నుగకలసినది హృదయ
పద్మంబనుచు । న్నెన్నెదరుజనులుయెఱుకం । దున్నదనుచుత్రు
తులుబలుకుచున్నవినుమ్మి * తెలుసుటమోక్షమన్నవినుమ్మి *
వన్నెలన్నియుమిరియున్న వస్తువుబాడ । నెన్న డెఱుంగకయెన్నొ
రీతులబలుకుచున్నవినుమ్మి* తెలుసుటమోక్షమన్నవినుమ్మి॥ ౬౩॥

తా॥ శిష్యా పంచరంగులునెకటిగాగూడినదే హృదయపద్మం
బని పెద్దలుజెప్పిరి, వేదములును, యెఱుకయాహృదయపద్మమందున్న
దని పలుకుచున్నవి. అట్టి హృదయపద్మమనగా సహస్రారము, దీని
నిం దెలుసుకొనుటమోక్షమనిజెప్పిరి, సర్వవర్ణములను మిరిన యచల
పరిపూర్ణమును పామరజనులెఱుంగక యెన్నోవిధముల బలుకుచుండు
రు, అట్టిపలుకులే వేదములని భావము.

ప॥ చులకగముక్తినిొక్కటి । తెలిపెదవినుసందియము
లుదీరునుదీనం । బలుకునగలిగినయర్థము । పలుకునువిడనాడిని
ల్వబడుచోటింకేది* రెండునునెక్కపలుకెయైనాది* తెలియు
మిలాగునతెలివిదేహములయ్యె॥ తెలివేతనువునుబాసితెలివేస్థిర
ముగనిల్వబడుచోటింకేది* రెండునునొక్కపలుకేయైనాది॥ ౬౪॥

తా॥ బిడ్డా సులభముగా నొక్కముక్తిమార్గమును జెప్పెదను
వినుము, అట్టిమార్గమువలన నీసంశయములన్నియును విడిచి పోవును,
పలుకులయందలి యర్థమున్ను పలుకులు విడిచిపోయెడు చోటును,
యీరెండునుయొక్కటేయాయెను, తెలివేదేహములాయెను, అట్టితెలివిని
దేహములనువిడిచి, స్థిరముగానిల్చునట్టిచోటేయచలపరిపూర్ణమని భా.

ప॥ ఎఱుకైతనభూతములనీ । వెఱుగుముయాకసముగాడ్చు
నింగలమునునీ । ల్లిరువైననేలయనినే । నెఱిగినపద్ధతినినీకు నె
ఱిగించినాను * ముష్టగములయ్యెనువీట్లతోను * పరిపూర్ణమం

దుగన్వదాచుతమకుదామే । మరికానరానట్టిమార్గముగలవీటి నె

టిగించినాను * ముజ్జగములయ్యెనువీట్లతోను ॥ ౬౫॥

తా॥ బిడ్డా! యెఱుకరూపమును బొందిన భూతపంచకమును దెలియుము, ఆకాశము, వాయువు, అగ్ని, జలము, పృథివి. యీపంచభూతములుగూడి యెఱుకయాయెనని నేనెఱిగినప్రకారము నీకుయెఱిగించితిని. నీటివలన మూడులోకములాయెను. పరిపూర్ణమునందు గనుపించి మఱల గనుపించని యెఱుకమార్గములను నీకువినుపించితిని భావము.

ప॥ ఎఱుకుత్పత్తిని దెలియగ । సరసిజగత్పాదులైన జలరసేడిచో । నరుడెంతవాడువాడది । యెఱుగుదుననవట్టిమాటలివి వింతగాక * తప్పదువానికిక రాకపోక * అరమరలేక సద్గురుమూర్తిచరణపం । కరుహద్వయార్చననెఱుగని నరుమాట లిదివింతగాక * తప్పదువానికిక రాకపోక ॥ ... ౬౬॥

తా॥ బిడ్డా! యెఱుకపుట్టుకను దెలియుటకు బ్రహ్మాదులకైననలవికాదు, నరుడు నేనెఱుగుదునని చెప్పట యదిదబ్బరమాట, ఆహా మిగుల వింతకార్యము, అట్టివానికి రాకపోకలుతప్పవు, సంశయములేక సద్గురుమూర్తి పాదపద్మములను బూజించని పామరజనుల మాటలు, మిగుల వింతలు, అట్టివారికి జననమరణములు తప్పవని భావము.

ప॥ లేనెఱుకబయలులోపల । తానెల్లుజనించెననినదగవిను వంధ్యా । సూనునిగతివియదబ్బవి । ధానబునయతి రాజధాని విధమునన్ * రజ్జువుసర్పమయినవిధమునన్ * స్థాణువుపురుషునిచందానమ్మగ । తృప్తిలోనీరువిధమున్వత్సానిందిముగ గాడధానివిధమునన్ * రజ్జువుసర్పమయినవిధమునన్ ॥ ౬౭॥

తా॥ బిడ్డా! లేనియెఱుక పరిపూర్ణమునందు యెఱులజన్మించెనని, నీకుసంశయముగనినయెడల యెఱిగించెదనువినుము, గొడ్డురాలిబిడ్డని, ఆకాశపుష్పమని, యక్షరాజధానియని, రజ్జుసర్పమని, దాగుపురుషుడని యెండమావులని యెఱులజెప్పంబడియున్నవ్రా, అటువలె నేపరిపూర్ణమునందు యెఱుక భ్రాంతిచే కొయ్యపురుషునివలెను, యెండమావులయందునీళ్ల వలెను, యక్షరాజధానివలెను, త్రాడుసర్పమువలెను గనుపించు నేగాని నిజముగాలేనేలేదని భావము.

ప॥ లేనెఱుక యెఱుక యనియును । లేనెఱుకెట్లా యెననిన
తెన్నగవినుమా । లేనిమృగతృప్త్యవంధ్య । సూనులుగలిగుండి
వెదకిచూడలేనట్లు * యీలేనెఱుకయేడలేదీట్లు * స్థాణువు
పురుషుడు శశివిమాణముగగన । నూనమునరునిస్వప్నా నందమిక
వెదకిచూడలేనట్లు * యీలేనెఱుకయేడలేదీట్లు ॥... ౬౮॥

తా॥ బిడ్డా! లేనియెఱుక యని యెఱుకలజెప్పవచ్చుననిన, వినుము
చెప్పెనను, యెండమావులయందు నీరులేనిదే, నీరనిపేరువచ్చినది, గొ
డ్డురాలకుబిడ్డలేనిదే, గొడ్డాలిబిడ్డయనిపేరువచ్చినది. దారువునందు పు
రుషుడులేనిదే, దారుపురుషుడని పేరువచ్చినది. ఆకసమునందు పుష్ప
ములేనిదే, ఖపుష్పమనిపేరువచ్చినది. ఇవియన్నియు నెఱుకల యబద్ధము
లో, అటువలేనే, అచలపరిపూర్ణమునందు లేనిమాయయెఱుకే, యెఱు
కయనిపేరువచ్చినది. ఇది కలయందుకలిగిన యానందమువంటిదేగాని
చక్కగావిచారించిన యెఱుక లేకమటుమాయముగాబోవుననిభావము.

ప॥ ఎఱుకయుదయమెట్లన్నను । సరళంబగునారికేళ నలిల
ముభంగిగా । యెఱుకెట్లుపోవునన్నను । కరిమ్రింగినవెలగపండు
కరణిగనెఱుగు * తిరిగిరానికరణియునెఱుగు * పరిపూర్ణమున్న
దియెఱుకతానెఱిగితె । యెఱుకేమ్రింగునునప స్తరుడు మ్రింగిన
నాటికరణిగనెఱుగు * తిరిగిరానికరణియునెఱుగు ॥ ౬౯॥

తా॥ బిడ్డా! యెఱుక పుట్టినవిధమెట్టిదనిన, ఒంకాయలలోనిజల
మువలెవచ్చినది, యెఱుకపోయెడువిధమెట్టిదనిన యేనుగుతినిన వెలగకా
యలలోని గుంజహరించునటులంబోవును. ఇదియే మఱల జననమునకు
రానివిధము, పరిపూర్ణమున్న దనియెఱిగినయెఱుకనుయెఱుకేయమస్వరూ
పమైమ్రింగును. యీప్రకారమెఱింగిన జననమరణములుగలుగవు, యీ
పరిపూర్ణభావమే మఱల జననమునకు రానిపద్ధతియనిభావము.

ప॥ సంతోషాసంతోషము । లంతనెగనవచ్చిపిదప నరుగునె
చటికో, వింతయియున్నదిచూచితె । యింతేనుమైయెఱుక పుట్టు విక
తెలుసుకోర * సంశయమేలయిదిన్నుకోర * యెంతనిదెలుపు
దుయీదేవమార్గము । నంతటబహువన్నెలగుపడియగుపడదిక
తెలుసుకోర * సంశయమేలయిదిన్నుకోర ॥ ౭౦॥

తా॥ బిడ్డా! నుఖదుఃఖములుగలిగిన, వెంటనేయవిరెందునుయెం
దుబోవుచున్నవి, ఆహా మిగులనాశ్చర్యముగానున్నది. యిదేప్రకారము
యెఱుకపుట్టుకయనితెన్నగావిని సంశయములేక యీయచలభావమునే
నమ్ముము, యీదేవభావమును యెంతనిదెలుపుచును, అంతటంతటయా
రువన్నెలును మిగులవంతలు వింతలుగా గనుపించి మఱల యవిగను
పించక మాయమైపోవుననిభావము.

ప॥ రాకడపోకడలేకను | యేకస్థితినుండునట్టియీబయలం
దుకా | రాకడపోకడగలిగియు | నేకముగాదోచునెపుడుయె
ఱుకనుశీలా * ప్రతిమలోనిపెరుమాళ్లలీలా * లేకతోచినయె
ఱుక లేనేలేదనుచునీ | కీకీలుగురునిచేయెఱుకై తేజాలుల్లకెఱు
కేనుశీలా * ప్రతిమలోనిపెరుమాళ్లలీలా॥ ౭౧॥

తా॥ శిష్యా పరిపూర్ణమునకు రాకపోకలులేకయొకటేవిధము
గానుండును, యెఱుకకురాకపోకలుగలిగి ప్రతిమలయందలిపెరుమాళ్ల
వలెదోచుచుండును, యీకీలుసద్గురునిచేనెఱింగినయెడల, లేనియెఱుక
నిశ్చయముగానుల్లక్కియనిభావము.

ప॥ తనగండ్లుదకములోపల | తనకై తావచ్చితనకుదానేగు
విధం | బునపరిపూర్ణములోపల | తనకై తావచ్చియెఱుకతన
కై తాజనును * అచలంబున్నదనితానెఱిగినను * తనలేమినిజ
మనితనకుదోచునుదోచి | తనకల్గివుపగభావనజేసినిలువకతన
కై తాజనును * అచలంబున్నదనితానెఱిగినను॥ ౭౨॥

తా॥ బిడ్డా! నడగండ్లుదకములోనుండి తనకుతానేయేర్పడితన
కుతానేయవిశిష్టావును, ఇదేప్రకారము పరిపూర్ణసముద్రములోనుండి,
యెఱుకతనకుతానేవచ్చి తనకుతానేబోవును, అచలమునుదర్శించిన పి
మ్మటతననిజమును, తనకలిమియును వ్యర్థములనిభావించి, సిగ్గుపడి తా
నెందునునిలువకతనకుతానే బోవుననిభావము.

ప॥ పరిపూర్ణములోదోచుచు | యెఱుకేతనకు దానెయేర్ప
డవినుమీ | తొఱుటలుతొమ్మిదిగలదై | తరితీపులనొందుచుం
దుతనువనదగుచు* అచలమునుగనితాలేననుచు * మఱియిట్లై

యొకను దెలియయెఱుకేనిల్వదుగాని | పరిపూర్ణమందుదా నెఱిగే
దెట్లొకగుర్తుతనువనదగుచు*అచలమునుగనితా లేననుచు|| 23||

తా|| బిడ్డా! యొకతనకుతానేయేర్పడి పరిపూర్ణమునందుదో
చుచు, నవరంద్రములుగలశరీరయాత్మలై సుఖదుఃఖములనుభవించు
ను, అచలమును దర్శించితాను లేనని, తానే నిల్వక పోవు చున్నది
పరిపూర్ణమునందు యొక నొకగుటె యొకగుర్తయనియాగుర్తునువిడు
చుటేనరియని భావము||

ప|| తొలుకరిమెఱుపులకై పడి | పాలుపగునీళ్లందుదోచుబు
గ్గలరీతి | న్నలసూర్యకిరణమునను | గలనీలమువలెనెయొక
గనుపించునయ్య * అంతలోనెచటగనుపించదయ్య * కలకా
లయొకరీతిగలిగుండచీయొక | తిలకింపపగులురాతిరిదిరుగువి
ధమునగనుపించునయ్య*అంతలోనెచటగనుపించదయ్య|| 2౪||

తా|| శిష్యా! తొలుకరిమెఱుపుతీగలవలెను, నీటియందలిబుగ్గ
లవలెను, సూర్యకిరణములయందుదోచెడునీలమువలెను, మాయయొక
కగనుపించును, వేంటనేగనుపించక మటుమాయముగాబోవును, అచల
మువలె నెల్ల కాలముయొకటేవిధముగానుండక పగలురాత్రిలునడిచే
క్రమమునగనుపించి గనుపించదనిభావము.

ప|| కట్టియలొనిప్పులేకను | కట్టెలొనెకసమయమందుగను
పడిబహుగా | మిట్టిపడుతుదనుగనుపడ | దట్టిదెనుమియొక
పుట్టువమలవిచార * తనకుదానేబుట్టినదొర * పుట్టుగిట్టుటల
నునట్టేటనిలుచుండి | బట్టబయలునొడిగట్టినగనుపడదమలవి
చార * తనకుదానేబుట్టినదొర|| 2౫||

తా|| నిర్మలవిచారగల శిష్యా! కట్టెయందు నిప్పుగనుపించక
మఱియొకసమయమున యాకట్టనుమధించుటచేతనిప్పుగనుపించి, యా
నిప్పు యాకట్టనుగాల్చి తానును సమసిపోవును, అటువలెనే యొక
తానేవచ్చి తనకుతానేవృద్ధిపొంది తనకుతానేనశించును. చావు పుట్టు
కలుగల యీ సంసారసముద్రమున నిలుచుండి, పరిపూర్ణమునుదెలుసు
కొనిన యెడల యాసముదము యింకిపోవునని భావము.

ప॥ తనమూలముతలిదండ్రులు । తనవలెనేవారివారితలిదం
 ద్రులకు । తనవలెనేగానియన్యము । గనజనస్థానమొకటిగ
 లదనతరమా * బ్రహ్మదులకదితెలియతరమా * ఏనుముయీ
 బ్రహ్మాండజనమునీనాయం । దునునై నదిదియు గాదనియింకొ
 కటివేరేగలదనతరమా * బ్రహ్మదులకదితెలియతరమా॥ ౨౬॥

తా॥ బిడ్డా! తనకుమూలము తల్లిదండ్రులు, వారికి మూలము
 వారి తల్లిదండ్రులు, ఇట్లనేగాని, వేరేజన్మస్థానమున్నదనిశెప్పట సరికా
 దు, బ్రహ్మరులకైన నది తెలియుటకు సాధ్యపడదు, యీబ్రహ్మాండము
 నీవల్ల ను నావల్ల నుయైనదేగాని, మరియెవరివల్ల ను గాలేదనిభావము.

ప॥ కనరానిదానిశూన్యంబనియనదగుగానిబయలుననదగ
 దునుమీ॥కనవచ్చుచున్నదిదిగో॥ గనుగొనలేదయ్యె నెఱుకకను
 గొనరాదా* యెఱుకనుశూన్యమనియనరాదా* కనవచ్చెనాలే
 దాగనుగొంటివేదాని । యనరాదభయమేమియనుమానించకుని
 దుగోగనుగొనరాదా*యెఱుకనుశూన్యమనియనరాదా॥ ౨౭॥

తా॥పుత్రా! కనుబడికనుబడకుండెడయీయెఱుకనేశూన్యమని
 జెప్పవచ్చువేగాని, సదాగనుపించెడు పరిపూర్ణమును శూన్యమని జెప్ప
 గూడదు. ప్రత్యక్షముగా గనుపించెడు పరిపూర్ణమును నీవు గనుగొంటి
 వాలేదా. అనుమానమును భయమునుబొందక దృఢముగా యెఱుకనే
 శూన్యమని జెప్పము, సంశయమేలననిభావము॥

ప॥ ఎఱుకబయలందులేమిని । యెఱుకనుశూన్యంబటంచు
 యెఱిగించబడె । యెఱుగుమిదేయాకసంబి । ట్లెఱిగితెయెఱు
 కాకసములుయేకమాగదరా*ఆకసముబయలుయేకమెట్లైరా *
 పరిపూర్ణమిదుగోగన్నదుశూన్యమనరాదు । యెఱిగుందుమెదిలి
 స్త్రెయికనాచేయిజూచేవు యేకమాగదరా*ఆకసముబయలుయే
 కమెట్లైరా ॥ ... .. ౨౮॥

తా॥ బిడ్డా! పరిపూర్ణమునందు యెఱుక లేనందున, యెఱుకను
 శూన్యమనిజెప్పంబడినది. యెఱుగుమిదేయాకసము, ఆకసమునుయెఱు
 కయు నొక్కటేయగుచున్నది, ఆకసమును బట్టిబయలును యేకమెట్ల

గును, కానేరదుప్రత్యక్షముగా గనుపించెడు పరిపూర్ణమును శూన్యమగురాదు, నీకు సంశయముండిన యెడలనింకను జెప్పెదనని భావము.

ప॥ కనుబడెడుబయలులోపల । కనుగొనలేదయ్యె నెఱుక
గావునశూన్యం । బనవలసెదీనినాకస । మనవలసెను దీనవిశ్వ
మాయనూయప్పా * యంతకువేరే మాయలేదప్పా * కనుకనె
యీవిశ్వమొనర లేదనిలెన్నవినజెప్పశాయను కనబోకుండనుచు
నీమాయనోయప్పా * యంతకువేరెమాయలేదప్పా ॥ ౭౯॥

తా॥ శిష్యా! కనుబడెడుయీపరిపూర్ణమునంచు యెఱుకకనుపించదాయెను, గనుక యెఱుకనుశూన్యమనియునుజెప్పంబడెను. యెఱుకవల్లనేయీవిశ్వమంతయునుగలిగెను, యెఱుకకంటెను వేరేమాయలేదనియును, దానింజూడవలదనియును నీకువృథముగాజెప్పితినినిభావము.

ప॥ అహమనదుగదాయచలము|అహమున్నదోలేదోజూడు
మదినిజమెగదా|అహమునుబుట్టించదుగద । అహముదయించు
కొఱకై యదియున్నదిగా*అహమేవిశ్వమైనిలిచినదిగా* అహ
మెయిముచ్చట్లునన్నిట్లుఁబ్రతుగునుగద । అహమేలాలేననియెఱిగి
తెసరిగాదయదియున్నదిగా*అహమేవిశ్వమైనిలిచినదిగా॥ ౮౦॥

తా॥ శిష్యా! పరిపూర్ణముఅహమనిజెప్పదు, అహమునుబుట్టించదు, అహమున్నదోలేదోజూడుము, అహము యేమియునులేని పరిపూర్ణమునందేకలుగుచున్నది. అహమేయీవిశ్వరూపమాయెను, అహమేసర్వముచ్చట్లు, అహమేపరిపూర్ణమునుయెఱిగి, అహమేతానులేననియెఱిగి తేనేసరి, అహమనగా=అహంకారము, అహమనగా=చైతన్యము, అహమనగా=పరబ్రహ్మము, అహమనగా=సర్వసాక్షియని భావము.

ప॥ ఆవరణమునాకసముని । రావరణమునచలమనుచుననిరి
మహాత్ముల్ । ఆవరణముమితిగల్గినని । రావరణముయమితమ
నియిక తెలుసుకోరా * యీరెంటినివేరనికనుక్కరా * ఆవర
ణముననేనిరావరణమునుజూచి । యీవరణమేదీనికావలమాట
లేదని తెలుసుకోరా * యీరెంటినివేరనికనుక్కరా॥ ౮౧॥

తా॥ శిష్యా! ఆవరణమునుఆకాశమనియును, నిరావరణమునుపరిపూర్ణమనియును, మహాత్ములైన పెద్దలువచించిరి, ఆవరణమునకుమితిమేర

లుందును, నిరావరణమునకుమితిమేరలులేవు, యీ రెంటిని వేరనిచెలుసు
కొనుము, ఆవరణముచేతనిరావరణమైన పరిపూర్ణమునుజూచిన విష్ణుట
యేమీటయును లేదనిభావము.

ప॥ ఆకాశముశూన్యంబని । లోకులుమొరబెట్టిదానిలోపవ
నాదులే । ప్రాకటముగబుట్టినవని చీకాకుగజెప్పినారుభీవనరా
దు * వంధ్యాసంతుష్టితిలోనలేదు* కాకుండువిషయోద్యముగను
కుండేటికొమ్ముల చీకాలమునమేమేగంటిమనుమాటభీవనరాదు*
వంధ్యాసంతుష్టితిలోనలేదు॥ ౮౨॥

తా॥ శిష్యా కొందఱు, ఆకాశము శూన్యమనియును. అట్టిశూ
న్యమైన యాకాశమువలన వాయువు, అగ్ని, జలము, పృథ్వీ, యీ
నాలుగు భూతములు పుట్టినవనియును చీకాకుగాజెప్పిరి. భీభీ అట్టిమా
టలను విసరాదు, గొడ్డురాలకు బిడ్డ యేకాలమందును బుట్టినే లేదు.
కుండేటికొమ్ములను మేముజూచితిమని వేడుకగాజెప్పినమాటయేగాని
నిజముగాకుండేటికొమ్ములులేవు, ఆకాశముశూన్యముకాదు, శబ్దమేయా
కాశమునకుగుఱము, పరిపూర్ణము శబ్దరహితమని భావము.

ప ॥ లేనియెఱుకనుబయలుందున । లేనేలేదనకయితరులేలబలి
కొరో । లేనిదికలదనిపిదపను । లేనేలేదనుచుసిగ్గులేకయీలీలా*
భీవనకుచీకాకునీకేలా* మేనందశుద్ధముతానందుకొనిమల్లి ।
పూనికడిగినరీతిసాను సిగ్గొకయింతలేక యీలీలా* భీవనకు
చీకాకు నీకేలా॥ ౮౩॥

తా॥ శిష్యా కొందఱు లేనియెఱుకను లేనేలేదనక, కొంతమట్టు
కుకలదని, లేదని, సిగ్గులేక నానావిధములుగా జెప్పిరి. భీభీ నీవు అట్టి
కలతమాటలను విసవలదు, శరీరమునందు యమేధ్యమును బూసుకొని
ముఱల యాయమేధ్యమునుగడిగికొనునట్లు, పామరజనులు, సిగ్గు లేక
కొంతసేపు యెఱుకయున్నదని, కొంతసేపు లేదని, నానావిధములుగా
జెప్పిరని భావము.

ప॥ అన్నపుసూక్ష్మంశముమనఁ సెన్నగనీరంబుప్రాణ మెఱుగు
ముయీరెండెన్నడుగలయవోనాడే । సున్ననుమీయెఱుకమాట
సుగుణసంపన్నా* కలసు యెఱుక సుమియింతకన్నా* ఉన్న

దెఱుకమూలమున్న దెవిన లేదు | యెన్నడునీ భ్రాంతినిన్నంటనియ్య
కునుగుంపనన్నా * కలనుఁజెయెఱుకనుమియింతకన్నా || ౮౪ ||

తా|| శిష్యా! అన్నముయొక్క సూక్ష్మాంశమే మనస్సు, నీళ్లయొక్క సూక్ష్మాంశమే ప్రాణము, యీ రెండునుయొకటిగాగూడనిదినమేయెఱుకమాటయట్లక్కి, అనగా=యెఱుకనాశనము, యీ రెండును గూడుటేయెఱుక,,యెఱుకకుమూలములేదు,యెన్నటికినీ భ్రాంతినింబొందకుము; యెఱుకనునమ్మక మాయయనిభావించి గుంపంతుడవుగమ్మని భావము.

ప|| పిల్లలుతాటాకులతో | పిల్లలగావించిపెండ్లి పేరంటంబుల్ | కొల్లులుగజేయువారల | తల్లులుగనిసత్యమునుచుతలచేరమదినీ * నినునీవిట్లుతలచునీమదినీ * కల్లసంసారముగనిమానవులుసంత | సిల్లగగురుమంత్రసిద్ధులునిజమని తలచేరమదినీ * నినునీవిట్లుదలచునీమదినీ || ... .. ౮౫ ||

తా|| శిష్యా! పిల్లకాయలు తాటియాకులతో మొగబొమ్మలుగాను, ఆడుబొమ్మలుగానుజేసి, వాటికిపెండ్లిపేరంటములను జేయుదురు. వారితల్లులు చూచి నిజమనిభావించురా, అటువలెనే మానవులు కల్లసంసారమును సత్యముగానెంచి, గురుమంత్రసిద్ధులను నిత్యములుగానెంచరుగాబట్టి, నిన్ను నీవు యిటుల నీమనంబున దెలియుమని భావము.

ప||మేనెఱుకలనగరెంటిలా | దానినియిదిదీనినదియతగస్పజయించుకా | మేనెఱుకలివియుమూలము | లేనిదె సృజనయ్యెదనుచులేనేలేదంటి * అంటేతప్పలేనేలేదంటి * మేనెఱుకలిప్పుడుదేనందున్నవొజూచి | లేనిమేనెఱుకల లేనివనుచునమ్ము లేనేలేవంటి * అంటేతప్పలేనేలేదంటి || ... .. ౮౬ ||

తా|| శిష్యా! యెఱుకయును, శరీరమును, యీ రెండును యొకదానినొకటిబుట్టించును, యీ రెండును సృష్టికిమూలము, వీటికంటెను వేరొందుమూలములేదు, అందువల్లనే యివిలేనివనియంటిని, అంటే తప్పమాటకాదు, శరీరయార్తలు రెండును, దేనియందున్నవ్రాజూచి క్షీనిశరీరమును యెఱుకయును, యీ రెండును లేవని నమ్ముమనిభావము.

ప|| ఎఱుకపనిసేయదనకుము | యెఱుగుట మఱచుటలురెండునొప్పరిపనులొ | యెఱిగింపుమునామ్రమోలను | వెఱువకుతప్పి

తివిదెబ్బవేసెదజూడూ * అట్లనకుండజేసెదజూడూ * వెఱపిం
చుటెబ్బవేసెననాతండ్రి । యెఱిగించుపైమర్మ మెఱుకనునే
దీసివేసెదజూడూ * అట్లనకుండజేసెదజూడూ ॥ ౮౭॥

తా॥ శిష్యా! యెఱుకపనిచేయదని జెప్పకుము, యెఱుగుట మఱ
చుటలు రెండును యెవ్వరిపనులో నాకుంజెప్పము, భయపడకుము, చె
ప్పకుండిన దెబ్బగొట్టెదనని ఖలికిన, యాశిష్యుడు స్వామీ! దేవరనారు
కొట్టునునని భయపెట్టుచున్నారేగాని, యొకదెబ్బయిననుగొట్టలేదు,
లెస్సగాగొట్టి పై భావమును యెఱిగించుడనివేడిన, యాగురుడు యెఱు
కనునేదీసివేయుచున్నాను, నిన్నట్లనకుండజేసెదను, జూడుమనిభావము.

ప॥ లేనికలగలిగినప్పుడు । దానికిదశదిశలయందుతరగమొద
లుకొనఁ । తానంటకున్న మేల్కను । లేనికలేజూచెనేని లేక
పోవుగదా * కలలోమేల్కలేకపోదుగదా * లేనెఱుకబయలు
యీలాగుననీకెప్పుడు । గానవచ్చితెబోధగావలెనవపుడు లేక
పోవుగదా * కలలోమేల్కలేకపోదుగదా ॥ ౮౮॥

తా॥ శిష్యా! లేనికలగలిగినప్పుడు నీకు గనుపించిన సర్వమును
మేల్కనినప్పిన్నుటనిలువకపోయెనుగదా, కలయందు మెలకువలేకపోదు
గదా, లేనియెఱుకను పరిపూర్ణమును నీవు దగ్గించినవివృట, కలవంటి
యెఱుకనిలువక పారిపోవునని భావము.

ప॥ ఒంటుకుదాపలిబిందొక । టంటించినకొలదిలెక్కయధి
కంబగునా । యెంటుకువలపలబిందొక । టంటించినలెక్కవు
ల్లక్కాయగదోయీ * ఒంటుండిలేదాగాదనవోయీ * దంట
దీరుచూడుదానివలెనేయెఱుకకంటెబయలునుతానుగలిగుండు
తనకుల్లక్కయెగదోయీ*ఒంటుండిలేదాగాదనవోయీ॥ ౮౯॥

తా॥ శిష్యా! వొకటియనులెక్కవెంబడినున్న పెట్టిన పదియగు
ను, అనున్నయాయొకటికి ముందుగానుంచిన, లెక్కకెటులరాదో, అ
టువలెనే మాయయెఱుకయుల్లక్కియని జెప్పంబడుచున్నది. పరిపూర్ణ
ముయేకరీతిగానే నిండియుండునని భావము.

ప॥ ఎఱుకొక్కటుండెనేనియు । యెఱుకేయీవిశ్వరూప మే
ర్పడదాల్చుక । యెఱుకొక్కటిలేకుండిన । యెఱుకై నప్రపంచ

మన్న దెవరెటిగేరికనూ * లేదననై న నెవరున్నా రికనూ * పరి
పూర్ణమైనట్టిబయలుండకనిపట్టి । గురునివాక్యముపట్టి గుఱుతు
పోగొట్టితెయెవరెటిగేరికనూ*లేదననై ననెవరున్నా రికనూ॥ ౯౦॥

తా॥ శిష్యా! యెఱుకయొకటుండినయెడలయెఱుకేయాప్రపంచ
రూపమంతయునుదాల్చును,యెఱుక లేకుండిన యీప్రపంచరూపమైనస
ర్వమునుయెఱుగువారుయెవరు, పరిపూర్ణమున్నదనిసద్గురుకటాక్షంబున
గ్రహించి, యీసర్వమును యీగుఱుతుయెటిగే యెఱుకను బోగొట్టిన
వెనుక, యెటిగేవారులేరని భావము.

ప॥ తెలుపుమృదుత్వముమధురము । గలవస్తువుచక్కెరనుచు
గనుగొన్నట్లా । తెలివివిశదముగజగముల । గలవస్తువునిందు
వనుచుగనుగొనరాదా * నేతెలిపి తెలివినమ్మరాదా * తెలివితే
బయలుండతెలిసియీతెలివిని । తెలివితేతనుబట్టితీసికేయకపో
నికనుగొనరాదా * నేతెలిపి తెలివినమ్మరాదా ॥ ౯౧॥

తా॥ శిష్యా! తెలుపును, మృదువును, తీపునుగలిగినవస్తువు చ
క్కెరయని నీవు తెలుసుకొనినవిధముగానే యీజగత్తంతయునువెలిగిం
పజేసిడుతెలివితే యెఱుకని నీవుతెలుసుకొనుము, ఆతెలివితేతనే ప
రిపూర్ణమునుదెలుసుకొని,యీతెలుసుకొనినతెలివినివిడుపుమనిభావము.

ప॥ లేనెఱుకబయలులోపల । తానై తనకేరుపడినతనమూల
మునే । తానెఱుగదలచినప్పుడు । తానేలేకుండువృష్టాంతము
వినుమిచటా * కలదోచదేతనకై తానెచటా * తానై తోచి
నకలతనమేల్కగనబోతె । తానేతనకులేదుతగియున్నదిదృష్టాం
తమువినుమిచటా * కలదోచదేతనకయితానెచటా॥ ౯౨॥

తా ॥ శిష్యా! లేనియెఱుకతనకుతానేపుట్టి,తనకుమూలముతా
నెఱుగగోరితానే మాయముగాబోవును, యెట్లనగామెలకువగలిగినప్పు
డు, తనకలలోవచ్చినవి సర్వమునుయెటులలేకుండునో, అటువలెనే, త
నమూలము తెలుసుకొనబోయిన, తానేలేకపోవుననిభావము.

ప॥ చచ్చుటపుట్టుటమెలకువ । వచ్చుటగాఢపునుఘ్నివచ్చు
టనివినా । లచ్చముగసహజమెఱుకకు । పొచ్చెముయీయెఱు
కనిల్వబోదుమాయప్పా * అచలమునకిట్లులేదుగదప్పా * మ

చ్చికతోరెంటిమర్తమునీకప్పు । జచ్చుగజలిపితి నెఱుగు మెఱుక
నిల్వబోదుమాయప్పా * అచలమునకట్లులేడుగదప్పా॥ ౯౩॥

తా॥ శిష్యా! చచ్చుటయును, పుట్టుటయును, మెలకువచచ్చుట
యును, నిద్రజెందుటయును, కలగనుటయును, యివిసహజముగా, యె
ఱుకకుకలిగియున్నవిగనుక, యెఱుకనిత్యముగానిలువదు, అచలమునకే
మియునులేవు, యీరెంటియొక్కమర్తములను నీకుజెప్పితిని యెఱుకని
ల్వదని నీవు తెలుసుకొనుమని భావము.

ప॥ యెఱుకనుకలలోపురుషుని! కెఱుకేయీవిశ్వమగుచునేర్పడు
కలగా! యెఱుకబయలుకనితానెం । దెఱిగిన నెఱుకదిమేల్కయి
దినమ్ములెస్సా*యెఱుకతోపొందువదిలేదేలిస్సా* యెఱుకనేకల
నీకుయెప్పుడుదోచితే । యెఱుకలేదనుమేల్కనెఱుగుమెప్పుడుచా
లుయిదినమ్ములెస్సా*యెఱుకతోపొందువదిలేదేలిస్సా॥ ౯౪॥

తా॥ శిష్యా యెఱుకయునుకలలోనిచ్చిన పురుషుడునురెండును
యెఱుకే, యెఱుకేయీవిశ్వహావమంతయునుధరించును, మేలుకొనిన
కలలోనిపురుషుడు యెఱుకలేకపోవునె, అటువలెనేయెఱుకలేకపోవును
మెలకువయనునది పరిపూర్ణము, యెఱుకపొందువదలుటసరియని నీవు
లెస్సగా నమ్ముమని భావము.

ప॥ చిత్తరుపురంగుగోడల । నెత్తెరగునదెలసినాన్రాసీవిప్పు
డునీచిత్తమునజగమునెఱుకను । నుత్తమబయలట్లదెలియుమూ
హతోడుతనూ* తెలిసివిడువుమూహజగములనూ*అత్తెరంగున
జేసియానలిమాటను । యిత్తెరంగునదెలియ నెవరుండేరటుమీద
నూహతోడుతనూ* తెలిసివిడువుమూహజగములనూ॥ ౯౫॥

తా॥ శిష్యా చిత్తములైనరంగులుగల గోడలనునీవుయే తెలివి
చేతంచెలుసుకొంటివ్రా, అటువలెనే, నీచిత్తమునయెఱుకను, జగత్తును,
పరిపూర్ణమును చెలుసుకొనుము, అటులతెలుసుకొనియీ యెఱుక జగ
త్తులనువిడిచిన పిమ్మట, యానలిమాటచెప్పటకు నెవరున్ను లేరని నీవు
జక్కగా నూహించుమని భావము,

ప॥ పరిపూర్ణములోలేనిదె । యెఱుకొక్కటితోచితననుయె
ఱిగినమ్ముపగా । యెఱుకవిడుచునదెట్లన । కరములుతమపనులు

తా మెగడువునట్లుగ నూఁకయిది గాకుండుకలదొకటివినుమూఁకను
రికానిదీమాటమంచిదిమాటని । పరిపరివిధములబల్కెఁపలుకుల
పనిగడువునట్లుగ నూఁకయిది గాకుండుకలదొకటివినుమూఁక॥౯౬॥

తా॥ శిష్యా పరిపూర్ణమునందు లేనిదే యెఱుకొక్కటిగనుపించి,
యెఱిగినపిమ్మట యదినీచత్వమునుబొందును, యీయెఱుకెట్లువిడిచిపోవు
ననిన వినుము, చేతులుతమపనులుతాముగానేజరిపించియెటులజాలించు
కొనునూ అటువలెనేనీవు దెలియుము, ఇదిగాకుండిన వేరొకటికలదు
వినుము, సోరుమంచిమాటలుగాని, కాచిమాటలుగానిపరిపరివిధములు
గాభాషించియు భాషించక యూరకున్నటుల దెలియుమనిభావము,

ప॥ తలయెత్తిచూడజాలునె । యలచీకటియెదుటనిలిచియు
భ్రావుకళం । గలవచ్చిమెళుకువందున । కలచేప్వలుమ్రమాలనిల
చికనుగొనగలదాఁక అట్లనెయెఱుకగనుగొనవలదాఁక యిలలో
నగురుబోధనెఱిగిననరునిచే । ప్వలుగంతునుల్లక్కి-సద్గురుబోధా
టకనుగొనవలదాఁక అట్లనెయెఱుకగనుగొనవలదా॥ ౯౭॥

తా॥ శిష్యా! నూర్యకళలను జీకటితలయెత్తియెటుల జూడనేర
దో. అదేప్రకారము మెళుకువందున కలలోదోచిన వివిధ చిత్రములు
నుగనుగొనుటకు శక్యముకాదు, అటువలెనే సద్గురుబోధయెఱిగిన నరు
నియొక్కచేప్వలన్నియునుల్లక్కియగుననిభావము.

ప॥ అంటదుకలమెళుకువమే । ల్కంటదుకలనన్నటికినినదిని
శ్చయమీ! రెంటిక్రియగుఱుతుబయలుఁగి । రెంటినిరెండంటకుం
డురెండింటిలోనూఁకలయెఱుకలీరెండుమిథ్యానూఁకదంటమెళు
కువబయలుంటయెప్పటికెఱిగి । గెంటుముపైరెంటిరెంటికలయె
ఱుకలరెండింటిలోనూఁకలయెఱుకలీరెండుమిథ్యానూ॥ ౯౮॥ .

తా॥ శిష్యా! యేకాలమందును నిశ్చయముగా, కలమెలుకువను
మెలుకువకలను యీరెండునునొకదాని నొకటియంటకుండును, యీ
రెంటివలెను గుఱుతుయనెడు యెఱుకయును పరిపూర్ణమును, యీరెం
డును యొకదానినొకటి యంటకుండును, కలయెఱుకలురెండును మిథ్య
యగును, జంటయైనకరిపూర్ణమెళుకువలను నీవుయెఱిగి కలయెఱుకలను
రెంటిని విడువుమని భావము,

ప॥ ఎఱుగదునుషు ప్రిజాగ్రతనిరువందంగలనుషు ప్రినెఱుగదు మెళకువట్లరయ నెఱుక మఱుపులఁ యు॥ లెఱుగదు యెఱుక రెంటి నెఱుగుచునుండు * గురుముఖమున నెఱిగియీ రెండు * తిరముగ యెఱుక నుత్తీసి వేసి తెచాలు॥ పరులు నేననియెడి పలుకు లేకుండుని ట్లెఱుగుమీ రెండూ * గురుముఖమున నెఱిగియీ రెండూ॥ ౯౯॥

తా॥ శిష్యా! నిద్ర మెళకువను యెఱుగదు, మెళకువ నిద్రను యెఱుగదు, విచారించగా యెఱుక మఱుపులను పరిపూర్ణ మెఱుగదు, ఎఱుక, పరిపూర్ణమును, మఱుపును, యీ రెంటిని యెఱుగును, సద్గురుని కటాక్షమున, నీ రెంటిని యెఱిగి, పరులని నేనని పలువిధములుగా బల్కెడు యెఱుకను దీసి వేసి తెచాలునని భావము.

ప॥ సంకల్పములో లేనిదిని స్పృంకల్పములో దోచక నుదోచిన నున్॥ సంకల్ప మెతప్పనిని శృంకల్ప మది డెలిసినేనిచనుతా లేన నుచూ * నిస్సంకల్పముని చేదన నుచూ * సంకల్పించుట కింక సంకల్పమేదిని. స్పృంకల్పమందుటల్ సంకల్పమెఱిగి తెచనుతా లేననుచూ * నిస్సంకల్పముని చేదన నుచూ॥ ౧౦౦॥

తా॥ శిష్యా! సంకల్పమునందు లేనిదియును నిస్సంకల్పమునందు కనుబడి కనుబడక పోవునదియును, సంకల్పమును తప్పుగా భావించినయెడల, తానే లేక పోవును, నిస్సంకల్పమును నిలుపుకొనినయెడల, సంకల్పన చేయుటకు వేరే సంకల్పము లేదు కాబట్టి, సంకల్ప నిస్సంకల్పములు రెండును దోషస్వరూపములని భావము.

ప॥ ఎఱుక తనకు దావిడిచిపో॥ డెఱుకను విడిపింప లేరు యెవ్వరు ఘాత్రి॥ గురుడొకడు తప్ప గురునకు॥ పరిచర్యయొనర్చి బోధ పద్ధతి వినినన్ * తిరిగి రాని పద్ధతిగనినన్ * పరిపూర్ణ మెఱుక నేర్పటచు నెఱుకయులేక॥ హరిని కలలోగన్న కరి మ్రగ్గినట్లయీ పద్ధతి వినినన్ * తిరిగి రాని పద్ధతిగనినన్॥ ౧౦౧॥

తా॥ శిష్యా! యెఱుక తనకు తానే విడిచిపోదు, యీ ప్రపంచమున సద్గురుడు తప్ప మరియెవ్వరును మాయయెఱుకను విడిపింపనేరరు, సద్గురుమూర్తికి పరిచర్యలు చేసి, యీయచలబోధయొక్క పద్ధతిని జక్కగా తెలుసుకొనినయెడల, మఱల జననమునకు రాకుండుట సత్యము. అది

యెట్లనగా, సింహమును కలలోగనుగొనినయెడల యేనుగుయెటులహ
రించిపోవునో అటువలెనేపరిపూర్ణమునుగనినయెఱుకహరించిపోవుననిభా

ప॥ అపరోక్షమానెమనుజుల । కుపరోక్షంబై నబయలుగురు
కృపలేకక । అపరోక్షమానుమనుజుల । కుపరోక్షంబై నబయ
లుగురుకృపగలుగా * కీర్తెలిసినయెఱుకతాతొలుగా * విపరీత
బుద్ధినివిడిచినీవెప్పుడు । నుపచారములుచేయుచుండుము గురు
నకుగురుకృపగలుగా * కీర్తెలిసినయెఱుకతాతొలుగా ॥౧౦౨॥

తా॥ శిష్యా! సద్గురునికృపలేక పరోక్షమైనపరిపూర్ణము అపరో
క్షముగా నెట్లునిలుచును, సద్గురుకృపగలిగినయెడల పరోక్షమైన బయ
లు అపరోక్షముగాగ నుపించును నీవువిపరీతబుద్ధినివిడిచి, సద్గురమూర్తికి
పరిచర్యులచేయుచు, నీకీలుయెఱిగితివేనియాయెఱిగినయెఱుక తక్షణమే
తొలగిపోవునని భావము.

ప॥ నేనెవ్వడనుచువుడు, నేనేనేననుచువుడునీరెండనకకదా
నుండునచలమన్నిట । నేనరిగినతానుపై దినేనెట్లనీ * నేననకు
న్నతానెట్లనీ * నేనన్నదాన నేనానీప్రసంగము । తానన్నదా
ననేతలపోయవలెనట్లునేనెట్లనీ * నేననకున్నతానెట్లనీ॥౧౦౩॥

తా॥ శిష్యా! జీవుడునేనెవ్వడు, నేను అంతరింద్రియములూ,
జ్ఞానేంద్రియములూ లేకకర్తేంద్రియములాయని పలుబెఱంగుల పలుకు
చుండును, శివుడు నేనేనేననిపలుకుచుండును, అనగా=సోహంభావముతో
దివారాత్రులయందుచు దిగుచుండును, యీ రెండును అనక అచల
మంతలను నిండియుండుచు, నేననెఱుజీవుడుపోయినవెనుక, శివుడు పరి
పూర్ణమెఱ్ఱెఱుంగును, జీవుడు నేననియనకుండినశివుడుతానెట్లనును, తా
నన్నదానినియోచించగా జీవశివులుయిరువురు నొక్కటేయనిభావము.

ప॥ తొట్టులుతొట్టిదిగలమేన్ । మట్టికియొకరెంటిలోన మ
లకలునాల్గుం । డెట్టిది తెల్లదినల్లది । కట్టిదిదానగ్రమంమగల
దొక్కతూటు * అదియెఱుకనేపులుగుండుచోటు * కుట్టుగురు
బోధనుగొడ్డలిచేబూని । మట్టిపులుగులరెంటి మలచికాకపోని
గలదొక్కతూటు * అదియెఱుకనేపులుగుండుచోటు॥ ౧౦౪॥

తా॥ శిష్యా! మట్టిచెట్టువంటి యీ శరీరమునకు తొమ్మిదిరంధ్రములుగలవు వాటిలో రెండురంధ్రములను, అనగా=యిడాపింగళలు, యెఱ్ఱది అనగా=సూర్యనాడి, తెల్లది అనగా=చంద్రనాడి, నల్లది అనగా=సుషుమ్ననాడి, కఱ్ఱది అనగా=ప్రత్యగత్త్వనివాసమైన యూర్ధ్వకుండలి, యీనాలుగింటికి నగ్రభాగమున యెఱుకయనెడపక్షియుండును, సద్గురుని కటాక్షమునెడు గొడ్డలిచేత జీవాత్మ పరమాత్మలనెడు పక్షులరెంటిని ఖండించి, పరిపూర్ణమునుబొందుమనిభావము.

ప॥ తనువునగిలిగినయెఱుకే! తనువుచుతనువనుచుతననుతాననియోగుం । దనువునుబాసినమీదట! తననాహమునురెండుతొనెఱుగదపుడు* అదిగనుక తాలేనేలేదపుడు* అనుమానరహితమొదచలమున్నదిగంటె । తనమాటతలపోయతనకుస్థిగియి తననుతానెఱుగదపుడు * అదిగనుక తాలేనేలేదపుడు ॥౧౦౪॥

తా॥ శిష్యా శరీరమువల్లకిలిగిన యెఱుకే శరీరమును తననుతానెఱుగుచుండును, శరీరమునువిడిచినపిమ్మట పైరెంటినియెఱుగక, తానులేనేలేకపోవును, గాబట్టి తానులేనేలేదు, అచలపరిపూర్ణమునునిశ్శంకముగానెఱిగి తనమాట యోచించుటకు తానే స్థిరపడి, శరీరయాత్మలు తానినిజెప్పక యెఱుక పారిపోవునని భావము.

ప॥ ఉప్పినిజెడుగదతగుచై । క-ప్పుడువిత్తనముజచ్చునారెంటికియీ । తిప్పలుతప్పవుధరయే । తిప్పలుతానెఱుగనట్లుతెలుసుకోవ్రాయీ * తనువెఱుకలబయలెల్లెఱుగోయీ* గొప్పయినగురుబోధచొప్పున నెఱిగిపయితిప్పలుగలదాని దప్పతీసి తెచాలు తెలుసుకోవ్రాయీ* తనువెఱుకల బయలెల్లెఱుగోయీ ॥౧౦౫॥

తా॥ శిష్యా! గాలివానకు చెట్టుయొకప్పుడునశించును, మఱియొకప్పుడు విత్తనమునశించును యీ రెంటికినిట్టిచావుపుట్టుకలుతప్పవు, యీ రెంటియొక్క తిప్పలు భూమికిం దెలియదు, అటువలెనే, ఇట్టికడగండ్లు తానెఱుగని మార్గముననుష్ఠించవలయును, శరీరయాత్మలుండినను పోయినను, పరిపూర్ణమెట్లుయెఱుగును(యెఱుగదు) మహా శ్రేష్టమైన సద్గురుబోధనుగ్రహించి చావుపుట్టుకలుగలయెఱుకను తీసివేయుమనిభావ.

ప॥ మతములవారలుతమన | సమృతమయినటువంటిశాస్త్ర
మర్యాదలచే | మితమేరుపటచుకొనిబహు | గతులనుకలహిం
తురట్టిగతినికేమిటికీ*చపలతజెందేస్థితినికేమిటికీ* ప్రతిలేనియీ
బట్టబయలుండజూచినం | తతములేనెఱుకలేదనిసమ్ముమికవారి
గతినికేమిటికీ * చపలతజెందేస్థితినికేమిటికీ॥ ౧౦౭॥

తా॥ శిష్యా! వచ్చుతములవారు, తమమతములకు సంబంధించి
న ఆచారనిష్ఠలనెడు మర్యాదలనుగ్రహించి, మితవేరలుగలవారై యొ
కరితో నుకరు పెక్కువిధములవాదములాడుచు కలహములుచేయుదురు,
అట్టిసంకల్పములైన విరుద్ధపువాదములు నీకొందుకు, సమానరహితమై
నయచలమును దర్శించినదాలేని యెఱుకను విడువుమనిభావము.

ప॥ దైవతాదైవతవిశిష్టాలు | సైతురువినసైపరెపుడుసై
పకపిదపకా | సైతురుక్రమమునవేరని | నాతతమదిజీవశివుల
నవివినబోకు*సేబోధించిన నవివిడువబోకూ * పూతమాబయ
లునుబాడజూచిగురునిచే | దైవతాదైవతవిశిష్టాదైవతముల
నుమానుమవివినబోకూ* సేబోధించిన నవివిడువబోకూ॥౧౦౮॥

తా॥ శిష్యా! దైవతులును అదైవతులును విశిష్టాదైవతులును
జీవేశ్వరులువేరనికొంతమట్టుకు వాదింతురు, వేరుకాదనికొంతమట్టుకు
వాదించి యొప్పుకొందురు. అట్టిచీకాకుమూటలునివువినవలదు, జీవుని
శివునినవ్వువలదు, సేనుబోధించినబోధను విడువవలదు. ప్రత్యక్షముగా
గనుపించెడు ఘరిపూర్ణమునుదర్శించి, దైవతాదైవత విశిష్టాదైవతులను
మతవాదులనువిడువుమని భావము.

ప॥ కొందఱుదశవిధనాదము | లందుననభవంచకంబునందు
నజ్జకా | లందునలక్ష్మ్యధ్యానము | లందునహంసందు బుద్ధినా
టింతురోయీ*యోగములందునటియింతురోయీ* అందుసి
ద్ధులచేతనానందింతురుగొంద | తెందరేమనినసేబోధందేయుండు
మునాటింతురోయీ*యోగములందునటియింతురోయీ॥౧౦౯॥

తా॥ శిష్యా! లోకమునంగొండఱు, దశవిధములైన నాదముల
యందును. ఐదు ఆకాశములనగా=చిదాకాశ, ధారాకాశ, ఘటాకాశ,
మథాకాశ, హృదయాకాశములయందును, షడ్ధారములనగా=ఆధార

స్వాధిష్ఠ, మణిపూరక, అనాహత, విశుద్ధ, ఆశ్లేయములయందును వివిధలక్ష్మ్యములయందును, సాకారధ్యానమనగా = శివకేశవనామములను ధ్యానించుటయందును, పరిమహంసభావమైనప్రణవమందును, తమబుద్ధినిచొప్పించుట, మంత్ర లయహరరాజయోగములయందును సర్వీతులు, అణిమాదిసిద్ధులచేత నానందింతురు, యెవరెన్ని పట్టుబడినను, యెన్ని జెప్పినను, నీవుయీభోధను విడువనలదినిభావము.

ప॥ కొందఱుముద్రలుగనవలెనందుకుమఱి కొంగఱధికమందుకుద్రష్ట౯ । కొందఱుభజనేలెస్సని । యందుకుయివియన్నియెఱుకేనని తెలుసుకొనుమీ * నీకివియేలపనిలేదువినుమీ * ముందుగపరిపూర్ణమున్నదిగనిగుర్తు । నెందుండకుండదానెగరగొట్టి నజాలునని తెలుసుకొనుమీ * నీకివియేలపనిలేదువినుమీ ॥౧౦౦॥

తా॥ శిష్యా! కొందఱుపంచముద్రలసభ్యాసము చేయవలెనందురు, కొందఱుద్రష్టయైన సర్వసాక్షినిదర్శించవలెనందురు, కొందఱుఆత్మధ్యానమే బాగానియందురు, యివియన్నియునుయెఱుకేయని తెలుసుకొనుము, నీకుఅట్టియొక్కొక్క మార్గములుపనిలేదు, పరిపూర్ణమునుప్రత్యక్షముగాజూచి, యాగుతునువిడుచుటదోషరహితంబనిభావము.

ప॥ దేవునినీవు నెఱుంగవు । నీవిప్పుడుయెట్టివాడవోనే దెలిపెదనీ । కావెట్టిభోధలందుకు । కావుననదేవునిదుగోగనుగొనవోయీ * నామరూపకర్త లేవ్రోయీ * నీవాదేవునిలోననినులెస్సవెదికిన । నావలముచ్చటనడుగోయి దెల్పెదికనుగొనవ్రోయీ * నామరూపకర్త లేవ్రోయీ ॥ ౧౦౧॥

తా॥ శిష్యా! దేవునినీవుయెఱుంగవు, నీవిప్పుడుయెట్టివాడవ్రోసీ ఖం దెలియదువినుపించెదనువినుము, నీకుఅట్టివెట్టి మార్గములందుకు, ఆదేవునినీవిప్పుడిదుగోజూడుము, నామరూపకర్తములులేవు, ఆదేవునియందునిన్ను నీవుబాగావెదికినపిమ్మట యడుగుమునేను దెల్పెదననిభావము.

ప॥ మానవుడునేయబూనిన । దానినిలో తెలిగిచేయదగుననిమదిలో । నేనెఱిగినీకుజెప్పితి । పూనుమురచిబుట్టగేనిపోనినీమనసూ * రుచిపుట్టితేపూనునీమనసూ * నేనేమియనబోతెనీ

కేమితోచునో, లేనినిష్ఠురములు లేకుండుట లెస్సపోననీమనసూ*
 దుచిపుట్టి తేపూనునీమనసూ॥ ౧౧౨॥

తా॥ శిష్యా! మనుష్యులు చేయదలచినకార్యములను జక్కగా
 విచారించి చేయవలయును, నేనుజక్కగావిచారించి తెలుసుకొనినీకుం
 జెప్పితిని, నామాటలు నీకురుచిపుట్టకుండిన, నీమనస్సునకుంబట్టదు, రు
 చిగలిగినయెడల నీమనస్సునకుంబట్టును, నేనేమి చెప్పిననీకేమితోచునో
 లేనినిష్ఠురములు లేకుండుట బాగు గాబట్టి, నీవు చక్కగావిచారించవల
 యునని భావము.

ప॥ పంచాక్షరములతోటిప్ర | పంచముతానుద్భవించెఁబ్రణ
 వాక్షరము | దంచుశ్రుతులెన్నె దాన్నెఱు | కంచననీవెఱిగియె
 టుగుమచలముదీనన్ * నిల్వకుమెఱుకనచలములోనన్ * చం
 చలమతిచేతచతురాక్షరెక్కువన్ | చెంచెదవెందుకుయిది నమ్మియె
 టుగుమట్లచలముదీనన్ * నిల్వకుమెఱుకనచలములోనన్ ॥ ౧౧౩॥

తా॥ శిష్యా! నమఃశివాయనెడ పంచాక్షరములనలన నీప్ర
 పంచముకలిగెను. ఓంకారమైన ప్రణవాక్షరమున్నదని శ్రుతులు పలు
 కుచున్నవి, దానినేయెఱుకనిజెప్పబడుచున్నది, అట్టియెఱుక చేత అచల
 పరిపూర్ణమును దెలుసుకొని యాయెఱుకను అచలమునందునిలుపవలదు.
 చంచలమనంబుతో, కొందఱు చతురాక్షరియెక్కువనిజెప్పుదురు, అట్టి
 మాటలను నీవువినక, పరిపూర్ణమును నమ్మి వర్తించుటే సరియనిభావము.

ప॥ ఎఱుకేచిజ్ఞడమీజగ | మరయగపరిపూర్ణమేమియనరా
 దదియా | యెఱుకజగములస్థిరములు | పరిపూర్ణముశాశ్వతమ
 దిపాటించికనరా * కావారెండీపాటివివినరా * గురుముఖము
 నవీటినరుడుగు తెఱిగిన | తిరిగిపుట్టదువాడిధర్మపై మునుపటివ
 లెపాటించికనరా * కావారెండీపాటివివినరా ॥ ౧౧౪॥

తా॥ శిష్యా! ఎఱుకచిత్స్వరూపముగాను, జడస్వరూపముగాను
 యున్నది, విచారించగానిదియేజగత్తుగానున్నది. పరిపూర్ణమిట్టిదట్టిదని
 యనరాకయున్నది, యెఱుకజగములు రెండును అస్థిరములు, పరిపూర్ణ
 ముశాశ్వతము, నీవువీటియొక్క లాఠతవ్యములను జక్కగాగురుముఖం

బునం దెలుసుకొనియాపరిపూర్ణమునందెవర్తించినయెడల నీకు మఱల బుట్టుక లేదనిభావము.

ప॥ కొందఱుభూతములయిదిటి । యందునఁ త్రాబునుంతు
రధికములనుచున్ । కొందఱుయేమియులేదని । యందును గు
రుతెలుగుమిన్ని యపశబ్దములురా * యివియన్నియుచిలువవని
తెలియవలెరా * యెందరేమినిని కెందుకుబయలును । ముం
దుగగనిగుఱుకెందుండెనీకిన్ని యపశబ్దములురా * యివియన్ని
యునిలువవని తెలియవలెరా ॥ ౧౧౫॥

తా॥ శిష్యా! కొందఱు పంచభూతములేవిశేషములనివాటియం
దుమనస్సంతురు, కొందఱుయేమియునులేదగును, ఇవి యన్నియును
అపశబ్దములు, ఇవియన్నియునుమాయ యెవరెన్ని జెప్పినను నీవామా
టలునవ్వుక, గురుకటాక్షమునుబొంది పరిపూర్ణమును దర్శించి, గుఱుతు
యెఱిగెడియెఱుకను విడుదులుచేతి జన్మశూన్యమగునని భావము.

ప॥ కొందఱుకర్తమునేగా । గుండుమఱికొంద ఘక్కువం
చురుతనువున్ । కొందఱుప్రాణములధికం । బందురునీక్రింద నట్టి
యాశలేమిటికీ * వారితొపొందుజేసేవేమిటికీ * యెందరిమా
టలుయెన్నయిసయ్యాబోధి । క్రిందికేగానిపై కెగిలేవిగావిట్లుయా
శలేమిటికీ * వారితొపొందుజేసేవేమిటికీ ॥ ౧౧౬॥

తా॥ శిష్యా! కొందఱు యజ్ఞయాగాదికర్తములనుజేయు లేమం
చిదనిజెప్పుదురు, కొందఱుశరీరమును నిలుపుకొనులే యెక్కువని జెప్పు
దురు. మఱికొందఱుత్రివిధప్రాణాయామలక్షణములేయధికములనిజెప్పు
దురు. నీకుయిటుచంటి మార్గములయొక్క యాశలువలదు. అట్టి వారి
తోటిన్నహముచేయులే జన్మహేతువు, యెవరెన్ని జెప్పినను యీబో
ధనువిడువకుము, యేమార్గములును యాయచలమార్గమునకుక్రిందివే
గాని అధికములైనవి గావనిభావము.

ప ॥ తనువెఱుకలురెండొక్కటి । యనియనరాదనుచుగొం
దరందుగుభువిలో । తనువెఱుకలుతుదినొక్కటి । గనుగనుపడ
కుండురెండుగనరావోయన్నా * రెండొక్కటివినరామాయన్నా
* అనుమానమికయెలనందరిమాటలు వినబోక చేబోధించినరీతి

నిష్పడుగనరావోయన్నాం రెండొక్కటివినరామాయన్నా॥౧౧౭॥

తా || శిష్యా! యీలోకమునగొందఱు శరీరయాత్మలు రెండు సొక్కటియనిజెప్పరాదని చాలావాడింతురు, తుదను రెండును యొక్కటిగా నేకనుపించి, మఱలగనుపించవు, రెండునొక్క టియని తెలియుము అనుమానమెందుకు నీవుయెవ్వరిమాటలను వినక, నేను బోధించినచో వ్యవసాయమునిభావము.

ప || కన్నులప్రక్కలవ్రేల్లిడి | తిన్నగభ్రూమధ్యమందూదృష్టి నిలిపియుండు | దున్నదివెన్నెలలోబయ | లన్నాకనుమందురెలు కయదనిల్వదోయీ * తనువుతోబోయ్యేదనితెలియవోయీ * యెన్నితనువులువచ్చి యేగినరూపకక | యన్నబయలునుజూచియుల్లక్కెఱుకనువిడుమదినిల్వదోయీ * తనువుతోబోయ్యేదనితెలియవోయీ॥ ౧౧౮॥

తా || శిష్యా! కొందఱుకన్నుల ప్రక్కలయందువ్రేల్లుచి భ్రూమధ్యమునదృష్టినిలిపి, యందుండిన పున్నమవెన్నెలలోని బయలును జూడుమందురు, అదియేయెఱుక, అదినిలువదు, శరీరముతోడం బోవునది, అట్టి యుల్లక్కెఱుకనువిడుపుము, యీయెఱుక యెన్నిశరీరములై త్రివచ్చిపోయినను, అచలపరిపూర్ణము చలించక యున్నదనిభావము.

ప|| జనులారానుభవంబై | ననుముక్త్యని బలికిరిట్లునమ్మకు మెఱుకేకనరాదెచ్చటగురుకృప | ననుభవమెవ్వరికినైననామాటనిజమా * అనుభవముల్లక్కామాటనిజమా * వినజెప్పుమీ రెండువివరించిపైమాట | వినినేముందరిబోధవినుపింతువేవేగ నామాటనిజమా * అనుభవముల్లక్కామాటనిజమా॥౧౧౯॥

తా || శిష్యా! జనులు ఆత్మానుభవముముక్తియనిజెప్పిరి, ఆమాటలునమ్మవలదు, అదియేయెఱుక, అనుభవముకల్ల, ఆమాటలు నిజము కాదు, అదిగురుకృపకాదు, అచలపరిపూర్ణమగురుకృప, అట్టి బోధనే వినుము, అనుభవమార్గములు కల్లలనిభావము.

ప || తనుదాగనిననుమోక్షం | బనిపలికిరిగానిజనములదిన మ్మకుమీ | తనుదానుబట్టబయిటను | గనబోయి తెతనకుతానె . కానరాదోయీ * విశ్వముతనకుకానరాదోయీ*తననుండయి

నదిగనుకతానువిశ్వమురెండు । గనుపించుటల్లక్ష్మిగావున త
నకుదాకానరాదోయీ*విశ్వముతనకుకానరాదోయీ॥ ౧౨౦॥

తా॥ శిష్యా! కొందఱు తన్నుదాగనినమోక్షంబని పలికిరి. ఆ
మాటలనునవ్వువలదు, అచలపరిపూర్ణమునందు తన్ను దాజూడబోయిన
తానెంచునుగానరాదు, యీవిశ్వమునుతనకుకానరాదు. తనవల్లనైన
విశ్వముగనుక, తానును విశ్వమునుయీరెండును గనుపించుటలు యుల్ల
క్ష్మి-యని భావము.

ప॥ మాయగదాలేనియహం|బ్రాయగదాతనకుదానెయచల
మునొప్పి॥దాయగదామాయనలే|దాయగదామాయచిత్రమా
యగదోయీ*సంశయమంతబోయెగదోయీ*మాయసమూల
ముమాయజూచుచుండ । మాయమైపోయెను మాయకేయిది
చిత్రమాయగదోయీ*సంశయమంతబోయెగదోయీ॥ ౧౨౧॥

తా॥ శిష్యా లేనిమాయేగదాలహంకారము, అచలమునదాయ
న్నదిగదా, పరిపూర్ణమునందుమాయలేదుగదా, యీమాయనుచిత్రమై
నమాయయని తెలుసుకొంటివానీసంశయమువిడిచెనాలేదా, మాయయొ
క్కసమూలమునుమాయజూచుచుండును, తుదకామాయేమటుమాయ
ముగాబోవును, మాయయొక్క చిత్రమేయీవిశ్వమంతయునని భావము.

ప॥ లేనియహమున్నబయలును । లేనిప్రపంచమునుతననుతె
స్సగదనలో । దానువిమర్శించినయా । లేనిదిలేకుండునవలలే
దుయేమాటా * యిట్లననయినలేదుయేమాటా*లేనియహమీ
బయిటలేనేలేదనిజూచి । లేనిదికలదనిలేనిమాటాజ్ఞప్తలేదుయే
మాటా * యిట్లననయినలేదుయేమాటా॥ ౧౨౨॥

తా॥ శిష్యా పరిపూర్ణమునందులేనియహమును, లేనిప్రపంచము
ను, తనలోతానుజక్కగావిచారించినయెడల, లేనియహమునప్రపంచ
మును యీరెండును లేకుండుటసత్యము, అందుపైనయేమాటయును
లేదు, లేనియహముపరిపూర్ణమునందులేదనిజూచినపిమ్మట లేనిదికలద
ని, లేనిమాటలునీవుమాట్లాడవనిభావము.

ప॥ పరిపూర్ణమెఱుకలేట్టిపూ । గురుముఖమునరెంటిలెస్సగు
టకెటిగెఱుక । సరిపుచ్చకున్నవ్యవయని|పరిశుద్ధసృభోధయి

దియెపాటించికనరా * శివరాములపద్ధతియిదిరా * ననులుకొం
దఱుబల్కిరెఱుకనుమ్రుంగియీ | పరిపూర్ణమయ్యెనంచెఱుగకచె
డుటకై పాటించికనరా * శివరాములపద్ధతియిదిరా || ౧౨౩ ||

తా|| శిష్యా! పరిపూర్ణమునుయెఱుకను గురుకటాక్షంబుననెఱిగి,
యాయెఱుకను నాశనముచేయకుండుటవ్యర్థము, అదియేపరిపూర్ణము,
యిదియేశివరామదీక్షితులవారిమార్గము, కొందఱునరులుతాముచెడు
టకై యెఱుకను పరిపూర్ణమేమ్రుంగి పరిపూర్ణమేయున్నదని పెక్కువిధ
ములుగాబల్కుదురు, ఆమాటలవలనంబ్రయోజనములేదనిభావము.

ప|| బిందువుతనువునబుట్టుచు|బిందువుతనువింద్రియములబృం
దంబనువుల్ | అందముగాగలుగును | నందునబుట్టినవైతెలియ
నజునికితరమా*మూలములేనిదని తెలుసుకొనుమా*అందుకేబ
యలున్నదరసిమూలములేని | బింద్వాదికంబులపేరుకెల్పగతెలి
యనజునికితరమా*మూలములేనిదని తెలుసుకొనుమా || ౧౨౪ ||

తా|| శిష్యా! బిందువనెడుయాత్మశరీరమందుపుట్టుచున్నది, అ
ట్టిబిందువువలనశరీరమును యింద్రియములునుగలుగుచున్నవి, యివిత
ప్ప వేరేవిధమునబుట్టినవనిజెప్పటకు బ్రహ్మకై ననుయలవికాదు, మూల
ములేనిదని తెలుసుకొనుము, అందుకేబయలున్నదనియెఱిగి, మూలము
లేనిబిందువుచుశరీరయింద్రియములయొక్కపేర్లునుకెలుపగా,వాటినికెలి
యటకు బ్రహ్మదేవునికై నను యలవిగాదనిభావము.

జనులనిరి దేవుడెవరికి | కనరాడనినామరూపకర్తజననముల్ |
గననతనికిలేవనియా | జనవాక్యముబయలుకెప్పుడుసహజమా
వినరా * అనుమానముచాలించికనరా * కనినామరూపాదిక
ములున్నయెఱుకను | వినబోకకనబోకవిడిచిపెట్టినపోను సహజ
మావినరా * అనుమానముచాలించికనరా || ౧౨౫ ||

తా|| శిష్యా! దేవుడెవ్వరికిని గనరాడనియును, నామముగాని,
రూపముగాని, కర్తముగాని, జననమరణములుగానియతనికిలేవనియును
బలికెడు జనవాక్యములుసహజముగా పరిపూర్ణముకేసని జెప్పంబడుచు
న్నవి. అనుమానములేనివాడవై నామరూపకర్తజననములు గలయెఱు
కను వినక, చూడక యదివిడిచిపెట్టినం బోవుననిభావము.

ప॥ అంతటగలదీయెఱుకని । యెంతో చాదింపుచుండు రెండు
గనివారల్ । యింతటనంతటగనుపడు । నంతటిదేకానియెఱుక
యంతటగలదా * అదినిజమైతేయగుపడవలదా * అంతటగ
లదొక్కయచలమెగానెఱుక । యంతటగలదని యసరాదువిసరా
దు యంతటగలదా * అదినిజమైతేయగుపడవలదా॥౧౨౬॥

తా॥ శిష్యా! యెఱుగనిమానవులు యెఱుకయంతటను గలదని
యెన్నో విధములవాదింతురు, యెఱుక, అంతటంతటగనుపించిమఱిమా
యముగా బోవునట్టిదేగాని. అంతటనునిండి నిలిచినదికాదు, యెఱుక
అచలపరిపూర్ణబ్రహ్మమువలెనిజముగా నిండియుండినయెడల కనుపించ
వలదా, యెఱుక అంతటనుగలదన్నవాక్యమువిసరాదు, అసరాదనిభావ.

ప॥ బయలాకాసమనికొందఱు భయపెట్టెదరింనువలనభయప
డకునుమీ॥ బయలందుశబ్దమున్నను॥ బయలాకాసమని నమ్మబడు
నునీచేతా*శబ్దములేదీ భ్రమయెందుచేతా* బయలాకాసముగా
దు పరిపూర్ణమనినమ్మినయముగయెఱుకను నమ్మకవిడిచి పోబ
డును నీచేతా*శబ్దములేదీభ్రమయెందుచేతా॥ ౧౨౭॥

తా॥ శిష్యా! కొందఱుమాయకులు పరిపూర్ణమును, ఆకాశమని
జెప్పిలోకీలను భయపరుచుచున్నారు. అందువలననే భయపడకుము
పరిపూర్ణమునందు శబ్దముండినయెడల, ఆకాశమనిజెప్పవచ్చును. పరిపూ
ర్ణమునందుశబ్దమిండుకై ననులేదు, గనుక యగ్నియాకాశముకాదు. అచల
మని నమ్మి యెఱుకను నమ్మకుండిన యదేవిడిచిపోననిభావము.

ప ॥ కలమేల్కలెఱుక బయలుల॥ కిలసామ్యము చేసిచూడు
నీభ్రమతోలగు॥ ఫలమేమిపెక్కుచదువుల॥ వలనను జపయాగ
యోగవ్రతములవలన*శమదమమఖశతములవలన*తలక్రిం
దుగా బడ్డతనువునేగానన్న, కలమేల్కనిన తానెక్కడనిల్వద
ట్లనే వ్రతములవలన*శమదమమఖశతములవలన*॥౧౨౮॥

తా॥ శిష్యా, కలయును, మెలకువయును, యీరెంటిని యెఱుక పరి
పూర్ణములకుసాటిగాజెప్పితిని, యిందువలన నీభ్రమతోలగిపోవును, పె
క్కుచదువులు చదువుటవల్లను, వివిధజపములు చేయుటవల్లను, యా
గయజ్ఞాదిక్రతువులుచేయుటవల్లను, వివిధయోగములవల్లను, అనేకవ

తములవల్లను, శాంతశమదమామలుగలుగుటవల్లను, నూడు అశ్వమే
ధయాగములుచేయుటవల్లను, శులితార్థముగలుగనేరదు, తలక్రిందుగా
నిలిచితపస్సుచేసినను యీతనుపునేనుగాను, కలగనిమేలుకొనిన, కలలో
దోచిన వస్తువులులేవటల, గురువాక్యముచేత మేలుకొనినవారికి, యోగ
క నెడుతాను యెందును నిలువకపోవుననిభావము.

ప॥ నీకలలోనినునన్నును, లోకులలోకములజూచిలోపలిభ్ర
మచే । నాకరుణవడసి మెలకువ । చేకొనికలకల్లజేసిజేరేదవెట
కో * సర్వమునీతోజేరును వెటకో * ప్రాకటముగబట్టబయలులు
కచీరితినికుజెలిసినవెనుక నిలువక వేవేగచేరేవెచ్చటికో * సర్వ
మునీతోజేరును వెటకో॥ ౧౨౯॥

తా॥ శిష్యా, నీకలలోపలనిన్నును, నన్నును, లోకులను, లోకము
లనుజూచి, లోపలిభ్రమచేత భ్రమసియున్నావు, నాకరుణవలనమెలకువ
నుబొంది. కలనుకల్లగాజేసి యాయెఱుకయందుబోవునొ దానివెంటనే
సర్వమునుబోవును, బట్టబయలులైన పరిపూర్ణమును. యెఱుకనెడు మా
యను నీకుయెఱిగించితిని. నీపుష్కటిగాపూనినయెడల. యెఱుక నిలువ
క, సర్వముతనవెంటరాగా పారిపోవునని భావము.

ప॥ హరికరనఖముఖవిదళితకరిమస్తగశిలమైనఘనమూర్తి
కముల్ । దొటికినయెఱుకలుగురిబలె । ధరియింతురురెంటివె
లలుతమరెఱుగలేకా * అట్లనెబోధక్రమమెఱుగలేకా * పరి
పూర్ణబోధనుయెఱిగింపుచుండియా, యెఱుకకేకొందరుమఱిగేది
మర్త్యమతమరెఱుగలేకా * అట్లనెబోధక్రమమెఱుగలేకా॥ ౧౩౦॥

తా॥ శిష్యా, సింహముయొక్క గోళ్లచేతను, దంతములచేతను, జం
పబడినయేనుగుయొక్క కుంభస్థలములోనిముత్యములను, యెరుకలవాం
డుధరియింతురు, ముత్యపుచిప్పలలోనిముత్యములయొక్కయు, యేనుగు
కుంభస్థలములోని ముత్యములయొక్కయు, యీరెంటియొక్కవెలలు
ఆ యెరుకలవాండ్రెట్లు తెలియనేరరో, అటువలెనే. వివేకశూన్యులు
పరిపూర్ణబోధయొక్కనిజమైన భావమును, యెఱుక కూర్గము యొక్క
యశక్తి భావమును, యీరెంటియొక్క తారతమ్యతలను జక్కగా గ్ర
హించి పరిపూర్ణభావమును యెఱుగనేరరని భావము.

ప॥ తనువోబహిరింద్రియములో । మనసోపాఘములోవిష
యముమతోనేనం । చనినీవనియదియిదియని । యనుమానిం
చెనవదేలనదిత్రోవగాదూ* నీవెన్నడునిదివినలేదూ*వినుమీ
పరిపూర్ణముగనిలేనియామిది । తనువధికములేదని గురునిచే
దెలియుము యిదిత్రోవగాదూ*నీవెన్నడునిదివినలేదూ॥౧౩౧॥

తా ॥ శిష్యా! నేనని నీవని అదియని యిదియని జెప్పనది శరీ
రమా, జ్ఞానేంద్రియములా, కర్మేంద్రియములా, లేకవిషయములా, మన
స్సాపాఘములా, జెప్పుము. అనుమానమెందుకు అది మార్గముకాదు
నీవెన్నడునిట్టిబోధనువినలేదు, తనపుకంటెను అధికములేదు, యింద్రి
యబృందమేతనువు, యిదిమార్గముకాదు, అచలగురుకటాక్షమున బొం
ది యచలపరిపూర్ణమును దర్శించు తీసరియైనమార్గమనిభావము.

ప ॥ నినుననుప్రపంచమునునిజ । మనియెఱిగేయెఱుకచేత
నచలమునుగనుంగొనిననుజగమనియెఱిగడియెఱుకను తక్షణ
మెమానుమమలవివేకా* చాలునీక్రమయెఱుగుదాకా*నినున
న్నపై రెండింటినివిశ్వమునుబై । లనరాదున్నదనిగుర్తులేకుం
డుమమలవివేకా* చాలునీక్రమయెఱుగుదాకా॥ ౧౩౨॥

తా ॥ శిష్యా! నిన్నును నన్నును ప్రపంచమును నిజమని యెఱి
గెనుయెఱుకచేత. అచలమునుజూచి యిన్నిటినియెఱిగిన యెఱుకను త
క్షణమేవిడువుము, బుద్ధిమంతా యిదియేవివేకము, వీటినిన్నిటిని యెఱి
గినయెఱుకను బయలనిచెప్పరాదు. అదియున్నదని గూఱుతులేదుగాబ
ట్టి అచలబోధనుబొంది గుఱుతుగల యెఱుకనువిడువుమని భావము.

ప॥ ప్రౌద్ధననిద్దురమేల్కొని । వద్దికియే తెంచిగురుని వక్త్ర
జనితమా । సుద్దులుమొక్కి-వినుముయే । ప్రౌద్ధవిబలుముద్దు
సుమ్మిపుట్టినందులకూ* గురుచరణముపట్టినందులకూ*నిద్ధమా
భక్తిచేసేవిట్లుజేసితి । దిద్దితీర్చినబోధ తెఱగుజూపును నీవుపుట్టి
నందులకూ* గురుచరణముపట్టినందులకూ॥ ౧౩౩॥

తా॥ శిష్యా! తెల్లవారినవెంటనే నిద్రమేల్కొంచి, సద్గురునియొ
ద్దనుబోయి, యామహాత్మునివాచా వచ్చెడు యమృత వాక్యములను,
అత్యంతయాస క్రితోవినుము నీవు పుట్టినందుకు సార్థకమేమి, గురుపాద

ములనుబట్టి టసార్థకము, యిటుల జేసితివేని, నీకు బోధచక్కగావట్టును జననమరణములులేకుండ జేసుకొనుట సార్థకమనిభావము.

ప॥ గురుడుపరిపూర్ణమునుజూ | యెఱుకేలేదనుచు తెలిపి యి కదలఁకుమం | చెఱిగించక యిడిపోవునె | యెఱుకనరుల్ సాధన ములుయెన్ని జేసిననూ * లక్ష్యముముద్రలెన్ని జూచిననూ*హరి హరబ్రహ్మనురాసురముఖులైన | ధరణీసురాద్యష్టాదశజాతుల్యద్భు త్పుత్రై నయెన్ని జేసిననూ * లక్ష్యముముద్రలెన్ని జూచిననూ॥౧౩౪॥

తా॥ శిష్యా! సద్గురుడు పరిపూర్ణమునుజూపించి యెఱుకను లే దనిజెప్పి యెఱుకను మఱలదలచవద్దని యెఱిగించకుండిన యీయెఱు కవిడిచిపోనేరదు, యెఱుకేనరులకు ముఖ్యమైన సాధకముగా నున్నది, లక్ష్యములునుముద్రలును యెన్ని జూచినప్పటికిని, విశ్వపును, శివుడును, బ్రహ్మయును ఇంద్రాదిదేవతలును, బ్రాహ్మణులు చండాలురు, మొద లగు పదునెనిమిది జాతులయందును బుట్టినవారిలో నెవ్వరైనను, గు రుడువిడిపించకుండినయెడల యెఱుక నువిడువనేరరనియును, ముద్రలుల క్ష్యములయొక్కసాధకములు నలదనియును భావము.

ప॥ బలధనవిద్యాధైర్యంబులుచక్కదనంబున త్వ బుధ్యా దులిలం | గలలోనివిలేనిమను | ఘృలజగమునుతనను తాను జూచిమానవుడూ * మేల్కనెనేని చూడలేడొకడూ*కలమేల్క నెఱుక బయలులకట్లజతగూర్చి | కలయెఱుకలుదేశికులచేవీడితే చాలుచూచిమానవుడూ*మేల్కనెనేనిచూడలేడొకడూ॥౧౩౫॥

తా॥ శిష్యా! బలమును, ధనమును, విద్యయును, ధైర్యము ను, చక్కదనమును, శాంతమును, బుద్ధియును, యీ మొదలైన స ర్గమున్నకలవంటివి, నిజస్వరూపమైనపరిపూర్ణమునుదర్శించిమేల్కనిన పురుషుడు, కలలోనివాటిని చూడనేరడు, గనుక కలమెలకువలను యె ఱుకబయలులకు జతగూర్చి కలయెఱుకలురెండును దేశికస్వాములవారివలన విడిచిపోతేచాలును, యేమానవుండైనను మేల్కనినవెనుక కలయందు గనుపించినవాటిని మఱలజూడలేదనిభావము.

ప॥ ఈవట్టిబట్టబయలునునీవిష్కడునుండజూచినిజముగయెఱు కఁ | నీవనినేననిజగమని | భావింపుముపిదపదీనిబా యుమనిశ

ము * యేమరకుమీసీవహాద్విశము * శ్రీవనిత శారదజీవ సంభవభవ । దేవేంద్రాదులనింక సేవించుతలపేల బాయునుని శము * యేమరకుమీసీవహాద్విశము * ॥ గ౩౩ ॥

తా॥ శిష్యా! యీవు తలబట్టబయలైన పరిపూర్ణమును నీవిష్ణు డుండజూచితివిగదా, యెఱుకను నీననియును, నేననియును, జగత్తని యును, భావించి పిదప యాయెఱుకనుపడుచుము, లక్ష్మీ దేవిని, సరస్వతిని పార్వతీదేవులను యింద్రాదిదేవతలను ద్విగ్రహచవలెననెడు తలంపు నీకువలదు, సదాపరిపూర్ణుండనై యుండుమనిభావము.

ప॥ లేదనకుమున్నదిదిగో । నేదెలిసితిసనకుదీనినీవెఱిగేవా । కాదదీనిచేతెలియను । యేదిరసన్నాత్రసమితియీబట్టబైటా * దీనికిసాటి యేదియెచ్చోటా * వాదేలనికయెఱుకతోదీని కిని పెట్టి । పోదోలుమెఱుకనీకేదిబట్టచుచాలుయీబట్టబైటా * దీనికిసాటియేదియెచ్చోటా ॥ గ౩౪ ॥

తా॥ శిష్యా! అచల పరిపూర్ణమును లేదనకుము, ఉన్నదిదిగో జూడుము, నేదెలిసితినినీబెప్పుకుము, నీవుయెఱుగుటకునదిసాధ్యమగునా అదీనీకుసాధ్యపడదు, దానియందు శక్తియుగాని, స్పృగ్యముగాని, రూప ముగాని, రసముగాని, గంధముగాని, యింకనుసత్త్వాదిగుణములుగాని మితిమేరలుగాని లేనిదిగాబట్టి దానికిసాటియెక్కడిది, యెఱుకచేతనట్టి పరిపూర్ణమునుదర్శించి, యీమాయయెఱుకను యెందునుయుండనివ్వ క, పారదోలుము. నిన్నుయేస్మృత్తియును బొందనేరదనిభావము.

ప॥ కనవచ్చెదిట్టిదట్టిది । యనరాకుండునదిబయలు నదెక నుగోనుమీ । కనరాకపోతెసూన్యనిబనుమిట్టిది యట్టిదనుచు పలుకవచ్చిననూ*యెఱుక యాలోపలికిజొచ్చిననూ*వినుమాబ యిటనునీవేమనినను పెదగాను! పునునీమాటనునేబెప్పినరీతి గన వస్తైపలుకవచ్చిననూ*యెఱుక యాలోపలికిజొచ్చిననూ॥గ౩౫॥

తా॥ శిష్యా! కనవచ్చుచున్న యీపరిపూర్ణమునుయిట్టిదట్టిదని బెప్పటకు నెట్టివారికిని యలవికాదు, దానినేజూడుము, అది ప్రత్యక్ష ముగాకనుపించుచున్నది, కనరాకుండినయెడలశూన్యమనితెలియుము. పరిపూర్ణమిట్టిదట్టిదని తెలియుబడదు. యెఱుక యీపరిపూర్ణమునందు

జూరదు. నేజెప్పినప్రకారమువిని, నాయాజ్ఞప్రకారముయెఱుకనువిడిచి
యాపరిపూర్ణమునందే వర్తించుమని భావము.

ప॥ కనవచ్చుబయలులేదని । యనవచ్చునెయిట్టిదిట్టిదనవ
చ్చునెఱి । యనరాదుయెఱుక నెన్నడు । గనుక నెయ్యబయలుచె
ల్లకాలముంచుందీ * దీనందెఱుకకాలములేందీ* వినుములేనె
ఱుకనువివరింపశూన్యమయి । యనుమానమేయెఱుక గనువిశ్వ
మిట్టిచకాలముంచుందీ * దీనందెఱుకకాలములేందీ॥ ౧౩౯॥

తా॥ శిష్యా! పరిపూర్ణముప్రత్యక్షముగాగనుపించుచుండగా, లేద
నియెట్లుచెప్పవచ్చును, ఎట్టిదిట్టిదనినిద్దేశించి చెప్పటకుసాధ్యపడదు, ి
ఱియెఱుకయున్నదనిజెప్పరాదు, యీపరిపూర్ణముసదా యేకరీతిగానుం
టున్నది, యెఱుకయేకాలమందునులేనిది, విచారించగా యెఱుకేయెం
దునులేకశూన్యమైపోవును, యీవిశ్వమునులట్టిదనిని భావము.

ప॥ పరిపూర్ణమనినయెట్టిదో । యెఱుకెఱిగినయెఱుకపై టికే
గినయెఱుకే । యెఱుకకుశూన్యం య్యెను । యెఱుకనుజన్మించి
నట్టియీవిశ్వమంతా * యెఱుకావలనేమిలేదంతా * యెఱుక
యుండగానెయెఱుకవిశ్వములే । నెఱుకేయివిజూడయెంతోవిం
తై తోచునీవిశ్వమంతా * యెఱుకావలనేమిలేదంతా॥ ౧౪౦॥

తా॥ శిష్యా! పరిపూర్ణమనినయెట్టిదోనని హృదయముననెఱింగి
నయాయెఱుకేపై టికేగిపోవును, లట్టియెఱుకకు యెఱుకేశూన్యంబాయె
ను, యెఱుకవలనజన్మించిన యీవిశ్వమంతయునుశూన్యమై, యెఱుక
పోయినవెనుక యీవిశ్వమేమియునులేదు, యెఱుకయుండగానే యెఱు
కయును, యీవిశ్వమునులేనియెఱుకకుయవి యెంతోవంతగా, కనుపిం
చుచుండుననిభావము!

గురుమూర్తి జూపకున్నను । పరిపూర్ణంబెల్లుతనకుప్రత్యక్ష
మగు॥ గురుమూర్తిజూపేనేనియు, పరిపూర్ణముతనకులేస్స ప్ర
త్యక్షమారా* చూచితెయెఱుక పారిపోవునురా *యెఱుకపోయి
నవెనుకయేదిరాప్రత్యక్షము । యెఱిగిట్టిదిట్టిదించెఱిగేవారటు
మీదప్రత్యక్షమారా*చూచితెయెఱుక పారిపోవునురా॥ ౧౪౧॥

తా॥ శిష్యా! నన్నగుమూర్తిజూపకుండిన పరిపూర్ణమంతనకు యెట్లుప్రత్యేమగును, గురుమూర్తిజూపినయెడల పరిపూర్ణముతనకు లెన్నగా ప్రత్యేకిమగును, జూచినయెఱుక పారిపోవును, యెఱుకపోయిన వెనుక, పరిపూర్ణమిట్టిదట్టిదని సిద్ధయించుటకును, జెప్పుటకును యెవరున్న లేరని భావము.

ప॥ పరమపదమనగ బయలన | గురుగుహ్యమనంతమనిన గోఁవ్యంబనినా | పరిపూర్ణమచలమనినను | తీరిమనిగాబట్టబయలుతేలియుమాయప్పా* తెలిసినయా తెలివిమానప్పా*యెఱుక నెఱిగినదానియెఱుక మీరినదానియెఱుక మఱుఫలులేని పరవస్తువనబయలె తెలియుమాయప్పా* తెలిసినయా తెలివిమానప్పా॥౧౪౨॥

తా॥ శిష్యా! పరమపదమనినను, బయలనినను, గురుగుహ్యమనినను, అనంతమనినను, గోఁవ్యమనినను, పరిపూర్ణమనినను అచలమనినను, యీ పేర్లన్నియుస్థిరముగాబట్టబయలుకని తెలియము, ఇట్లు తెలిసినయా తెలివినివిడుపుము, యెఱుక యెఱిగినదియును యెఱుకనుమీరినదియును యెఱుక మఱుపులులేని పరిపూర్ణమని భావము.

ప॥ బట్టబయలనుచుదీనికి | మొట్టమొదల్ పేరులేదుముదమునయొకే | పుట్టిపేరు పట్టిదీనికి | బట్టుకలవ్వాడచేక పాఠపోవునురా * కనరాదిందుదూర నేరదురా * పుట్టిచచ్చుచుమట్టిపుట్టిగిట్టుచునుండు | యిట్టితిప్పలునెండదెఱుకే బయలునుజూడ పారిపోవుచురా * కనరాదిందుదూర నేరదురా॥ ౧౪౩॥

తా॥ శిష్యా! బట్టబయలని పరిపూర్ణమునకు మొదటపేరులేదు యెఱుక పుట్టిపేరుపెట్టెను, దానింబట్టుకొనివర్తించుటకు లేక పారిపోవుచున్నది, యెఱుక కానరాక పరిపూర్ణమునందుదూరనేరక, పుట్టుచుగిట్టుచుండును, పరిపూర్ణమునుదర్శించినయెడల యెఱుకమఱల పుట్టనే పుట్టదు, యేతిప్పులునులేక యెఱుక హరించిపోవుననిభావము.

ప॥ వినుమానేననియెఱిగడి | తనువందున లేక బయలుతానిండ్రినదా | గనుగొనుమదిగనుగొనియా | తనువునువిడనాడుమంతతడవేలనోయా* యీపనికింక గడువేలనొయా* అనుమానముంజెమాయనఘుశాశివ రాములనుదీక్షితులుజేసినయచలగ్రంథము

సంఘసరిచూడప్రాయాః*యాపనికింకగడువేలనోయా॥ ౧౪౪॥

తా॥ శిష్యా! అచలపరిపూర్ణమునందు నేను నేనని యెఱిగెడు శరీరములేక, నిండియున్నదికనుగొనుము, నీమదిలోగనుగొని యీశ రీరమునువిడుపుము, ఆలస్యమెందుకు, యీపనికింకగడువెందుకు, అనుమానముండినయెడల, నూపెద్దలైన శివరామదీక్షితులవారుజేసిన, అచలగ్రంథమునందు సరిచూడుమని భావము.

ప॥ దేహాకారముగానిదియిహంభావంబులేనియఖిలజనులు దాస్తోహంసోహంబనినను మోహముజెందనిదిబయలుమొదలెఱుగవలెరా*యెఱిగినయెఱుకతుదకరుగవలెరా*కోహంకస్తవ్వంబనికూతలుగూసెడి । దేహదేహములనిదెలియనిదీబయలుమొదలెఱుగవలెరా*యెఱిగినయెఱుకతుదకరుగవలెరా ॥ ౧౪౫॥

తా॥ శిష్యా! పరిపూర్ణము హాకారము కాలేదు, అహంభావములేని సర్వజనులు సోహంసోహంబనిబలుకుచుండినను పరిపూర్ణము సంతోషమునుబొందదు, మోదభేదములులేని పరిపూర్ణమును దర్శించినయెఱుకపారిపోవుటకు సందియములేదు, శరీరీయాత్మలను దెలియని పరిపూర్ణమును మొదట దెలిసిన, యెఱుకతుదకువిడిచిపోననిభావము.

ప॥ ఏవస్తువుచేతనుదా । నావిర్భవమొందుదేహమనుతరువరయ్ । ఆవస్తువేదానికివిత్రైవెలయునుదాన్నెసాక్షిద్రష్టనికనుమీ*యెఱుకై తెస్పష్టమువినుమీ*భావించిచూడమీబట్టి బయలునుభూమి । యావిత్తుచెట్టున్నదరియగ విత్రినేద్రష్టనికనుమీ* యెఱుకై తెస్పష్టమువినుమీ॥ ౧౪౬॥

తా॥ శిష్యా! యేవస్తువుచేత దేహమనెడుచెట్టుపుట్టుచున్నదో ఆవస్తువేదానికి విత్రినముగానున్నది ఆవిత్రనమునే సాక్షియనియును ద్రష్టయనియును దెలుసుకొనుము, యెఱుకమాత్రము స్పష్టముగాగనుపించును, చక్కగావిచారించిన యెడలపరిపూర్ణము యెఱుకను యెఱుగనట్లుల, భూమి ఆవిత్రనమును ఆచెట్టును యెఱుగదని భావము.

ప॥ ఏపరిపూర్ణముమేనికి । లోపలవెలినిండియుండులోపము లేక । ఆపరిపూర్ణమెజగతికి । లోపలవెలినిండిదానిలోనేయు

న్నదిరా * పయిరెండెవ్వలెనివెన్నకురా * యీపూర్ణబోధచే
పైప్రపంచశరీర । రూపములెడబాపుమీపట్లనేదానిలోనెయ్య
న్నదిరా * పయిరెండెవ్వలెనివెన్నకురా॥ ౧౪౭॥

తా॥ శిష్యా! యేపరిపూర్ణము శరీరమునకు లోపలవెలుపల సం
నులేకనిండి, న్నదో, ఆపరిపూర్ణమే జగత్తునకు లోపలవెలుపలనిండి
దానియందున్నది. శరీరప్రపంచములు రెండునులేనివి వాటిని తల
చవలదు, యీపరిపూర్ణబోధచేత పై జప్పిన ప్రపంచశరీర రూపములు
విడిచి పోవుననిభావము॥

ప॥ ఎఱుకనగాయెఱిగేటిది । మఱుపనగాయెఱుకతననుమఱు
చుటయీరెండెఱుగనిదేబయలనని । వెఱిగెఱుకనుమరువుమిప్పు
డెఱుకచేవిడరా * విడిచిత్తెన్నమాటెఱిగేదెవ్వడురా * యెఱుకేప
రిపూర్ణమనియెదిరించివదిరేవు । పరిపూర్ణమై తెచూపరబయలం
దలిదానినెఱుకచేవిడరా * విడిచిత్తెన్నమాటెఱిగేదెవ్వడురా॥ ౧౪౮॥

తా॥ శిష్యా! యెఱుకనగా తన్నునుప్రపంచమును యెఱుగునది,
మఱుపనగా=తనను ప్రపంచమును మఱిచినది, యీరెంటినియెఱుగని
దేపరిపూర్ణము, యెఱుకమఱుపులను యెఱుకచేతనేవిడువుము. విడిచిన
వెనుక పైమాట యెఱిగేవారెవ్వరు, యెఱుకేపరిపూర్ణమనియెదిరించి
వదరవలదు. పరిపూర్ణమైనయెడల, యీబట్టబయలునందు యెఱుకను
జూపించుమవి భావము.

ప॥ లేదన్ననుగనుపడుగద । నేదెలసెదనన్నబయటనేనిలదు
గదా । నేదీనివెనుకగదనా । కేదోమూలంబుయిదిగానికేలేదె
వోచ్చటా * గనుకవుల్లక్కేననుమాట * పకలవస్తువిషయసాక్షి
త్వములకుదా । నెకరూపమైయుంటనూహింపుమనుభ్రాంతియిక
లేదెవోచ్చట * గనుకవుల్లక్కేననుమాట॥ ౧౪౯॥

తా॥ శిష్యా! పరిపూర్ణములేదని జెప్పినను ప్రత్యక్షముగా గను
పించుచున్నది, నేనుదెలుసుకొందుననిన నేననునది లేకపోవుచున్నది, నే
ననేడు అహంకారముపరిపూర్ణమునకు వెనుకవచ్చినదిగా నున్నది. నా
కుమూలము యిదేగాని వేరొకటిలేదనుట యుల్లక్కి మాట, సమస్త
వస్తువిషయాదులకు సాక్షిరూపమైయుండుటను . యూహించగా సర్వ

ముఖాంతి యెచ్చోటను యెఱుకకుమూలములేదు, పున్నదనుటయుల్ల
క్కి-మూలయని భావము.

ప || సత్యమగుబట్టబయలున | సత్యంబగుయెఱుక నెఱిగిన
ద్దురుకృపచే | సత్యముగాదనియెఱుకన | సత్యముగానమ్మియుం
టెచాలుచాలన్నా*వానితోటిసాతెవ్వరన్నా* నిత్యానిత్యము
లయొక్కనిర్ణయమెఱిగి | నిత్యుడై యుండేటి నిజబోధగిలిగి తే
చాలుచాలన్నా* వానితోటిసాతెవ్వరన్నా|| ౧౫౦||

తా || శిష్యా! సత్యమైనపరిపూర్ణమును, అసత్యమైనయెఱుకను
యీరెంటినిసగ్గుగుకటాక్షంబున నెఱిగి, యెఱుకసత్యముకాదు, అస
త్యమని నమ్మితేచాలును. అట్టి పుణ్యపురుషునకు సాటియెవ్వఁడుగాదు
నిత్యానిత్యములయొక్క నిర్ణయములను దెలుసుకొని నిత్యుడై యుండు
నట్టి నిజబోధనుబొందినచారికి, సమానులు యెవ్వఁడును లేరనిభావము.

ప||పరిపూర్ణములోదోచిన | యెఱుకకేకల లేనియెఱుక నెఱిగినమృ
షయా! మఱుగెఱుక నెఱుక దెల్పిన| యెఱుగుటమేల్కొనదునుమ్మి
యిదియేమరకుమీ*సద్గురునాజ్ఞ కెదిరిమీరకుమీ*యెఱుకనా
రీతిగయెఱిగిపోయినవెనుక | పరిపూర్ణమొక్కఁడు పలుక రాద
ట్లుండునిదియేమరకుమీ*సద్గురునాజ్ఞ కెదిరిమీరకుమీ||౧౫౧||

తా|| శిష్యా! పరిపూర్ణమునందు గనుపించినయెఱుక, కలవంటి
ది, అనగా=లేనిది, దానినెఱుగబోయిన యిదియే షటుమాయముగా
బోవును. యెఱుకయొక్క మర్కమును. యెఱుకేదెల్పినయెడల, తన్నెఱు
గునట్టి యపేక్షనుబొందదు, యిదియేమరియుండివలదు, సద్గురునియొ
జ్ఞనుమీరివలదు, యెఱుకయిరీతిగ యెఱిగిపోయినపిమ్మట, పరిపూర్ణ
మొకటియుండును, అది అవాగ్దానసగోచరంబనిభావము.

ప || నేటగుకాటుకపక్షులు| కూటమియైనదుమనల్లగుడ్డున్న
దియా | మేటైనగుడ్డునడుమను| నాటుకయొక తేజముందినటు
గానవన్నా*బట్టబయిటనలవందునన్నా* పటుతరశోఃశుభ్రమ
నీలపీతాది | పటలములోమించిపరమైతావెలుగొండు నటుగా
నవన్నా*బట్టబయిటనలవందునన్నా|| ౧౫౨||

తా || శిష్యా! కాటుకపిట్టలనగా = కంటిపాపలు, అవికూడియుం
డుటకొఱకై నీలతోయదమనెడు నల్లగ్రుడ్డుయున్నది, అట్టి శ్రేష్ఠమైన
గ్రుడ్డునడుమ యద్భుతమైన తేజమున్నది, అదియేక శాస్త్రరూపము, అది
యే శ్వేతిలింగము, అదియే ఆపాజ్యోతి, దానినేజూడుము, అదిపరిపూర్ణ
మునం దెవ్వాపించియున్నది, అదియేయెఱుక, అదియేఋషువు, తెలుపు నలు
పు, పసుపు, ధూప్రము, ఆకుపచ్చ, యాయారువర్ణములనుమీరిపరిపూర్ణ
మునందు న్యాపించియున్నదని భావము.

ప|| వినుమెఱుకేయదిగనుగొను । వినుతించగబయలటన్నవి
నుతెనువనినాగనుగొనపాత్రలుగనుపడ । తనువననవయవిముల
న్నితగదొంతియనినా * కుండలిభూతతలిజాగ్రతనినా* వినుమ
ట్లయెఱుకన్నవివరింతుతత్వాలు । మనసందుఘట్టిగామరువకు
యీమాటతగదొంతియనినా*కుండలిభూతతలిజాగ్రతనినా॥౧౫॥

తా|| శిష్యా! వినుము అట్టి పరిపూర్ణమునుయెఱుకేగి నుగొనుచు
న్నది, ప్రఖ్యాతిగాబయలునరహదారిబాటనిజెప్పంబడుచున్నది, శరీర
మును, యింద్రియములతత్వసమూహమును, జాగ్రతయనెడు యూర్ధ్వ
కుండలియును, యెఱుకనిజెప్పంబడుచున్నది, యిదిసీపుమరువక, నీమనస్సు
నయెఱుకకు, శరీరయింద్రియములే, దొంతులని దెలియుమనిభావము.

ప|| సారలఱిగింపయనినను, తరువులుధనమనినరవలుధా
రుణియనినాగిరియనినరాళ్లుగుట్టలు, ధరణీముల్లనినతత్త్వత
తియెఱుకంచనినా*యెఱుకనుద్ధితలెస్సకనినా* యెఱుకజేసినవి
శ్వమెఱుకవంటిదెబయలు । నెఱుకగురైతిగితానెఱిగితేసరిత
త్త్వతతియెఱుకంచనినా* యెఱుకనుద్ధితలెస్సకనినా॥ ౧౫౪॥

తా|| శిష్యాసారతీగలనినను, అరటిమంపలనినను చెట్లవిశేషము,
ధనమనినచురవ్వలనిననుమృత్యుకవిశేషము, గిరియనినను, గుట్టలనినను,
రాళ్లవిశేషము, తత్త్వసమూహమునుముల్లకంపని, యెఱుకని జెప్పంబ
డుచున్నదిగనుక, యెఱుక యీవిశ్వమువంటిదని లెప్పుగావిచారింధి
యాతెలివచేతనేపరిపూర్ణమునుదర్శించుటే సరియనిభావము.

ప|| పెనుమాయనుజూడుముగూడె । జనకునిజతరంబువలన
జననీగర్భంబునజొచ్చిమారురూపునజనియించునునవయవము

లుజనితమైభువిన్*వినుకనుతినుమూర్కొనవచ్చుననీ*దినదినమ
భివృద్ధిదీనిచేబయలును । గనియామాయలమల్లకధమాయిన
చుముపొనిజనితమైభువిన్*వినుకనుతినుమూర్కొనవచ్చుననీ॥౧౫॥

తా॥ శిష్యా! పెద్దమాయయనగా = యీశరీరము, శరీరమునకంటెను
జేరొండుమాయలేదు, తండ్రియొక్క జతరాగ్నియందుండి, తల్లిగర్భము
నబ్రవేశించి, పిండరూపమునుబొంది, అవయవములు యేర్పడి, భూమిమీ
దజన్మించును, క్రమేణావినును, జూచును, తినును, ముద్దుజూపును, ఇటులదిన
దినమభివృద్ధినిబొందును, యీశరీరముచేత నేయచలపరిపూర్ణమును గురు
కటాక్షంబునంబెలుసుకొని, అట్టిమాయనుతిరస్కరించి, మఱలశరీరము
లేకుండజేసుకొనుమనిభావము.

ప॥ పెట్టియలోపలిగారడి! చెట్టుపయిగానవచ్చిచెట్టనిచూ
డఁగిగట్టుపయిదోచునిదికను! కట్టునుమీదీనివలెనేగనుపించునె
ఱుకా*అంతలోనెచటగనుపించదెఱుకా * దిట్టమాబోధచేపట్టి
యెఱుకనుతిరిగి । పుట్టకుండగదానిపుట్టిముంచుములేం దెగనుపిం
చునెఱుకా * అంతలోనెచటగనుపించదెఱుకా॥ ౧౫E

తా॥ శిష్యా! గారడివిద్యలాడువాడు, పెట్టెలోగనుపించి, పిమ్మట
యాపెట్టెలోనంగనుపించక, చెట్టుమీదంగనుపించును, పిమ్మట యాచె
ట్టుమీదను గనుపించక బావిగట్టుమీదంగనుపించును, పిమ్మటబావిగట్టు
మీదనుగనుపించక మొదటగనుపించిన పెట్టెలోనుండేలేచివచ్చును. ఇ
దికనుకట్టువిద్య, ఇదేప్రకారము యెఱుక కనుపించి కనుపించక మఱు
మాయముగాబోవుచుండును, దీనిచేపరిపూర్ణమునుదర్శించియెఱుకమఱ
లపుట్టకుండ పూర్ణబోధచేత, దానివేరుతోడద్రుంచుమని భావము.

ప॥ నేనననిబ్రహ్మలోపల । లేనిదెనంభవమునెందిలీలతనకు
దా । మేనుజగములై వెలసెను । నేనదిమ్మగజలముగీతినిజము
గాదనుచూ * లోకులనేటిగజిబిజివినుచూ* మానసమునవారి
మాటకామోదించి । దానికిబోధనుతగునంచువినజేస్తీ నిజము
గాదనుచూ * లోకులనేటిగజిబిజివినుచూ॥ ౧౫F

తా॥ శిష్యా! నేను నేననిజెప్పనిశబ్దరహితమైన అచలపరిపూర్ణబ్ర
హ్మమునందులేకనే, తనకుతానుగానే బుట్టితనమాయచేత శరీరజగత్తు

లుగాపరిణమించెను, నేన నమలహంకారముయొండమొచ్చులనంటిదేగాని నిజముకాదు, లోకులుపలువిధములుగా జెప్పెడుగజిబిజి వాక్యములనువిని, నీమనస్సునకొప్పియుండును, అట్టిమనస్సును ద్రిష్టి నీనిజస్థితినిజెలుసుకొనుటకొఱకై యీపరిపూర్ణబోధతగియుండునని భావము.

ప॥ కలనెడబొసినమనుజులు| కలలోపలిపనులుసేయగలవార
లేయా| కలవారుగారువారల| వలెయెఱుకనుగునునిచేతవదలెఱు
కలోనా * కలదనిసేయవలదెఱుకలోనా * కలవారంచని నొ
టబలుకుటయరయక | పలికనవారికిఁగ్రోలుగదాపాపము వదలె
ఱుకలోనా * కలదనిచేయవలదెఱుకలోనా ॥ ౧౫౮॥

తా॥ శిష్యా! కలనువిడిచి జాగ్రతనుబొందిన మనుష్యులుకలయందలి కార్యములను జేయనేర్తురా(జేయనేరరు)పరిపూర్ణులుకలలోనివారుగారు. సద్గురుకటాక్షముచేత కలయనెడుయెఱుకను విడిచినపుణ్యులను గాంచి, వారిమర్మమును దెలియనేరక, లోకులు వారినికలలోనివారని జెప్పినయెడల, అట్టిలోకులకు పాపమువిజవదని భావము.

ప॥ గుడమేమధురముమధురమె | గుడిమీగుడమధురము
లనుగొనఁగొనిదొలుతఁ | బొడమినదేతనసరిగా | బొడమినదొ
కటిగనురెండుపోనట్టెగదరా * తనువెఱుకలిట్లైనట్టెగదరా*పొ
డజూచిబయలునిప్పుడమెనెఱుకలజోలి| విడరాలేనివెరెండుపెడి
చెవులిడకవినుపోనట్టెగదరా*తనువెఱుకలిట్లైనట్టె గదరా॥౧౫౯॥

తా॥ శిష్యా! బెల్లమేచక్కర, శర్కరయే బెల్లము, తొలుతగలిగినబెల్లమే శర్కరరూపమునుబొందినది. రెండువిధములుగాపరిణమించిరెండునుబోవుచున్నవి, శరీరయూర్జులురెండునుయెఱుకగాపరిణమించి పరిపూర్ణమును దర్శించినవెంటనే యాయెఱుక పారిపోవును. గాబట్టిగుగువాక్యమును జాగ్రతగావినుమనిభావము.

ప॥ ఇదియున్నదియిదియున్నది | యిదియున్నదియనుదు
యలునెఱిగియెఱుకచే | యిదిలేనిదియిదిలేనిది | యిదిలేనిదియ
నుచునెఱుకయెఱి తేసరిరా * అపైనుండేనెల్లదగువినరా *ఉద

' యాస్తమానములుడుగాక యిది నీ నెమ్మదిలోన నమ్మనామాటని శ్చయమిట్లుయెఱిగి తేనేసరిరా*ఆపై నుండేదెట్లందువిసరా॥౧౬౦॥

తా॥ శిష్యా! యిదియున్నదియిదియున్నదని నేతినేతివాక్యము లచేత పరిపూర్ణమునుయెఱిగి, యిదిలేనిదియిదిలేనిదని యెఱుకయెఱిగి తేనేసరి, ఆపై నుండేదుయచలమును నేనేమనిజెప్పుదును, నామాట నీ మనస్సుననుంచుకొని యిట్లెరిగి తేనేసరి, యిట్టివారికిసమానులులేరనిభా.

ప । ఎఱుగననియెడిదియెఱుకే । యెఱుగుదుననితననుపరు లనెఱిగెడిదెఱుకే । యెఱుక నెఱుంగుదుననిదా । నెఱుగుచునుండునదియెఱుకేనిరుపమబుద్ధి * నీవెఱిగేదినిగమప్రసిద్ధి * గురు మంత్రమనియెటిగుడ్డలితోటియీ । యెఱుకకుండువేరునెఱిగి త్రవ్వితెచాలునిరుపమబుద్ధి*నీవెఱిగేదినిగమప్రసిద్ధి॥ ౧౬౧॥

తా ॥ శిష్యా! యెఱుగననిజెప్పునదియును యెఱుకే, యెఱుగుదు ననితనను యితరులనుయెఱుగునదియును యెఱుకే, యెఱుక నెఱుంగు చునని శ్రేష్ఠమైనబుద్ధిచేతతానెఱుగుచునుండును, నీవెఱుగునట్టి యెఱు కేవేదములయందు ప్రసిద్ధిగాజెప్పుబడినది, సద్గురు మంత్రమనెడు పా రచిపుతోటి యీయెఱుకకుం గలిగియుండిన వేగునుత్రవ్వనీ నీయొక్క బుద్ధి విశేషమని భావము.

ప॥ ఎఱుకేచదువులజేసును । యెఱుకేవినుచదువునెఱుకయె ఱుకేతిరమం । చెఱిగించునుశంకించును । యెఱుకేకొనకేమిలేక యేగునొయన్నా * బయలేచదువుయెఱుగదోయన్నా * యెఱు కేయెన్నటికైన పరిపూర్ణమున్నదం చెఱిగి తేలేననియెఱిగి తేసలు వక యేగునోయన్నా * బయలేచదువుయెఱుగదోయన్నా॥౧౬౨॥

తా॥ శిష్యా! వేదశాస్త్రపురాణాది యేబదియారు భాషలును యెఱుకవల్లనేగలిగెను, యెఱుకేచదువును, యెఱుకేవినును, యెఱుకేస్థి రమని యెఱిగించును, యెఱుకేసంశయమునుబొందును, తుదకుయెఱుకే యేమిలేకపోవును, పరిపూర్ణముయేచదువులనుయెఱుగదు, యెఱుకేయెన్నటికైనను పరిపూర్ణమున్నదనుచు యెఱిగి తే, తానులేనని, యెఱు కేనిలువకపారిపోవును, అనగా జన్మమునకురాకపోవునని భావము.

ప॥ చూపులలోగలవస్తువు । చూపులగనువస్తువులును జూపులుచూడక । తేవకుయెఱుకనికెలియుము । చూపులులేనట్టి బయలుచూచేదింకేమి*యెఱుకేలేదుతోచేదింకేమి* దీక్షమువలెకనుపాపలలోగలవస్తు । వేపరమాత్మనిజూపునీయెఱుకనిజూచేదింకేమి*యెఱుకేలేదుతోచేదింకేమి॥ ౧౬౩॥

తా॥ శిష్యా! చూపులలోనుండవస్తువును, చూపులుగల వస్తువులును, అనగా=నామరూపములుగల సర్వమున్ను యెఱుకనికెలియుము, చూపులులేని పరిపూర్ణము దేనినింజూచుటయెట్లు, పరిపూర్ణమునందుయెఱుకేలేదుగనుక తోచుటయెట్లు, రెండును అబద్ధము, కంటిపాపలయందు దీపమువలెగనుపించెడువస్తువే పరిమాత్మయనియాచూపునుయెఱుకనికెలియుము, పరిపూర్ణమునకు జూచుటయును దోచుటయునులేదనిభావము.

ప॥ శతపత్రాపునిబాడగని । యతిరయమునతిమిరమణిగియగుపడ నెట్ల । ట్లతులితగురుకృపగలిగిన । మతిమంతః జూచియెఱుకమఱినిల్వబోదూ* సంశయమునీమదినిలుపరాదూ* శ్రుతులందున్న శ్రుతులందుయితిహాసములయందు । సతతము శ్రమపడివెదకినయీయెఱుకమఱినిల్వబోదూ* సంశయమునీమదినిలుపరాదు॥ ౧౬౪

తా॥ పుత్రా సూర్యునిం జూచి చీకటి యెంత త్వరలో మటుమాయముగాబావుమో, అటువలెనే సద్గురు కటాక్షమును బొందిన బుద్ధినుంతులనుగాంచి యెఱుకయెందును నిలువక పారిపోవును, నీమనో సంశయములను విడువుము, శ్రమపడినదాకాలము శ్రుతులయందున్న శ్రుతులయందును యితిహాసములయందును విచారణ జేసినను, యీయెఱుకనిర్విదని భావము,

ప॥ ఎఱుకేకోశములైదును । యెఱుకేభూతములనెఱుగునెఱుగునుసర్వం । బెఱుకేయెఱుకనెఱుంగును । యెఱుకనుగురైఱుగవేరేయెఱుకయున్నాదా* ఉన్నదంటేనరకమేకాదా* నిరతముగురుసేవపరతంతుడగుచున । త్కరుణకుపాత్రులైయెఱుకమూలినవారికెఱుకయున్నాదా* ఉన్నదంటేనరకమేకాదా॥ ౧౬౫॥

తా॥ శిష్యా! యెఱుకే, అన్నమయ, ప్రాణమయ, మనోమయ, విజ్ఞానమయ, ఆనందమయముల నెడుపంచకోశములు, యెఱుకే, ఆకాశము, వాయువు, అగ్ని, జలము, పృథివియైదుభూతములను యెఱుగుచున్నది. యెఱుకేస్వాసాక్షియైసర్వమును యెఱుగుచున్నది, అట్టియెఱుకనుగురైఱుగుటకు వేరేయెఱుకలేదు, ఉన్నదనిజెప్పినవారికి నరకమువిడవదు, సదాగురుసేవయెందువర్తించుచు, సద్గురుగుణకుపాత్రులై యెఱుకనూ విడిచి నభివ్యాప్తులకుయెఱుకలేనేలేదు, ఉన్నదనిజెప్పెడు దురాత్ములకు నరకము విడువదని భావము.

ప॥ గురుమంత్రముచేసిలువని యెఱుకనుపరిపూర్ణమునుయెఱిగినిరతము॥ యెఱుకయియుండినవార॥ తెరువినీకేలవట్టిదీ జోలిమానూ * యెఱుకలేనియాజోలిపూనూ * గురునిచేపరిపూర్ణురసియీ తెలిసిన యెఱుక నెన్నటికిసేవెఱుగకుమిదివట్టిదీ జోలిమానూ * యెఱుకలేనియాజోలిపూనూ॥ ౧౬౬॥

తా॥ శిష్యా, సద్గురుమంత్రముచేతనిలువనియెఱుకను, పరిపూర్ణమునుయెఱిగియును, సదాయెఱుకయియుండినపాపాత్ములమార్గమునీకేల, అదియుళిక్కిమార్గము, ఆజోలిమానూము, యెఱుకలేనియామార్గమును బట్టుము, సద్గురునిగుణచేపరిపూర్ణమునుదెలుసుకొని, యాతెలిసినయెఱుక నెన్నటికినితలచవలదు, యెఱుకగలవారితోన్నేహమువలదనిభావ.

ప॥ లేనికలదోచినప్పుడు లేనివిచిత్రంబులన్ని లేక నెతోచు॥ లేనికలమెలుకొన్నను లేనివిచిత్రములుతానులేకపోవునురా * అనుమానములేదందువినరా * లేనెఱుకయీరితిగా నెబయలునుజూడ॥ తానుతనుత్రయముపూనెందునిలుచుండ లేకపోవునురా * అనుమానములేదందువినరా॥ ౧౬౭॥

తా॥ శిష్యా! లేనికలయనగానిల్కడలేనికలకలిగినప్పుడు, నిల్కడలేని విచిత్రములన్నియును లేకనేగనుమించుచుండును, లేని కలయందుండేమెల్లనినవెనుక లేనివిచిత్రములను తానునులేకనేపోవును, గాబట్టి నంశయములేకువీనుము. లేనియెఱుకయీరితిగా బయలునుజూచి తానును, స్థూలసూక్ష్మకారణదేహములుకూడను, యెందునునిల్కడ

గాకొంతకాలమైనను నిలుచుటకు లేకయెఱుక పొదిపొవును గనుక, సంతకమువలదని భావము.

ప || మరణసుఖపులజెందిన | పురుషుడు మేల్కొనిన వాడు
భువితిదితరుడౌ | పురుషుడు కలగనువాడని | యెఱిగుండుము
మొదటియతడె యెఱుగడీరెంటి * రెండవపురుషుడెఱుగునీ
రెంటి * యిరువురొక్కటెనుమితిరిగిపుడుదురువీరె | గురుని
చేమేల్కొనినతిరిగిపుట్టనేపుట్టడెఱుగడీరెంటి * రెండవపురుషు
డెఱుగునీరెంటి ||

౧౬౮||

తా|| శిష్యా! మరణమును నిద్రయును జెందినవారికి, మేల్కొనిన పురుషుడు వేరుగానేయుండును. పురుషుడేకలగనువాడని తెలుసుకొనుము, మొదటివాడైన మరణించినవాడు మేల్కొనినపురుషుని కలగనిన పురుషుని యీయిరువురను యెఱుగడు, రెండవపురుషుడైన నిద్రించువాడు మెలకువను, కలనుయీరెంటిని యెఱుగుచున్నాడు, యీయిరువురకును పుట్టుగిట్టుటలుతప్పవు, గురుకటాక్షముచేత మేల్కొనినపుణ్యత్తులు మఱల పుట్టనేపుట్టరని భావము.

ప|| ఎఱుకేయెఱుకకుకొడుకులు|యెఱుకేతలిదండ్రులెఱుకకెఱుకేయితరుల|యెఱుకేయెఱుకకుమూలము | యెఱుకకుమూలంబుబయలంచెట్లందునోయా* యెఱుకలేకయేమిలేదోయా* యెఱుకలేనియత్తపరిపూర్ణమునుజూచి|యెఱుకేతాలేనని యెఱిగిపోయినపైమాటెట్లందునోయా*యెఱుకలేకయేమిలేదోయా||

తా|| శిష్యా! యెఱుకే యెఱుకకుపుత్రులు. యెఱుకేతలిదండ్రులు, యెఱుకకు యెఱుకేయితరులు, యెఱుకే యెఱుకకుమూలము, యెఱుకకుమూలము పరిపూర్ణమని నేనెట్లుజెప్పుదును, చెప్పనేజెప్పును, యెఱుకలేక యోవిశ్వమేమియునులేదు. యెఱుకలేని యాయుత్తపరిపూర్ణమునుజూచి యెఱుకతానులేనని యెఱిగిపోయినపిమ్మట, ఆమాటనే నెట్లందును, పరిపూర్ణము శబ్దరహితమైయున్నదని భావము.

ప|| గుఱుతుగకలలోపలనీనరులూరికెవచ్చిపొందినయముగనుత్పల్క | పరకన్నియలనుగూర్చియు | గురువడుచేమేలుకొనినగుఱుతుండదన్నా * అపెఱుటవెటికేదేదన్నా* యెఱుకొ

క్కటుంటనేయేర్పాటులుండును । యెఱుకొక్కటగితే యేర్పాటుకేసెడిగుఱుతుండవన్నా * ఆపైమాటనెఱిగేదేవన్నా॥౧౭౦॥

తా॥ శిష్యా, యీకలయందుగుఱుతుగా (స్త్రీ)లును పురుషులును వచ్చి, కామోద్రేకముచేత నొకరితోనొకరు భోగించి, కొమాళ్లను, కొమార్తెలనుగని, వారితోనుఖముఖములననుభవించుచుండురు, సద్గుణనికరగుచేత మేల్కొనినయీగుఱుతుండదు, ఆపైమాటను యెఱిగేదెయ్యెఱుక, యెఱుకొక్కటుండినయెడలయేర్పాటులన్నియునుగడును, యెఱుకయేగిపోయినవెనుకయేర్పాటులు, గుఱుతునుయుండవనిభావము.

ప॥ నినుననుచీవునుగాంతువు, నినుననుగలలోనగాంతునేనొకవేగ॥ నినుననుచీవునునేనును, నినుగనుగొనగలమె మేలుకొనినమీదటనూ * గురుబోధిట్లువినినమీదటనూ* మునుపుగలిగినయెఱుక మొడిటికేనిలువదు, నినునన్ను నేనిన్ను నినునీవెఱుగుటయెట్లుకనినమీదటనూ * గురుబోధిట్లువినినమీదటనూ॥ ౧౭౧॥

తా॥ శిష్యా! నీవునిన్ను నునన్నునుజూచెదవు, కలలోనొకసమయముననేను నిన్నుజూచెదను, మేలుకొనిన పిమ్మట నిన్నునునన్నునుచీవును, నేనుచిన్నను నన్నును జూడనేరము, యిదే ప్రకారము గురుబోధయైనపిమ్మట యెఱుక మొదటనేనిలువదు, నినునేనును, ననునీవును జూచుటలేదు, రూపురూపములుగల సర్వమును జూచుటకలయనియును, అచలపరిపూర్ణమును దర్శించినదియే, మెలకువయచియునుభావము॥

ప॥ నినుచీవునన్ను నేనును । ననుచీవునునేనుచిన్నుననుయెఱిగినదే । తనునెఱుగనిదానినిగని । తనకలిమిమృతంచుదెలసితానేగనేని * అదిమెలగవలదానెవ్వడెఱిగినీ* ననుచీవునేనిన్ను వినుపించుచుని । యనుటకిద్దరికిపుడుమునుపున్న యెఱుకేది తానేగనేని * అదిమెలగవలదానెవ్వడెఱిగినీ॥ ౧౭౨॥

తా॥ శిష్యా! నీవునన్నును నేనుచిన్నును తన్నును యెఱిగినదే యెఱుక, నిన్నునునన్నును తన్ను యెఱుగని పరిపూర్ణమును దర్శించితనబ్రతుకు భాగ్యములు వ్యర్థములనితాను యెఱిగిపోయినవెనుక, యెవ్వరుండియెఱుగుచున్నాడు, యెఱిగేవారులేరు, మనకిరువురకును ముందుండిన యెఱుక విడిచిపోయెనని భావము.

మ॥ తిమిరారీయందులేనిదె॥ తిమిరముతనుదానవచ్చితేజో
నిధియై॥ తిమిరారీయునికిగనుగొని । తిమిరముతానిలువనట్లుతై
లుసుకోరాదా*బయలెఱుకలదెలిసియామీదా * భ్రమరూప
మైనట్టిబ్రహ్మ డమెఱుకల । భ్రమతీసివేసితేభ్రాంతిపుట్టమట్లీ
తెలుసుకోరాదా*బయలెఱుకలదెలిసియామీదా॥ ౧౭౩॥

తా॥ శిష్యా! సూక్ష్మనియందులేనిదేచీకటితనకుతానేవచ్చితనకు
తానేవ్యాపకమై సూక్ష్మదురాగానే చీకటితానెందును నిలువకమటు
మాయముగాబోవురో, అటువలెనే పరిపూర్ణమునుగనిన భ్రమ స్వరూ
పకమైన యెఱుకలనకుతానే మటుమాయముగాబోవును, యిదిబ్రహ్మం
డమెఱుకలయొక్క భ్రమనువిడిచినచుఱుభ్రాంతిపుట్టనేరదనిభావము.

ప॥ లేదులేదుచునుండఁగు । వాదించినలేకపోదుపరిపూర్ణ
ముతా । పోదుపోదనుచునిలిపిన । పోదనియనుకోకుమెఱుకపో
నేపోతుంది * ఘట్టిగలేచిపోనేపోతుంది * వాదభేదములేనివారి
చేయెఱుకను । పాదుకదలించేటిపచ్చతిలకతోలేపోనేపోతుంది *
ఘట్టిగలేచిపోనేపోతుంది॥ ౧౭౪॥

తా॥ శిష్యా పరిపూర్ణములేదులేదని యెందువాదించినను లేక
పోదు, యెఱుకపోదుపోదనియెందువాదించిననుపోనేపోతుంది, నిజము
గాలేచిపోనేపోతుంది, గనుకవాదభేదములేని యచలభావజ్ఞులనలనయె
ఱుకయొక్క పాదుకదలించెడువిధమును తెలుసుకొనిన యెడలయెఱుక
(ఘట్టిగా=అనగా నిశ్చయముగా) విడిచిపోవునని భావము.

ప॥ మేనెఱుకలరెట్లొనెక । దానినియెడబాసిజేయతరమా
కనుల॥ మేనికియెఱుకకుగావున! మేననయెఱుకెఱుకయనినమే
ననియెఱుకగా * రెంటినినీవునేననియెఱుకగా * యెఱిగివీటితో
బయలునెఱిగిమేనెఱుకల । తిరిగిచూడకుచూస్తేగురునిపాదము
లానమేననియెఱుకగా*రెంటినినీవునేననియెఱుకగా॥ ౧౭౫॥

తా॥ శిష్యా! శరీరయాత్మలురెందునెక దానినెకటి బానియం
దుటయును, కార్యములనుజరిపించుటయునులేదు, శరీరమనినయాత్మ
యనిన రెందునునొక్కటేయని తెలుసుకొనుము, యీరెంటితోనుపరి

పూర్ణమునుగనిపట్టి, శరీరయాత్మలనుమఱలపిచారింఛకుము, వ్హటినిమఱలతలంచినయెడలనీకు సద్గురునిపాదమానయనిభావము.

ప॥ మఱుపునుషుష్టియుమూర్ఛయు॥ మరణంబునమాధియనుచుమానపుత్రెఱుక॥ దొఱగిననరునిశరీరము॥ నెఱిగదరానరుడు మేను నెఱుగఁడోయన్నా*తననైనతానెఱుగఁడోయన్నా*యెఱుగకుండిననాడుతిరిగిఘట్టుచునుండ॥ తిరిగిపుట్టడువాడీగురుబోధగలిగితేయెఱుగఁడోయన్నా*తననైనతానెఱుగఁడోయన్నా॥౧౭౬॥

తా॥ శిష్యా! మఱుపును, నిద్రయును, మూర్ఛయును, చావును, యీనాలుగిట్టిచిహ్నములు సమాధియనియందును, యెఱుక విడిచినశరీరములనుమానపుత్రెఱుగ నేరని, యీనాలుగులవస్థలలోనున్న మనుజుడు శరీరమునుయొగడ, శిన్నుకొనైననుయెఱుగిడు, యెఱుగనివాడుమరిలజన్మమునకువచ్చుచుండును, యిందుచిగురుబోధనుబొందినవారు మఱుపుట్టనేపుట్టరనిభావము.

ప॥ పరిపూర్ణమెఱుకలిపియని॥ యెఱుగనిబయలందులేనియెఱుకతనకుదా॥ నగునెంచుటగురుశిష్యుల॥ నెఱుగనమాట్లాడిరెంటి తెలిసితాజుచుచు*ఆపై మాటపలికేదెదికి ను*అగమరలేకనేనెఱిగించినట్టి*నా॥ గురుబోధపొందినెఱుగికి నెఱువకులెలిసితాజుచును*ఆపై మాటపలికేదేదికిను॥ ౧౭౭॥

తా॥ శిష్యా! యిదిపరిపూర్ణము, యిదియెఱుకని, యెఱుగనిబట్టబయలుదు, లేనియెఱుకలానుగానేవచ్చిగురుశిష్యుల పగిదివర్తించి, పయిరెంటిని తెలుసుకొని, యెఱుకేపారిపోవును, యెఱుకపోయినవెనుకమాట్లాడేవాడులేడు, సందియములనుబొందకు, నేనెఱిగించిననాగురుబోధను. నీవు అసాత్మికులకునివ్వవలదని భావము.

ప॥ మఱుపునుషుష్టియుమరణము॥ పరిపూర్ణంబునకునా*పఱచియెఱుకకుకా॥ మఱియాదిమేల్కపుట్టుపు॥ లిగుదఱగులయెఱిగియెఱుకనెగరించమోయి*ఆపై నుండేదెఱిగేదెట్లోయి*గురుమంత్రమిదెనుమ్మిమరువకయేప్రొద్దు॥ స్వగణజేసితివేనితిరిగిపుట్టవునీవట్లేగరజిమోయి*ఆపై నుండేదెఱిగేదెట్లోయి॥ ౧౭౮॥

తా॥ శిష్యా! మఱుపును, నిద్రయును, మరణమును, పరిపూర్ణమునకు సాటిగాను, మఱియును, జ్ఞానమును, మెలకువయును, పుట్టుకయును యెఱుకకు సాటిగాను భావించి, యీ రెండువిధముల నెఱింగి, యెఱుకను యెగరగొట్టుము, యిదే గురుమంత్రము. దీనిని మఱువక, సదాకాలము జపియించితివేని మఱలనీకు పుట్టుక లేదని భావము.

ప॥ ఓతీలోన నరుడు పక్కా న్న తతిని వెలికకీ-మఱలనాకు నయతినం స్మృతి విడిచితిఁగి పూను నే! వితరణశాలిచ్చినట్టి విత్తమడిగీనా* సత్యశాలి సత్యము డిగీనా* ప్రతిదేని గురుబోధస్థితి జెంది యెఱుకనీ. గతిసంగ్రహించడు కృతకృత్యుడిచ్చినవిత్తమడిగీనా* సత్యశాలి సత్యము డిగీనా॥ ౧౭౯॥

తా॥ శిష్యా! నరులు మిగుల సుచిగలక్షీరాన్నమును బుచ్చుకొని, మఱలయది వెలికకీ-సయెడల, యానరులు మఱల దానిని గ్రహింతురా గ్రహించరు, బుద్ధిమంతులు తాము దానమిచ్చినధనమును మఱల గ్రహించరు, సత్యమంతులు తమ సత్యమును విడువరు, అటున లేనే పరిపూర్ణమును గ్రహించిన మానవులు, యెఱుకను మఱల గ్రహించరని భావము.

ప॥ మఱుపనతోలిమేనులు మూడెఱుక ననాలవశరీరమీరెండుకటే. పరిపూర్ణమవలిదీయని. యెఱుకను గురువాక్కచేత నెగరజమ్మిన నూ*పోవును లేని యెఱుక యెఱిగిన నూ*యెఱిగేదేలే కుండు యేమోనా వలిజాడ. నెఱిగేవారెవరింక యీ తేచాతెఱుకను నెగరజమ్మిన నూ*పోవును లేని యెఱుక యెఱిగిన నూ॥ ౧౮౦॥

తా॥ శిష్యా! మఱుపనగా=తోలి శరీరములు మూడును, అవి యెవ్వియనిన=యిరువదియైదు తత్వములు గలిగిన స్థూల శరీరమును వహించిన పిశ్చుండును, పదియారు తత్వములు గలిగిన సూక్ష్మ శరీరమును వహించిన తైజసుండును, రెండు తత్వములు గలిగిన కారణ శరీరమును వహించిన ప్రాజ్ఞుండును. యెఱుకనగా=నాలవ శరీరమైన మహాకారణమనెడు హిరణ్యగర్భుండును, యీ యెఱుక మఱుపులు రెండును యొకటే, పరిపూర్ణమువీటి నన్నిటిని దాటి నదని యెఱిగి, యెఱుకను గురువాక్యము చేత నెగరజమ్మిన వెనుక, ఆవల యెఱిగేవారు లేరు, లేని యెఱుక యెఱిగి ఫారిపోవునని భావము.

ప॥ నానావిధావయవములు । నానావిధనామరూపనటనలు
మాయల్ । నానావిధములయూహలు । నేననుయోజకండుయన్ని
నిబిడమైయుండు*బయలునుగనితానిలువలేకుండు* నేనుమే
నులురెండులేనేలేకుండిన । మేనులేదదిలేకనేనిచేకల్లున్ననిబిడ
మైయుండు* బయలునుగనితానిలువలేకుండు॥ ౧౮౧॥

తా॥ శిష్యా! నానావిధములైన అవయవములుఅనగా = యిం
ద్రియములును, నానావిధనామములుఅనగాపేర్లును, నానావిధరూపముల
నగా=చిత్రవిచిత్రములైనరూపములును, నానావిధనటనలనగా = చే
యనట్టికృత్యములును, నానావిధములైనమాయలును, నానావిధముల
యినయుక్తులును, తలంపులును, నేనునేననెడుయోజకయందునిండియుం
డును, పరిపూర్ణమునుదర్శించినయెడల తానునిలువకపారిపోవును, నేను
మేనులురెండుఅనగా=ఆత్మశరీరములురెండును, లేనేలేకుండినయెడలదే
హములేదు, దేహములేకయార్జియుండుకల్పనిభావము.

ప॥ జగమువలనసంకల్పము|జగమానంకిల్పముననుజనియిం
చునువేరగుపడదుజన్మమందిర|మగుపడదెడబాసినిల్పవారెండు
న్నటికీ*బయలునుగనిననివిరెండున్నటికీ*యికదల్పబోకుముయి
విబుట్టునుల్లక్ష్మి|మృగజాలమగుపడమిధ్యంచెటిగినమాట్కియీ
రెండున్నటికీ*బయలునుగనిననివిరెండున్నటికీ॥ ౧౮౨॥

తా॥ శిష్యా! జగత్తువలనసంకల్పమును, సంకల్పమువలనజగత్తును
గలుగుచుండునుగాని యీరెంటికి జన్మమందిరమువేరేయున్నటులగను
పించలేదు, యివిరెండునుయొకదానినొకటియెడబాసియుండవు, యివిరెం
డునుపరిపూర్ణమునుదర్శించినయెడల, యెన్నియుగములకైనను, బ్రహ్మ
కల్పములకైనను, మఱలబుట్టుటయుల్లక్ష్మి, యెండమావులయందునీళ్లుం
డుటమిధ్యయని యెఱిగినవిధమున, యివిరెండునుమిథ్యాస్వరూపములు,
వాటినియికమీదుతలంచవలదనిభావము

ప॥ పరిపూర్ణమనెడుపఱుకే । యెఱుకనుయల్పాక్షరములయె
చ్చటగనిన । తిరమైయున్నదిగనుగొన । యెఱుకనుయల్పాక్షర
ములనికగట్టిపెట్టా*యెవరికిఁజెలియదిదిమూలగుట్టా* గురు

మూర్తికరుణచే నటిగి తెలిసితివేని । పరిపూర్ణబోధనుపరులు కలి

పివబోధనికగట్టిపెట్టా * యెవరికి తెలియదిదిమూలగుట్టా॥ ౧౮౩॥

తా॥ శిష్యా! పరిపూర్ణమనినయదియొక వాక్యముగానే జెప్పబడు

చున్నదిగాని, అదివాక్యములకు అతీతము, శబ్దములేనిది, యిదియేమహా
మంత్రము, యీమూలరహస్యముయె వ్వరికిని జెలియును, యెఱుకయు
ను, అల్పాక్షరములనెదున్వభావమున్ను, స్థిరముగానే లోకులకుగనుపిం
చుచుండును, నీవువాటినివిడిచిపెట్టము, సద్గురుమూర్తికరణచేతను ప
రిపూర్ణబోధనుజెలుసుకొని, పరులు జెప్పిన నానావిధబోధలను విడిచిపె
ట్టము, యిదియే పరమరహస్యమనిభావము.

ప॥ చూపించిచూపరానిది । చూపించితిదానినండజూచితివి
గదా । చూపించగజూచెనిదిదీ । న్నేప్రాద్దికదలచబోకుమిదెగురు
బోధా * నిన్నంటదుయితరప్రబోధా* నాచాపనాకూననాచిన్ని
నాయన్నానా పెన్నిధానమనారత్నములకొండయిదెగురుబోధా*
నిన్నంటదుయితరప్రబోధా॥ ౧౮౪॥

తా॥ శిష్యా! చూపించిచూపరానిదియైనపరిపూర్ణమనుజూపిం
చితిని, నీవుదానినిజూచితివిగదా, చూపించినపిమ్మటజూచినయెఱుకేయి
ది, దీనినికదలచనలదు, యిదియేగురుబోధ, యితరబోధలనగా, సాధకవి
ద్యలయందువర్తించువారి బోధలునిన్నంటవు, నీవేనాబిడ్డవు, నీవేనానిజ్ఞ
పము, నీవేనారత్నములకొండయని బ్రేమతోగురుడుపలికెననిభావము.

ప॥ నామమురూపమునటన । స్తోమముబయలందు లేదుచూ
డుమునీవా. నామమురూపమునటన । స్తోమముయెఱుకొందుగలవు
చూడుమీనిజమూ*బయలెఱుకలజూచిచూడకుమూ *వేమూ
రునేనెంతవినజెప్పినాగాని । యీమార్గమెతప్పయిక లేదురెండవ
దిచూడుమీనిజమూ*బయలెఱుకలజూచిచూడకుమూ॥ ౧౮౫॥

తా॥ శిష్యా! నామమున్ను, రూపమున్ను, క్రియమొదలగువృ
త్తులున్ను, పరిపూర్ణమునందు లేవు, నీవునిజముగాజూచి తెలియుము, నామ
మున్ను, రూపమున్ను, క్రియమొదలగుసర్వవృత్తులునుయెఱుకయందు
గలవు, నిజముగాజూడుము, బయలెఱుకలనుజూచిచూడకుమనగా=గు

అతు పెట్టవలదనుట, పలుమారునీకు నేనెంత జెప్పినను, యీమార్గమేత
ప్పు వేరొండుమార్గము లేదనిభావము॥

ప॥ గురుడుగురుబోధశిష్యుని కెఱిగించెడు వేళశిష్యుడెఱిగెడువే
ళక॥ యిరువురునై శ్వాసరక॥ ర్పరములవలె నెలిగియవలపొడచూ
పరోయీ* అట్లనెనీవిక్కడ దెలియుమోయీ* పరిపూర్ణమెఱుక
లయెఱిగియామీదట॥ యెఱుక నువిడుచు లేగురుబోధంచెఱుగు
ముపొడచూపరోయీ* అట్లనెనీవిక్కడ దెలియుమోయీ॥౧౮౬॥

తా॥ శిష్యా! నద్గురుకుతి నగురునిబోధనుశిష్యునకు యెఱిగించెడు
వేళయందును, ఆశిష్యుడుయెఱిగెడుకాలమందును, యాయురువురులగ్ని
కర్పూములవలె నెలిగియటలగనుపించుట, అటువలెనేపరి పూర్ణమునుయె
ఱిగినవారు, నుటలయెఱుక భావమును బొందరుగాబట్టిపరిపూర్ణమెఱుకల
నుయెఱిగియామెఱిగినయెఱుక నువిడిచి పెట్టు లేగురుబోధ యనిభావము.

ప॥ సతికొగిటతత్పతిత॥ త్పతికొగిటసతియు జీరిపవళించికడె॥

మృతిజెందిమేలుకనిను॥ స్థితులయియొకరొకరుబడినచేష్ట దెల్పు
దురా * సిగ్గెడలియా చేష్ట దెల్పుదురా * ప్రతిలేనిగురుబోధస్థితి
జెందట్లనెనం॥ తతితిరిగి లేనెఱుక గతియిట్టిదనరానిచేష్ట దెల్పుదు
రా * సిగ్గెడలియా చేష్ట దెలుపుదురా ॥ ౧౮౭॥

తా॥ శిష్యా! పురుషునికొగిట భార్యయును, భార్యకొగిట పురు
షుడునుజేరి, రతియుపరతులచేత నలసి నిద్రించి లేచినపిమ్మట, యా
యిరువురు తాముయొకరొకరు బడినపాట్లు సిగ్గువిడిచి చెప్పకుందురా!
చెప్పకొనరు, అటువలెనే, సమానరహితమైన నీగురుబోధను బొందిన
తరువాత యెఱుక గతియును యిట్టిదేనని భావము.

ప॥ రానిదిపోనిదిబయలని॥ లేనిదియెఱుకనుచునీకు లెస్సగ
దృఢమా॥ దాకనునీమంత్రము॥ మూనకజపియించుచుండుమా
బుద్ధిశాలీ* లేనిదెలేదుమరువకీజోలీ* లేనిదేలేదని పూనినిశ్చయ
మైతే॥ తానుకలుండునుగానియట్లనువినుమాబుద్ధిశాలీ* లేని
దెలేదుమరువకీజోలీ ॥ ౧౮౮॥

తా॥ ఓయి బుద్ధిమరతా, అచల పరిపూర్ణమునకు రాకపోకలు
లేవు, మాయయెఱుక లేనేలేదని నీకు దృఢపడునంతవరకు నీవు యీ

మంత్రమును విడువక జపించుచుండుము, లేనిదియైన యెఱుక లేనేలేదు దీనినిమరువవలదు, పరిపూర్ణముమాత్రమే సదానిండియుండును, దాని నిటుల వినుమని భావము.

ప॥ ఉన్నదిపరిపూర్ణములే దెన్నటికినియెఱుక యనుచునిదివృ
థమాదా! కెన్నమునేబోధించిన! తిన్ననియిబోధశిష్యతలకమ
ఱువకుమీ*సుజనులమ్రమాలపలుక వెఱువకుమీ*నిన్నకుమతు
లువచ్చినీలోతడిగి తెవారి! కెన్నివిధములనీవెఱిగింపకదిశిష్య తిల
కమఱువకుమీ*సుజనులమ్రమాలపలుక వెఱువకుమీ॥ ౧౮౯॥

తా॥ శిష్యా! ఉన్నదేపరిపూర్ణము యెన్నటికినిలేనిదే. యెఱుక
యనినీకు దృఢముగలుగునంతవరకు, నేనుబోధించిన పరిపూర్ణబోధను
మరువకుండితివేని, నీవునాశిష్యవర్గమునకు తిలకమువలె ప్రకాశించువు
పెద్దలయెదుట భాషించుటకు వెనుకదీయకుము, కుచ్చితపురుషులువచ్చి
నీగురుహస్యము నడిగినయెడల, వారికి నీవుయెఱిగింపవలసినభావము.

ప॥ పరిపూర్ణముయెఱుకనునే! నెఱిగించితినివురెంటి నఱిగితి
విగదా! యెఱుకనుగురుడయ్యిగా! మరినేరమిష్టువట్టిమాట
లేమిట్టికీ * యెఱుకతోనింకకూటమేమిటికీ * పరులునేననియే
భావ మభావమై నిరతమునొకరీతినిలచియుండుమువట్టి
మాటలేమిటికీ * యెఱుకతోనింకకూటమేమిటికీ! ౧౯౦॥

తా॥ శిష్యా! పరిపూర్ణమునుయెఱుకను నీకుయెఱిగించితిని, నీవు
యెఱిగితివిగదా, యెఱిగినయాయెఱుకనుగురుడయ్యిగా త్వరితముగాని
ష్టు, యెఱుకతోనికమీదసహవాసముచేయకుము, పరులనినేననియెం
చెను భావమునుగలిగియుండకుము, సదాకాలమునునీవుయొక్కటేవిధ
ముగానుండుము, ఇతరమాటలతోబనిలేదని భావము.

ప॥ పరిపూర్ణమెఱుకలివియని! గురువగుడెఱిగించియెఱుక
కూటమిమాన్పర్వ! గురువుకుగురువేనరియా! మఱిశిష్యునకిం
కేసొటమాటవెల్లినా*పోయినయెఱుకవల్లమల్లినా* గురుశిష్యు
లనియేటిగుఱుతున్నదెఱుగక! నిరతమునొకరీతినిలుచున్నబయ
లందుమాటవెల్లినా * పోయినయెఱుకమల్లమల్లినా॥ ౧౯౧॥

తా॥ శిష్యా! సద్గురుడు యిదిపరిపూర్ణమనియును, యిదియెఱుకయనియునుయెఱిగించి, యెఱుకయొక్క- సంబంధమునువిడిపింపజేయుటకు, గురుజేసరిగాని, యింకయెవరివల్ల నుకానేరదు, ఆశిష్యునితోటమరలమూటరాదు, విడిచిపోయినయెఱుక మఱలరానేరదు, దివారాత్మలయందునొకటేవిధముగానుండిన పరిపూర్ణమునందు, శబ్దాదితత్త్వత్రేమియునులేనందుననీకు, మఱలభ్రాంతిపుట్టదనిభావము.

ప॥ స్థిరమగుపరిపూర్ణమున | స్థిరమగుయీయెఱుక యెఱుకజలియుజగములం | దెఱిగినయెఱుకేగదసద్గురుకృపచేయెఱుకబాతెగురుశిష్యులేరి*నోరెత్తక మఱివిసరోరి*గురునిపాదములొనగుఱుతులేనటువంటి | పరిపూర్ణమొకటుండుపలుక రాదట్లుండుగురుశిష్యులేరి*నోరెత్తక మఱివినరోరి || ౧౯౨||

తా॥ శిష్యా! పరిపూర్ణము స్థిరముగానుండును, యీయెఱుక అస్థిరము, యీజగత్తును సర్వసాక్షిగా యెఱుకేయెఱుగుచున్నది, ఇటులయెఱిగినయెఱుక సద్గురుకటాక్షముచేత నాయెఱుకవిడిచిపోయినపిమ్మట గురుశిష్యులులేరు, నీవునోరుదెరువక వినుము నీకుసద్గురుపాదములాన, గుఱుతులేనటువంటి పరిపూర్ణమొకటియున్నది, అది అవాగ్మ్యసంగోచరము, గురుశిష్యరహితమైనపరిపూర్ణమునుశంకలేకదెలియుమనిభావము.

ప॥ గురుడచలముయెఱుకలతన | కెఱిగించినశిష్యుడెఱిగి యెఱుకై యుండె | యెఱుకనునిలువకుమనినను | యెఱుకను విడనాడిశిష్యుండెట్లుండునంటే * అట్లనెనేనియెట్లుండునంటే*పురుషుడులేనట్టిపాలితిసాంధర్యము | మఱిమఱిగలిగుండి మఱిలేకట్లనెయంటి నెట్లుండునంటే * అట్లనెనేనియెట్లుండునంటే || ౧౯౩||

తా॥ శిష్యా! గురుడు అచలపరిపూర్ణమును, యెఱుకనుయెఱిగించియును, ఆశిష్యుడుయెఱుకై యుండుటనుజూచియెఱుకనునిలువకుమనియాళ్చాపించిరి, యెఱుకనువిడిచిన శిష్యుడు యెట్లుండుననగా, పురుషుడులేనిస్త్రీ మిగులసందరమును గలిగియుండియును యెటుల హీనముగానుండునో, అటువలెనే యెఱుక నువిడిచినమహాత్ముడుకార్యాకార్యములయం దానక్తుడుగా హీనుడై యుండునని భావము.

ప॥ ఎఱుకనువిడనాడినయా । పురుషునిస్థితియెట్టిదనిన పాం
దుగవినుమీ । సరిపడుసరిపడదనకను । సరిగావర్తించుచుండు
సమరసబుద్ధి*కార్యములందు సహజప్రబుద్ధి*పరిపరివిధము
లపరువులు పెట్టడు । మఱివై రాగ్యముచేత మానుకొనియుండ
డుసమరసబుద్ధి*కార్యములందుసహజప్రబుద్ధి॥ ౧౯౪॥

తా॥ శిష్యా! యెఱుకనువిడిచినపురుషునిస్థితియెట్లుండు ననగావి
నుము, తనకిదిసరిపడును, అదిసరిపడదనిజెప్పడు, సమముగానేనటించు
ను, అన్ని కార్యములయందునుసహజమైనబుద్ధితోవర్తించును, అత్యంత
చేత పలువిధముల వర్తించడు, చూడదన్నవై రాగ్యముతో నట్టి కార్య
ములనువిడిచియుండడు, అనగా = బుద్ధిముష్టిభావమును, ప్రకటముష్టిభావ
మునుబొందడు, బుద్ధిముష్టియనగా = పిడికిలిఘట్టగాబట్టకొనుట, ప్రకటము
ష్టియనగా = పిడికిలినివిడుచుట, యీ రెండునుగలిగియుండదనిభావము.

ప॥ కలమేలుకొన్న పురుషుడు । కలలోపలిబాములెఱుగగ
లిగుండకనే । తలపోయలేకుండుకృప । తెలివైనవారికింకలి
ప్పలున్నావా * తెలుపరకొద్దిగొప్పలున్నావా * తలిదండ్రు
రతాతకులచై వమాపులు । కలబాంధవులుదేనికులనినమ్మి
యింకతేప్పలున్నావా * తెలుపరకొద్దిగొప్పలున్నావా॥ ౧౯౫॥

తా॥ శిష్యా! కలగని మేల్కనైనమానవులు, అకలయండలి విష
యములను గలిగియుండకు, వాటినిబాంధుటకునునేరకు, నద్గురుమూర్తి
కరుణచేత తెలివిపొందిన వారికి యికమీదు యేసంకటములును లేవు,
కొద్ది గొప్పలునులేవు, ఉండినయెడల జెప్పుము, తెల్లియును, దండ్రు
ను, దొరయును, తాతయును, కులచై వమును, మిత్రులును, బంధువర్గ
ములును, సర్వమును నద్గురుమూర్తియేయని నమ్మినవారికియేసంకటము
లులేవనియును, హెచ్చుతక్కువలులేవనియును భావము.

ప॥ ఈరితిస్థితిగలిగిన నేగుపుశాలితరజనులనిందాస్తుతులకా ।
తారేగిజేయజెన్నడు । వారలుమఱిచేసిరేనివలదనియనడూ *
చేవియొగ్గికావలెననివిదనూ * వారుమీవారుమావారువీరను
కొంచు । సారెకువీరితోపోరాడవారినివలదనియనడూ * చేవి
యొగ్గికావలెననివిదనూ॥ ౧౯౬॥

తా॥ శిష్యా! సర్వముగురుజేయనినమ్మిన, బుద్ధిమంతుడును పితరణశాలియును నైన శిష్యుడు, యితరులనునిందించడు స్తుతించడు, తాను యెన్నడైననుగోపముగలిగియటులజేయడు, ఇతరులుతన్నునిందించితిట్టినను, మీరునిందించితిట్టనలదనియనడు, తానుఅట్టిమాటలనుచెవియొగ్గినను, వారుమీనాడు, మీమానారని, పదేపదేపోరాడుచుండెడునారిని వలదనియనడు. ఆమాటలువినడనిభావము.

ప॥ ధ్వనిమొదలగుతత్వాత్రలు! గనుగొనగాలేకమైనగాన్నించనిచో । టునుబట్టబయలుగాగనిధ్వనిమొదలగుతత్వాత్రలున్నదానినెఱుగకనూ * గనియొరెంటిట్లోదేనినెఱుగకనూ * ఉనికిగలిగినయట్టిసునునిన్నుతిసేయ! జనులకుశక్యమంచనరాదుదానినెఱుగకనూ * గనియొరెంటిట్లోదేనినెఱుగకనూ॥ ౧౯౭॥

తా॥ శిష్యా. దేనియందున, శబ్దము. స్పర్శము. రూపము. రసము గంధముల నెడుపంచతత్వాత్రలులేవో, దానినేపరిపూర్ణమనిదెలియుము, దేనియందున, శబ్దము, స్పర్శము, రూపము, రసము, గంధముల నెడుపంచతత్వాత్రలున్నవో, దానినేయెఱుకనిదెలియుము, యొరెంటిమర్శములనెఱిగినమహాత్ముని గీర్తించుటకు జనులకు శక్యమగుననిజెప్పరాదు, అట్టియెఱుకనెఱిగి, యాయెఱుకను విడుచుట సరియనిభావము॥

ప॥ నామదిలెస్సుగవినమీ! సామాన్యంబనుచుజూడజనదీబోధ౯ । ప్రేమాతిశయమునంగని । వేమారిదిగురునినోటవినవలెనుమ్మి * నిత్యముచదువుకొనవలెనుమ్మి * నామరూపక్రియసటనలుగలిగిన । దేవస్తువోదాని నెటునిల్వనివ్వకువినవలెనుమ్మి * నిత్యముచదువుకొనవలెనుమ్మి॥ ౧౯౮॥

తా॥ శిష్యా! నీవునామనోభేదమునుజక్కగాదెలియుము, యాబోధసామాన్యమైనదికాదు గనుకయత్యంతప్రేమతో, సదాసర్వకునినోటవినటశ్రేష్టము, లేదాప్రతిదినము అచలబోధనుదెలిపెడుగ్రంథములనే జదువవలయును, రూపమును, పేరును, క్రియయును, వృత్తియునుగలిగినయెఱుకనుయేప్రక్కనునిలువనియ్యక పారదోలుమనిభావము॥

ప॥ నేమొదటనిన్నుగనుగొని యేముక్కలునీదుచెవిలోయిమిడినైనిసే! వాముక్కలుమూడింటిని । యేమాత్రముమరుచ

కుండయాబోధనిస్తి * అందు కెయింతగాబోధజేర్తి * ప్రేమ
తోడదువుమిదేమార కెప్పుడు. కామితార్థములిచ్చునముతో
గుతనీబోధనిస్తి * అందు కెయింతగాబోధజేర్తి. ౧౯౯॥

తా॥ శిష్యా నేనునిన్నుజూచితోలుతయేపలుకులునీచెవిలోనాటు
నటులజెప్పితిను, నీవావాక్యములనుమూషింజిని సదానీవుమరువకుండు
టకొట కైయింతసేపునీకుబోధించితిని,నీకోరికలన్నియునుసిద్ధించును, నీ
మనంబునజాగ్రతగానుంచుకొనుమనిభావము॥

ప॥ అన్నముదిన్నుచునాకలి. తిన్నగనిరింబుద్రావత్పన్నయు
రోగంబెన్నగి నొషిధ సేవను జన్నక్రియకొయ్యెడిసిల్వజాలదో
యన్నా * యీబోధనీచెపులతోవిన్నా * కిన్నులతోజూచిడి
ముట్టజదివితే । నిన్నంటినీయెదుటనిలుచుండికి నుగ్గనజాలదో
యన్నా * యీబోధనీచెపులతోవిన్నా॥ ౨౦౦॥

తా॥ శిష్యా అన్నముగిరిన యాకలియును. నీప్రద్రావనదాహము
ను, అవుషధమును భుజించుటచేత రోగమును యెటుల దీరి పోవుచు
న్నవో, అటువలెనే, యీపరిపూర్ణబోధను, నీవుచెపులతో వినినవెంట
నే, యెఱుకొయెందును నిలువక పారిపోవును, సకన్నులతో నీవుపరిపూర్ణ
మునుదర్శించి, నీవుకడవరకును యీషధ్యములనుజరుపుటవలెన, యెఱు
కొయెందును నిలువజాలక పారిపోవునని భావము.

ప॥ జననిమరణప్రవాహము. లగచునుయీబోధపట్టిడసినా
ధువులి । చ్చిననొల్లకుడివారలు । జనునపుడాబోధమీనజని
యించుప్రేమా * వెదకదరిట్టిజనచెప్పలేమా * అనితోచినీకునే
వినిజెప్పవలసినీ । వుచుయీబోధనువల్లనవకుదొరికదుమ్మి జని
యించుప్రేమా * వెదకదరిట్టిజనచెప్పలేమా॥ ౨౦౧॥

తా॥ శిష్యా అచలగురుడువచ్చిమిమ్ముజననమరణప్రవాహముల
నుండితొలగించెడు యీపరిపూర్ణబోధనుబట్టిడనిబోధించుటకుయత్నిం
చినను, మూర్ఖజనులుయొల్లకుందురు, అగురుడుపోయినవెనుక యీమూర్ఖ
జనులు యీబోధయందు ప్రేమగలవారలై, అమహత్కృడకడ, యెక్క
డనియాయచలగురువును వెదకుచునట్లాడుచుందురు, జనులచేష్టలుయి

లాగునయున్న చనినాకుతోచినీకువినుపించితిని, నీవుయొల్లదనకుము, యిట్టియచలబోధనామాన్యముగా దొరకదనిభావము.

ప॥ మఱుపుకుతన్నాత్రలుగల మెఱుకుకుతన్నాత్రలున్న వీరెండొక్కటే । పరిపూర్ణమునకులేవవి పరిపూర్ణముయెఱుక గాదుపరికించ
వ్రాయు * వెదికినదీనిసాటిలేదోయీ * పరిపూర్ణమెఱుక లక్షణో
ధించిగ్రంథ । మురచియి స్తిమసువక చదు నెఱుక మఱుపుగాదో
యీ * నెదికినదీనిసాటిలేదోయీ॥ ౨౦౨॥

తా॥ శిష్యామఱుపుకుశిబ్దస్వరూప రసగ్రంథములుగలవు, యెఱుకకున్న శిబ్దస్వరూపరసగ్రంథములున్నవి, యీ రెండునుయొక్కటే, పరిపూర్ణమునకు శిబ్దస్వరూపరసగ్రంథములులేవు, పరిపూర్ణము యెఱుక కాదు, నీవుచక్క గావించాచిందుము, పరిపూర్ణమునకుసాటిలేదు, యెఱుక పరిపూర్ణములరెంటినిజక్క గాశోధించియీగ్రంథమును జీశితిని, నీవు మరువక చదువుము, నీ వెందు వెదికినను పరిపూర్ణమునకు సాటిలేదనిభా.

ప॥ అందముగానగ్రంథము । చందమువినుపించుదానిజదివినవినినా । ముందుగబయలెఱుకై యే । సాదునలేనెఱుక లేక జనవలెనుమ్మి * మదియిదేవినిచదువుమినమ్మి * యెందుకునీకింక యితరశాస్త్రములతో । లందుగురైతీగిబోదది గానదీయెఱుక జనవలెనుమ్మి * మదియిదేవినిచదువుమినమ్మి॥ ౨౦౩॥

తా॥ శిష్యా యాయచలగ్రంథముయొక్క విధమునుజకి గావినుపింతును, మీరుజదువుదు, వినుదు, ముగిసినగాపరిపూర్ణమేయున్నది, అన్నియుతోనై యుండినలేనియెఱుక యేసంపదనను నిలువక పారిపోవును, నీమనస్సున యీగ్రంథము నేవిని నమ్మిచదువుము, యితరశాస్త్రములను నమ్మినయెడలయాయెఱుకపోనేరదు, గాబట్టి లేనియెఱుక యెందును నిల్వకపోవునట్టి దేయచలమార్గమనిభావము.

ప॥ చక్కెర మెక్కనిగోగులు । చక్కెరమాధుర్యమెఱుకజాలరులలె । మక్కువతోవినివిడువక । చక్కగగ్రంథార్థమెఱుగజాలరాజనులూ * కావుననీవుచాలించిపనులూ * చొక్కమీగ్రంథముచూడుముకొనవెళ్ల । యిక్కడితోజన్మమెత్తవునరితెలియకలరాజులూ * కావుననీవుచాలించిపనులూ॥ ౨౦౪॥

తా॥ శిష్యాశర్కరనుదిననిరోగులు, శర్కరయొక్క తీపునుయెఱుగజాలరు, అటువలెనే, మఱువతోవినివిడిచిపెట్టవలదు, సామరులు యీ గ్రంథముచియెఱుగజాలరుగాబట్టి, నీవుఅన్ని పనులునుజాలించిచొక్కమైన యీ గ్రంథమునుకడవరకుదెలియుము, యింతటితో జన్మసరిసివుమఱలజన్మమెత్తవు, తెలియనివారు జచ్చుచుంబుట్టుచుందురనిభావము.

ప॥ గూఢార్థమెఱిగినతడా । రూఢుండై నయతడుగ్రంథముచి గొనరుభువి ! గాఢతరజ్ఞానంబున । మూఢుండై యున్నవాడు మొదట నేవినదూ*నుజనులపొడముద మొప్పుగనదూ* వాడువీడనరానివాడేగ్రంథమువిని । వాడునిశ్చయమిట్టివా డైతెఱుగని వాడు మొదట నేవినదూ*నుజనులపొడముద మొప్పుగనదూ॥౨౦౫॥

తా॥ శిష్యా! గూఢార్థమెఱిగినవాడనగా (సాంఖ్యతారకములయందువర్తింపుచున్నది) ఆరూఢభావమునుబొందిన వాడనగా యోగజ్ఞానములయందువర్తింపుచున్నది) యీ గ్రంథముయొక్క రుచినియెఱుగరు, అజ్ఞానమైనచీకటినింబడియొండెదు మూఢుడు మొదటనేవినడు, పెద్దలనుజూచియోర్వజాలడు. వాడువిడనియనక, భేదములేనియచలుడే, యీ గ్రంథమునువినును, యిదియేవానినిశ్చయము, మూఢులువినున, పెద్దలనునేవించరని భావము॥

ప॥ తాబేటితలపుచేతను । తాబేలైయిలక్షుధార్తిదనరుటదెలియక । తాబేటిగర్భమందున । తాబేలైపుట్టకున్నతరమెయితరులకూ* సద్గురుబోధట్లరయనితరులకు* యేబోధలెఱుగనియీబోధగలవారి । చేబోధపడయకచేకొనదలచి తేతరమెయితరులకూ* సద్గురుబోధట్లరయనితరులకూ॥ ౨౦౬॥

తా॥ శిష్యా! తాబేలుతలంపు, అనగా= లోకులనుజూచితనయవయవములను లోపలకునీడ్చుకొనుచు, మఱల బెట్టి దోపింపజేయును,) ఇటులకుచ్చితతలంపుగల మనుజుడువ్యర్థుడైలోకమున, ఆకలియును, ఆనురాగమునుబొందుచుండును, తాబేలుగర్భమందున తానుసంకల్పవశంబున తాబేలై పుట్టునుగాని వేరొకవిధమునంబుట్టడు, మనుష్యులకు మనుష్యులు, మృగములకు మృగములే పుట్టునుగాని యితర మేమియునుబుట్టలేదు, యిటువలెనేసద్గురుబోధయని. తెలియుటకు నితరు

లకుసాధ్యపడదు, యేబోధయునెఱుగని యీపరిపూర్ణ బోధగలవారిచే
సీపరిపూర్ణ బోధను బొందవచ్చునేగాని, భక్తి యోగజ్ఞానులవలన
సీపరిపూర్ణబోధను, బొందుటదు స్తరము, అనగా, బొందనేరనిభావము॥

ప॥ ఈతాపేక్షనుమనుజులు! నూతిదరిశేరినిలిచినోట...
నా॥ యీతేలవచ్చువారికి॥ చేశులతోసీత్యమిదనేరియీదక
నూ * మునునేర్చినవారిదింపకనూ * యీతీరుగనేదేశికేంద్ర
దుడెల్లక॥ చాతుర్యమునబోధసాధించనయ్యానచేరియీదక
నూ * మునునేర్చినవారిదింపకనూ॥ ౨౦౨॥

తా॥ శిష్యా! ఈతగొట్టుటకు నేర్పుకొన యిష్టముగల మనుజు
లుగుంటయొద్దకుంబోయి యీతరావలయుననియెంతసేపుగోణగుచుం
డినను వారికియీతయొట్లువచ్చును, యీతనేర్చినవారినిగుంటలోదించి
వారివలెనేతానును జేతులతోనీదకుండినయీతరానేరదు, అటువలెనే
అచలభావజ్ఞులైన పెద్దలనుసేవించి: యచలభావమును బొందవచ్చునేగా
ని, (ఇతరగురువులనగా=సచ్చిదానందభావముగలవారివల్లను) తనయు
క్తిచాతుర్యములవల్లను, అచలబోధను బొందనేరనిభావము॥

ప॥ ప్రవిమలచిత్తుడుశిష్యుడు॥ సవినయమున దేశికునకుశర
ణాగతుడై త్రివిధప్రసాదములుగొని॥ భవనాశస్థితులులేనిపద్ధతి
వినినా॥ * తిరిగిరానిపద్ధతిగనినా॥ * భువిలోవానిసాటిబోల్చినె
వ్వరులేరు॥ అవిరళభక్తియువానిసేవొందునీపద్ధతివినినా॥ * తిరి
గిరానిపద్ధతిగనినా॥ ౨౦౩॥

తా॥ శిష్యా! నిర్మలచిత్తుడైన శిష్యుడుదేశికస్వాములవారికిశర
ణాగతుడైయూహాత్మనివలన త్రివిధప్రసాదములను గ్రహించి, త్రివిధ
ప్రసాదములనగా= ఫలమధుచిత్రతాన్నములనుబ్రీతితోబుచ్చుకొనిపుట్టు
కయును, జావును, ఉరికియును లేనివిధమునువిని, మఱలజన్మమునకు
రానిపద్ధతి తెలుసుకొనిన, యాపుణ్యాత్మనకు సాటియీలోకముననెవ్వరు
నులేరు, అట్టిపుణ్యాత్మనకువిశేషమైనభక్తియును, సంభవించుననిభావము

ప॥ ఉపనయనముగానిదెతా॥ నుపనయనముమీదిచదువునూ
హానెఱిగినా॥ విపరీతమగునుదానును॥ చపలుడుబ్రాహ్మణుడుగా
కుచర్చించిచూడా* శూద్రుడువానిచర్చించిచూడా* ఉపముచే

బోధట్టలూహించనియట్టి । కపటచిత్తుడు సాధుగణముతో సమ
కూకేచర్చించిచూడఁజూద్రుడు వానిచర్చించిచూడఁ ॥ ౨౦౯ ॥

తా॥ శిష్యా! సదురునివలన యుపదేశమునుబొందకనే, తానా
యుపదేశమునకు మీదిభావమునుయెఱిగినను, అదిమిగులవిషరీతమగు
వేగాని, నెలిసినవాడుకానేరడు, అట్టివానినిచపలుడనిశెప్పంబడుచున్నా
డు, విచారించిచూడగా నతడు బ్రాహ్మణుడుగాడు, శూద్రుడనిశెప్పం
బడుచున్నాడు, అట్టికపటాత్ములు సాధుగణముతో సరిగారనిభావము.

ప॥ మంత్రముచేసం నెట్లగు తంత్రములేకున్న కాదు తంత్రము
చేతకా । మంత్రములేకనువడిల । మంత్రము తంత్రస్మృతండుమ
రిగూడుకొని * కార్యములన్ని జరిగించుపూని* మంత్ర తంత్రము
లలోను మర్తముగురుజ్ఞులుగు । మంత్ర తంత్రములలో మర్త్యముగురు
నిచేమరిగూడుకొని * కార్యములన్ని జరిగించుపూని॥ ౨౧౦॥

తా॥ శిష్యా! మంత్రముచేతనేసంత కానేరదు, మంత్రమును,
తంత్రమునుయివి గెండునుగూడిసంతయగుచున్నది, ఈమంత్ర తంత్రము
లురెండేసర్వకార్యములను జరిగించుచున్నవి, ఈమంత్ర తంత్రములయొ
క్క మర్త్యముసర్గునకుందప్పయితరులకుండెలియనేరదు, గురునివలన
వీటినిందెలునుకొనుమనిభావము.

ప॥ సంకల్పాదిక గుణములు సంగులమియెఱుకయందునమ
కూడుండుకా । సంకల్పాదిక గుణముల । సంగులమనియెడనుజూ
డబాడలేదన్నా * యీరెండును వేరుగావన్నా * కొంకకయీ
రెంటిగూర్చి గ్రంథముచేస్తే । సంకోశింపక చదువుశంక పుట్టడింకి
బాడలేదన్నా * యీరెండును వేరుగావన్నా॥ ౨౧౧॥

తా॥ శిష్యా! కులముతో గూడుకొనిన యీయొఱుక యందుసంకల్ప
మును, సత్వోదిగుణములునుగలిగియుండును, యీసంకల్పగుణములేకుల
మలనిసీపుహృదయమునందెలియుము, యీరెంటికియీడులేదు, నేనుసం
దేహములేనివాడ నైయీరెంటిని గూర్చి గ్రంథమునుజేసితిని, నీవుసందే
హములేక చదివినయెడల, నీకుయేసంశయములునుగలుగనేరవనిభావము

ప॥ హటమునకుటిలాత్మనిజం । పుటకై భటకోటికాజ్ఞభూ
పతియిడినకా । భటులటువలెజేసెచో పటుకుటిలుడుబడెడువా

ట్లుపాటించిననా * అట్లనేగురునినోటదావినినా * యిటువంటి
 టిబోధనుయెటువంటినరుడైనా అటువెన్నతనచేప్తులెటువంటివో
 దానిపాటించిననా * అట్లనేగురునినోటదావినినా॥ ౨౧౨॥

తా॥ శిష్యా! ప్రభువుకుటిలాత్ముడైన శత్రువునుజంపుడనిభటుల
 కాజ్ఞాపించగా, అభటులువానింబట్టిచంపెడుకాలమున; యాకటాత్ముడు
 తానుముందుచేసిన దుష్కార్యములనుయోచించునా యోచించడు, అ
 టువలెనేసర్గుటనినొంట నీయచలబోధనువిననమానవులు తనతొల్లింటి
 చేష్టలను దెలియనేరనిభావము.

ప॥ సకలజనులసమ్మతిగా । నొక్కడైననునడువ లేడు యున్న
 లిప్పి । మకరాంకజననిజనకా । ద్యకంకులలోననీవన నేమిగణ
 నా*బోధందితరజనులేమిగణనా* వికలమానసుడవై వెలిబొంద
 బోకునీ । నకుటిలభక్తుడవనిదెల్పితినీ బోధనననేమిగణనా*బో
 ధందితరజనులేమిగణనా॥ ౨౧౩॥

తా॥ శిష్యా! సర్వజనసమ్మతిముగా నొక్కడైనను యీలోకము
 నవర్తించనేరడు, మన్నింతుని తల్లిదండ్రులు మొదలగు పితృలలో నీవ
 నగానెంతమాత్రము, అనగా యీపరివర్త్యబోధగల వారికితరులెంత
 మాత్రముగాబట్టివుచి తచలనముచేత లేనిసంకటములనుబొందకము
 నిష్కల్మషుండవు నిర్గుణిభావము.

ప॥ బలధనవిద్యలుదుష్టుల । కిలగలిగిననొరులమెంతురెంత
 యున్నయిక్క । బలధనవిద్యలుశిష్టులకిలగలిగినమెరులబ్రోతురెం
 తోమోదమునా * నీవీరెంటినెఱిగిమోదమునా * కలలోననై
 నదుష్టులచేతజేరకు । మెలమిశిష్టులచేంతకలనై నవదలకుమం
 తోమోదమునా* నీవీరెంటినెఱిగిమోదమునా॥ ౨౧౪॥

తా॥ శిష్యా! బలమును, ధనమును, విద్యయునుగలిగియుండిన
 దుష్టుజనులు యీలోకమునయితరులయందనూయభావమును గలవా
 రైతె వారికికీడుగావింతురు. బలమును, ధనమును, విద్యయునుగలిగియుం
 డిన మంచిజనులు యీలోకమున పరులయందుప్రేమగలవారై వారి
 కిమంచిగావింతురు, నీవు యీరెండువిధముల నెఱింగికలలోనై చదుష్టు
 లచేతజేరవలదు, మంచివారి చేతంజేరుమనిభావము.

ప॥ అందమగుస్వాతివషణ్ము । బిందువులెండెందుబడునో
పుధివినిత । ద్విందువులుపాధివశమున । జెందునుతగనామరూప
చేష్టాదికమునూ*అట్ల నెనిపుజెందేవిన్నియునూ* మందితోభత
గూడిమాట్లాడినంతలో । అందుకేసహవాసమరయుముతగువా

• నిచేష్టాదికమునూ*అట్ల నెనిపుజెందేవిన్నియునూ॥ ౨౧౫॥

తా॥ శిష్యా! శాస్త్రానితాత్రైయందు కురిసినవాన బిందువులుయే
యేస్థలములయందుబడుచున్నవై, ఆయాస్థల విశేషములవలన నానా
విధరూపనామములను గుణములనుబొందుచున్నవి. అటువలెనేనిపుదు
ష్టసాంగత్యముచేసినదుష్టుడవుదువు, సజ్జనసాంగత్యముచేసినసజ్జనుండవు
దువు గాబట్టి సజ్జనసహవాసమేయై క్తమని భావము.

• ప ॥ బారులకులోకులందరు । బారులవలెదోచబడుట సహ
జగుణంబా । చోరులకుసకలజనములు । చోరకులనిషాదికిదో
చుచునికిసహజమురా * అట్ల నెదుష్టాత్తునికిసహజమురా * సా
రములేనిసంసారాబ్ధినిదాటించు । వారినితమవంటివారనిగనుట
ట్లుయునికిసహజమురా*అట్ల నెదుష్టాత్తునికిసహజమురా॥౨౧౬॥

తా॥శిష్యా!లోకమునందుసహజముగాబారులకులోకులుబారులు
గాను,దొంగలకులోకులందరుదొంగలుగానుమనస్సునకుందోచుచుండు
ట సహజగుణముగానే యుంటున్నది, యిదే ప్రకారము దుష్టాత్తునకు
లోకులందరుదుష్టులుగానేతోచబడును. లేకమైననుసారములేనియీసం
సారసాగరమునుదాటించేడు సద్గురుస్వామిని తమవంటివారుగానేభావిం
చుటయేనుసహజముగానున్నది, ఇదిసరికాదు. మనమేజారచోరదుష్టత్వ
ములుగలవారము,లోకులు మంచివారనియును,సంసారసాగరమునుదా
టింపఁజేసేమమహాత్ముడే దేవ దేవుండనియునుభావించుటయై క్తమనిభా॥

ప॥ బయలెఱుకలుశిష్యునకుకా । దయతోగురుడెఱుగజేసిత
రునాతనుసం । దియమేమిలేకయెఱుకను । నయమునవిడిపించు
గురుడునయశాలిగాదా*నిమదికిదినాఁననాలేదా * భయభక్తి
గురుసార్యభామునిసేవని । శ్చయముగజేసితెజయమందెదవుగు
రుడునయశాలిగాదా*నిమదికిదినాఁననాలేదా॥ • ౨౧౭॥

తా|| పుత్రా! సద్గురుస్వామి శిష్యునకు పరిపూర్ణమును యెఱుక ను యీరెంటినియెఱిగించి సర్వసంశయములకు మూలమైన యా యెఱుకను విడిపింపఁజేసిన యాగురుడు మహాత్ముడుగాడా, యిది నీమనస్సున కుంబ టైనా లేదా, నిశ్చలమైన భక్తియును భయమునుగలిగిసద్గురుమూర్తిని సార్వభౌముండనియెంచి నేవజేసినయెడల నీకు జయముకలుగును నందియములేదని భావము.

ప|| పదిరెండక్షరములుగల సదమలమంత్రార్థమెఱిగిసద్గురు కృపచే బదియారక్షరములుగల యదియెట్టిదో తెలిసేనియత డేసద్గురుడూ* యీరెండెఱిగినయతడేధీవరుడూ* మొదటిదిపరి పూర్ణమును దెల్పు నెఱుకను తదనంతరప్రబోధనుజేయు నీపుదెలి యునతడేసద్గురుడూ* యీరెండెఱిగినయతడేధీవరుడూ|| ౧౧౫||

తా|| శిష్యా! పదిరెండక్షరములు గలద్వాదశాక్షరీమంత్రమును సద్గురుకృపచేత నెఱింగి, పదియారక్షరములుగల షోడశాక్షరీమంత్రమె ట్టిదో దానివిధమును దెలిసినవాడేసద్గురుడు, యీరెండుమంత్రముల యొక్క భావములను దెలిసినవాడే మహాత్ముడు, మొదటిదియైనద్వాద శాక్షరీమంత్రముపరిపూర్ణమునేదెలుపును, రెండవదియైన షోడశాక్షరీ మంత్రములేని యెఱుకనుదెలుపును, యీరెండునియెఱిగిన మహాత్ముడే సద్గురుస్వామియని భావము.

ప|| ఆమంత్రయుగము దెల్పెద| నేమముతోదలచుము త్రదీబట్టి బయల్| యేమియులేదనిబలికిన| యీమంత్రమెతత్వమూలమిం కొకటివినుము* యెప్పుడునొటయిదిమరువకనుము* యీమూల ములేనిగుర్తైగేశరీరము| యేమిలేదనియంటయిదిషోడశాక్షరీ యింకొకటివినుము* యెప్పుడునొటయిదిమరువకనుము|| ౨౧౬||

తా|| శిష్యా! ఆమంత్రములరెంటిని వినుపించెదనువినుము, అం తయుబట్టిబయలని, యింతకంటెనేమిలేదనినీమముతోదలచుటేద్వాద శాక్షరీమంత్రము, సర్వతత్వములకుమూలము యింకొకటిగలదు, గుఱు తుయెఱిగేశరీరమేమిలేదనిదలంచుటే షోడశాక్షరీమంత్రము, ఈరెం డుమంత్రములను నీవు సదామరువకుమని భావము.

ప॥ తొలిమంత్రపద్ధతెక్కడ । కలదోయనివెదుక నేలకలదం
తటయా । వలమంత్రపద్ధతెక్కడ । కలదోయనిజూడనేలకాదా
చూచేది * వినేదియనేదితినేది * అలలొలుతదానినియవలో
కనముచేసి । కలకాలమెఱుకలగలదానివిడువెఱుకగాదాచూ
చేది * వినేదియనేదితినేది॥ ౨౨౦॥

తా॥ శిష్యా! మొదటిమంత్రముయొక్క మూర్తి మెక్కడున్నదో
యని వెదుకనేల, యదియంతటనునిండియున్నది. ఆవలిమంత్రముయొక్క
మూర్తి మెక్కడున్నదో యనిజూడనేల, యదియేగదా చూచునది
వినునది అనునది తినునదిగాబట్టి తొలిమంత్రమైన ద్వాదశాక్షురిని ద
ర్శించి, కలకాలములేని యెఱుకయైనదానిని విడువుమనిభావము.

ప॥ ఇదితప్పయేమిలేదని । మొదటిది మొరబెట్టుచుండుముద
మునవినుమీ॥ యిదియేమిలేమపొన్నని॥ ఎడలక రెండవదిలెస్సవ
దరుచుండునురా* బయలెఱుకలుయిదినిశ్చయమురా* అదిగాన
యీ రెంటినరసినీవిప్పుడు విదితముగయెఱుకను విడురమంత్రమి
ట్లువదరుచుండునురా* బయలెఱుకలుయిదినిశ్చయమురా॥ ౨౨౧॥

తా॥ శిష్యా! మొదటిమంత్రము యిదితప్పయేమిలేదని మొర
బెట్టుచుండును. రెండవమంత్రము యిదియేమిలేమపొన్ననివదరుచుం
డును. పరిపూర్ణమెఱుకలనిశ్చయమిదియు, గాబట్టియీ రెంటిని నీవిప్పు
డువిచారించి తెలుసుకొని, లోకవిదితమైనయెఱుకనువిడువుమనిభావము.

ప॥ పరిపూర్ణమిదుగోయిదిగో । యెఱుకతొజాపించిలేనియె
ఱుకనులేదం । చెటిగించినగురుడేసరి । యెఱుకనునిల్పేటిగురుడు
యేండుకోయన్నా * తద్రోధనీ కెందుకోయన్నా * శరణన్నవా
రిమస్తకమందుచెయిబెట్టి । తిరముగయెఱుకనుతీసివేయనివాడు
యేండుకోయన్నా * తద్రోధనీ కెందుకోయన్నా॥ ౨౨౨॥

తా॥ శిష్యా! పరిపూర్ణముయిదుగో యిదుగోయనియెఱుక చేతం
జూపించి. లేనియెఱుకనులేదని యెఱిగించినగురుడేసరి. యెఱుకనునిలు
పునట్టిగురుడుయెందుకు, అట్టిరోధనీ కెందుకు. వలదువలదు, శరణనినా
వ్యాంగపడినమనుకొరించిన యాశిష్యుని శిరమునందు హస్తముంచి, యె
ఱుకనుదీసివేయని గురుడు, గురుడుకాడని భావము.

ఐ॥ పరిపూర్ణబోధయెఱిగిన । గురుశిష్యులుబోధకొఱకుఁ
రవనిబడుకొని । గురువర్యుడొకనిమరలను, హరువరమునబుట్టినట్టి
యాశిఖండికిని * సతియైనట్టియబలతండ్రెడికిని * వరులనిద్దరినిదే
వలయునీయల్లుడునేను । వరియింతుమనిజెప్పివరుసబంపినయట్లు
లాశిఖండికిని * సతియైనట్టియబలతండ్రెడికిని॥ ౨౨౩॥

తా॥ శిష్యా! శివదేవునివరమునన్రుపదమహారాజునకుంబుట్టినశి
ఖండియనుబుత్రిని, యాద్రుపదమహారాజు పుత్రుడనివెల్లడిచేసి, కాశీ
దేశపురాజపుత్రిని మాట్లాడి, చంద్రాయుధమునకు వివాహముచేసి
యాలతాంగినిదోడ్కొనివచ్చెను. ఆముగ్ధరాలుకొన్ని మానములవర
కుతనభర్తనుంగానకమనోవ్యధనుం బొందివిచారణచేయగా, తనభర్త
యును ఆడుదియనిదెలియవచ్చిమిగులదుఃఖించి, నాకును, నీయల్లునకు
ను, యిరువురుకునిరువురుపురుషులను వెంటబెట్టెకొనిరమ్ము, మేమాపురు
షులను వరియింతుమని తనతండ్రెడిజాబులువ్రాసెను. ఆకాశీదేశపురా
జదుఃఖావేశముతో యుద్ధమునకువచ్చుటచేత, నాశిఖండియడవులపా
లై పోయియందొకయక్షునివలనపురుషరూపమునుధరియించివచ్చియా
లతాంగినిసంతోషపరచెనుగాని, యాకోమలికోరికలుకొన సాగకపోయె
నుగాబట్టియిటువలెనే, పరిపూర్ణబోధయెఱిగినగురునియొక్క శిష్యులు
తరగురువులనుగోరుటవలన నరకమువిడువదనిభావము॥

ఐ॥ పరిపూర్ణబోధయెఱిగిన । గురువరుచేబోధగొనినగొప్ప
ఫలంబా । పరిపూర్ణబోధనెఱుగని । గురువరుచేబోధగొనినగొ
ప్పఫలమానా * అదియెట్లన్నకూడిరతిలోనా * పురుషునిచేసం
తుపొలిబడయునుబడయ । తరమానెవారికితమవంటివాడే
గొప్పఫలమానా * అదియెట్లన్నకూడిరతిలోనా॥ ౨౨౪॥

తా॥ శిష్యా! పరిపూర్ణబోధనెఱిగిన సన్గరుమూర్తివలననీబోధ
పొందినయెడల గొప్పఫలమిచ్చునేగాని పరిపూర్ణబోధనెఱుగని గురుని
యొద్దబోధపొందినయెడల గొప్ప ఫలముకలుగనేరదు. అది యెట్లన్నను
స్త్రీలుపురుషులతో రతికేళినలుపుటచేత సంతానమునుబడయనేర్తురే
గాని, తమవంటిస్త్రీలతోగూడుటచేత సంతానమెటుల బడయ నేరరో,
అటువలెనే సచ్చిదానందమార్గముగలవారి బోధవలన జననమరణప్ర

వాహము విడువనేరదు, గాబట్టి సచ్చిదానందరహితుడైన అచలగురు నివలన బోధనుగైకొనిన యెడల ఫలితార్థమనెడు జన్మ రహితమును నిస్సంశయముగా బొందవచ్చునని భావము.

ప॥ దృష్టాంతముదొడికెనునీ । యోష్టముగడలించగానెని

• జకల్లనుచు ॥ దాష్టాంతమడుగబోధకు । స్పష్టముగాకష్పరముదీపముజూపవ్రోయి*యాయుక్తిలోపముజేయకోయి* తుష్టినొందెదరిట్లుతోచిచెప్పితిగాని । శ్రేష్టము యీబోధచేకొన్నవారికిదీపముజూపవోయి*యాయుక్తిలోపముజేయకోయి॥ ౨౨౫॥

తా॥ శిష్యా'యాయచలబోధకు గృష్టాంతదాష్టాంతములడిగిన యెడలకర్పూరదీపమునుజూపుము, యాయుక్తి నీవులోపముచేయనిలదుయిందువలననందరునుసంతుష్టినొందెదరనితెలిసిసిక్కుజెప్పితిని, యింతకంటెనువేరేదృష్టాంతములేదు, పక్కమాటలెందుకు, యాయచలబోధకంటెనుశ్రేష్ఠమైన బోధలేదనిభావము.

ప॥ యెఱుకద్రమగల్గుశిష్యుని । పరితాపము మాన్పునట్టిపండితుడితడే । గురువరుడుగానిగురువులే । గురువులమనిపొట్టకొఱకుగొణిగేవా రెల్లా*వారికిబోధతెలియుటకల్లా*పరిపూర్ణమునలేనియెఱుకనేర్పడదెలిసి । యెఱుకనువిడిపించనెఱుగకగుగువులైగొణిగేవారెల్లా* వారికిబోధతెలియుటకల్లా॥ ౨౨౬॥

తా॥ శిష్యా' యెఱుకయందుద్రమనుగొనియున్న శిష్యునియొక్కనుభ్రమునుదీర్చునట్టిమహాత్ముడుయచలగురుడేగాని యితరులవలనంగానేరదు, అట్టియచలగురుడేగురుడుగాని యితరగురువులుతమపొట్టకొఱకుగొణిగేవారు, అట్టివారికిబోధతెలియుటకల్ల, పరిపూర్ణమునందులేనియెఱుకనుజూపించి, యాయెఱుకనువిడిపించనేరనిగురువులునిజగురువులుగారు, వారుమాయకులనిభావము.

ప॥ గురుశిశ్రూషయొనర్చుట । యెఱిగించెదనెట్టులనిననేర్పడవినుమీ । నరులిష్టదైవమునకుం । బరిచర్యయొనర్చునట్లుభక్తితోడుతనూ* గురుమూర్తికత్తుక్తితోడుతనూ* నిరతమరమరలేకనీవునల్పితివేని । గురుబోధమరుగుసన్దురునిచేదెలిసేవుభక్తితోడుతనూ*గురుమూర్తికత్తుక్తితోడుతనూ॥ ౨౨౭॥

తా॥ శిష్య! గురువునకు పరిచర్యలు చేయునట్టిక్రమమెట్టిదనినవినుము, నరులు తమయిష్టదైవములకు భక్తిశ్రద్ధలతో పూజయును, ధూపదీపనైవేద్యములను, యెటులగావించునో అటువలెనే, అరమరలులేక సద్గురుమూర్తికి వివిధ పరిచర్యలుగావించినయెడల, నీకు యాసద్గురునియొక్క హాస్యమును కెలియవచ్చునని భావము.

ప॥ తను మనధనమును గురునకు విసయంబున ధారజోసివేడ్క గురునిచే ననువై నబోధవడసిన । ఘనమతిమంతునకు సాటిగల రాయీభువిని*లోకులు మ్రొక్కవలదాతామువిని* తాను నితరులనితాననక యేమాట । వినక పరిపూర్ణతదనకు వారికి సాటిగల రాయీభువిని*లోకులు మ్రొక్కవలదాతామువిని॥ ౨౨౮॥

తా॥ పుత్రా! సద్గురుమూర్తికి శరీరమును, మనస్సును, ధనమును, వినయముతో సమర్పించి యత్యానందముతో, నాగురుని వలన బోధగైకొనిన యా పుణ్యాత్మనకు సాటి యీ భూమిమీద నెవ్వరును గారు. అట్టి వారినిం జూచి లోకులును నిహ-పట్టులై మ్రొక్కులు వేయవలయును, నేననియి తరులనితాననియనక. యేమాటలును వినక. వృత్తిరహితమై యుండెడు పరిపూర్ణనకు లోకమున నెవ్వరును సాటిలేరని భావము.

ప॥ జలము నెడబాయనొల్లని । జలచరముల రీతి పూని సచ్చి ష్శుడుహృ । జలజంబనుపీతముపై । నిలిపితరముమాని గురుని నే గొల్చుకొమ్మి * తదుక్తులనేదల్చునమ్మి * కలంకాలమిరీతిగడు పుచునే ప్రొద్దుతలదండ్రదొరదాత దైవమనుచు గురువునే గొల్చు కొమ్మి * తదుక్తులనేదల్చునమ్మి॥ ౨౨౯॥

తా॥ వత్సా! చేపలు మొదలగు నీటిజంతువులెట్లు నీళ్లే నువిడిచి యుండవ్రా, అటువలెనే నిజమైన శిష్యుడు తన హృదయ కమలమునందు సద్గురుస్వామిని నిలుపుకొని యితరచింతలను విడిచి, సదాగురువునే గొల్చుకొనును, అట్టియుక్తులనేదలచుచుండును, కలంకాలమిరీతిజేయును, అట్టి సద్గురుడే తల్లియనియును, తండ్రీయనియును, దొరయనియును, దాతయనియును, దైవమనియును భావించవలయునని భావము.

ప॥ సతిపారుగూరికిపోయిన । పతిరాకడగోరినట్లు భావములో నక । మతిమంతుడునచిఁచుడు । సతతము గురురాకగోరునతదము

వినరా * వానితోటిసాఁబవ్వరసరా * హితునిరాకడకున్నేహి
తుడుగోరినయట్లు, అతిదరిద్రుడుద్రవ్యతతినిగోరినయట్లునత్యము
వినరా*వానితోటిసాఁబవ్వరసరా॥ ౨౩౦॥

తా॥ బిడ్డా! యితరగ్రామమునకుం బోయిన తనభర్తరాకకు, ఉ
త్తమస్త్రీయెటులయెదురుచూచుచుండునో, అటువలెనేబుద్ధిమంతుడై
నశిష్యుడుయెల్లప్పుడును, గురునిరాకనుగోరియుండును, యదినత్యము, అ
ట్టివానికినమానులెవ్వరునులేరు, మిత్రునిరాకనున్నేహితుడుగోరినవిధ
ముగా, మిగులదరిద్రుడు ధనమునుగోరినట్లుగా నిజమైనశిష్యుడునదా
గురునిరాకను గోరియుండుననిభావము.

ప॥ అతివలరతిచతురతలా । యతివలచేవారితండులరయ
రనుచుతత్పతులరయనేర్తురట్లనె॥ మతిమంతుడుగురునిబోధమా
నినగానీ * తద్బోధతామానడుపూనీ * అతిదరిద్రునిచేవిద్యా
జనాఘనుడుచతురునివిత్తమార్జించివతంతులుమానినగానీ *
తద్బోధతామానడుపూనీ॥ ౨౩౧॥

తా॥ శిష్యా! లోకమునస్త్రీలుతమచతురత్వములు, తమవంటి
లవల్లతమతండ్రులెఱుగరనియును, తమపురుషులుమాత్రముయెఱుగుదు
రనియునుభావించురు, బుద్ధిమంతుడైనశిష్యుడు తనగురుడుబోధించకుం
డినను తానాబోధయందపేక్షగలిగియుండును, అతిదరిద్రుడుతనయొద్ద
విద్యనేర్చుకోనపేక్షించిన యాధనవంతునియొక్క-ధనముగ్రహించునటు
లశిష్యుడుగురుబోధను క్రమేణదెలుసుకొనుననిభావము.

ప॥ పరిపూర్ణబోధతత్వే । పరియంతముసేవజేసిబహునమ్మిక
గాగురుమూర్తికితరుపాతను । మరికన్నులగననివానిమార్గము
భీభీ*తలచరాదామాటనుభీభీ* గురునాజ్ఞవిననిదేగురువైశిష్య
లసూర్పి । గురుబోధదెల్పేటిగురువంచకునియొక్క-మార్గముభీభీ
* తలచరాదామాటనుభీభీ॥ ౨౩౨॥

తా॥ పుత్రా! కాపట్యముగలమనుజుడు తనకుపరిపూర్ణబోధదె
లుపునంతవరకును, సగ్గురునకువివిధపరిచర్యలుచేయుచు, తనభక్తివిన
యములనుజూపిమిగులనమ్మకమునుబుట్టించి, అట్టిపరిపూర్ణబోధనుబొం
దినపిమ్మట, గురునియింటికింబోక, గురునకుంగనుపించక ముఖముతప్పించె

దుదురాత్మునియొక్క మార్గము ఛీఛీవినరాదు, తలచరాదు, పద్దురునియొక్క యాజ్ఞనుబొందక నేతానుగొందఱు శిష్యులనుగూర్చుకొని గురుబోధనువారికిం దెలుపునట్టి యాగురువంచకునియొక్క మార్గమున్న ఛీఛీ వినరాదు తలచరాదు, వాడెగుగుద్రోహియనిభావము॥

ప॥ తనశిష్యులువినితనునతి వినియంబునగొలుచుకొఱకువిన
తులొనర్చుకొ॥ తనగురువునుగురుడింటికి జను దెంచినజూచి శిశ్రూ
షతామెనర్చుండూ * లేమిని దెలిపిచనుమనుచుండూ * వినముకు
చ్చితశిష్యాగ్రణివీడువీడెట్లు! ఘనబోధోక్తిస్థితిగనునోగురునకు శి
శ్రూషతగమెనర్చుండూ * లేమిని దెల్పిచనుమనుచుండూ॥ ౨౩౩॥

తా॥ శిష్యా! కొందఱు మరహంకారులు. తమశిష్యులుదమ్ముగీర్తించుటకును, వినయంబునగొల్పిపేవించుటకును, తమశిష్యులయెదుటవారిగురువునువినుతించురేగాని నిజముగాతమగురుడుతమయింటికివచ్చినయెడల, యామహాత్మునకు తాముశుశ్రూషలుచేయరు, అట్టిపద్దురునకు తమకష్టదరిద్రములను జెప్పిపొమ్మందురు, ఇట్లుమంటికుచ్చితమనస్సుగల శిష్యులుయెట్లుజన్నరహితులయ్యెదరు, అకిటావారుముక్తినిబొందనేరగు, జననమరణప్రవాహములువారినివిడువవని భావము

ప॥ కుటిలాత్ముడైనశిష్యుం! డిటువలెతాబలుగురుడుయిం
టికిరాగా | యెటుబోవుచుండిరాకో | యిటకీకదర్శనముమల్లియె
ప్పుడయ్యానో * యెవరికి దెలుసుయెప్పుడేమానో * యెటుదో
చదేమైనయిత్తమంచనుకుంటే | తుటుకునవక రాగిదుడ్డయినలే
దిపుడెప్పుడయ్యానో * యెవరికి దెలుసుయెప్పుడేమానో॥ ౨౩౪॥

తా॥ శిష్యా! కుటిలమనస్సుగలకపటశిష్యుడు, తనగురుడుతనయింటికివచ్చినంజూచి. తాముయొక్కడికిం బోవుచునిక్కడికివచ్చితిరో, మఱలయెన్నడువచ్చిమాకుదశకోనమిత్తురో, యెప్పుడెప్పుడుయేమేమిజరుగునో, యెవ్వరికిం దెలుసును. యిప్పుడేమైనను దేవరవారికినిచ్చెదమనియోచించినను, యొక్కరాగిదుడ్డయైననులేదు, నాకుయేమితోచలేదని తనకపటవినయములనుజూపునని భావము॥

ప॥ జపములులేపములుసలుపుచు | విపరీతస్వరణజేయువే
దాంతార్థం! బపరిమితంబుగజెప్పును కపటాత్ముడుశిష్యుకోటిగని

మెచ్చుకొఱకూ * మెచ్చిద్రవ్యమును యిచ్చెకొఱకూ * అపకీ
ర్తి సేతలక మరినట్లుగుపడి యుపము చేబ్రతుకుచునుదులోకులుత్త
ననుగని మెచ్చుకొఱకూ * మెచ్చిద్రవ్యమును యిచ్చెకొఱకూ ॥ ౨౩౫ ॥

తా॥ శిష్యా! నిజమెఱుంగనిక పట వేష ధారులైన యభ్యాసగురు
వ్రేలు, తమ శిష్యవర్గము మెచ్చుకొనునటులజపమును, విచారితమైన స్మరణ
యును జేయుచు, వేదాంతార్థములను విచ్ఛలవిడిగా జెప్పుదురు, యిటుల జే
యుట పరమార్థముకొఱకుగానూ, శిష్యులు మెచ్చి ధనమిచ్చుకొఱకై యిటు
లజేయుదురు, యది యపకీర్తి వేషమనిభావము.

ప॥ గురుమూర్తి - మరహంకృతి దొరకొన్న నుదాంగత్రోవ
ద్రోక్కన చెవులంగురునిండవినిన జేసిన । సుసకుపరిపూర్ణబోధ
నలవియె తెలియూ * కూడచువాని తెలియక కలియూ * గురుడుదలిసి
నపు స్తకరీతిచేపురాణ ॥ మరసి తిననియెంతో మురిసిన గురుబోధ
నలవియె తెలియూ * కూడచువాని తెలియక కలియూ ॥ ౨౩౬ ॥

తా॥ పుత్రా! శిష్యుడు సగ్గురుని యెదుట అహంకారమును బొం
దినను, దాంగత్రోవలయందు నర్పించినను, గురునిండ చెవులతో వినిన
ను, తాను జేసినను, అట్టిదురాస్థినకు పరిపూర్ణబోధపట్టనేరదు, అట్టివాని
కర్మధర్మములను దెలియక వానితో జేరకూడదు, గురుడు నెలుసుకొనిన
అచలగ్రంథమువల్ల నేనును పరిపూర్ణుడనై తినని వాడెంతసంతసించినను,
వానికి పరిపూర్ణబోధకలుగ నేరదనిభావము.

ప॥ నాలుగు శుశ్రూషణములు । లోలతగా వించుకొనుచు లో
కాతీతం । బాలోకించియు గురుచే యీలోకముజోలివిడుపుమిం
తే చాలన్నా * నీతో గూడయిదిమరువకన్నా * కీలుదెలియనిచదు
వుచాలాచదివెందుకు । చాలించునీ విట్టి కీలుదెలిసి తోనేనియుం తే
చాలన్నా * నీతో గూడయిదిమరువకన్నా ॥ ౨౩౭ ॥

తా॥ శిష్యా! నాలుగువిధములైన శుశ్రూషలనగా = స్థానశుశ్రూ
ష, అంగశుశ్రూష, భావశుశ్రూష, ఆత్మశుశ్రూష, యీ చతుర్విధములు.
(స్థానశుశ్రూషయనగా = గురుస్థానమును విడువక భటుని వలె గురుకార్య
ములను జరిపించుట. అంగశుశ్రూషయనగా = సగ్గురువునకు స్నానాదికృ
త్యములను దీర్చుచు కాలుచేతులుపట్టుట. భావశుశ్రూషయనగా = సద్గురు

‘దుభావమునందలంచినవస్తువును దెచ్చినమర్పించుట ఆత్మ శుశ్రూషయన
గా = శరీరయాత్నములందును సద్గురునకు సమర్పించి యే భాంతులును లేని
వాడై లోకాతీతమైన పరిపూర్ణమును సద్గురుకటాక్షమువలన దర్శించి,
యీ లోకముయొక్క సాక్షాతమును విడుచుట, నీవు యీనాలుగింటిని మ
రువకుము, గురుకీలు దెలియనిచదువులు చాలాచదువుటవలన బ్రయోజ
నమేమి, నాటినింజాలించి, గురురహస్యమును దెలియుట చేత నీకు జన్మర
హితముగలుగునని భావము॥

ప॥ సీతకునిచరాతీర్థము । కాశీగంగయనిగురునిగనుగొన్న
మని । శ్వేతుండనితనకునుయుప । దేశంబొనరించునట్టి దేతారక
మనీ * మనసందు తానీతీరుగానీ * యేనీమయందున్న కాశీప్ర
యాగరామేశునిపురమై ప్రకాశించునానీమయ దేతారకమనీ *
మనసందు తానీతీరుగానీ॥ ౨౩౮॥

తా॥ శిష్యా! సీతకన్యాములవారిశ్రీపాదతీర్థమే కాశీగంగయనియును
సద్గురుమూర్తియేవి శ్వేతుండనియును, తనకును పదేశించినదియే తారకమ
నియును చునస్సునందలంచవలయును, సద్గురుడుండెడు దేశమే కాశీప్రయా
గరామేశునిపట్టణమై ప్రకాశించునటుల మనంబున నెంచవలెననిభావము

ప॥ గురుచరణజలముగోదావరియనిగురుమూర్తిరామభద్రుం
డనిత । త్పురమునుభద్రాచలమని । గురుమంత్రమే తారకమని
గురిగల్గినట్టి * తీరిగిరానిమరుగెఱిగినట్టి * గురుడున్నచో ఔసుం
దరమైన శ్రీశేష । గిరిరంగనాయకపురమనదగియుండుగురిగల్గిన
ట్టి * తీరిగిరానిమరుగెఱిగినట్టి॥ ౨౩౯॥

తా॥ శిష్యా! సద్గురునియొక్క పాదజలమే గోదావరియనియును
సద్గురుజేరామచంద్రుండనియును, సద్గురుడుండెడుపురమే భద్రాచలమని
యును, గురుమంత్రమే తారకమనియును, త్రికరణశుద్ధిగాడలంచిన శ్రే
ష్ఠుడైన శిష్యుడు, గురునిమరుగుతెలుసుకొని జన్మరహితుండగును, సద్గురు
డువసియించెడుచోట శ్రీరంగనాయకపురమని జెప్పబడునని భావము॥

ప॥ గురుడునరుడనుచు దెలిసిన గురుమంత్రముమరచియున్న
గురుపుత్రులనా దరణయొనర్చకయుండిన గురువును విడనాడిరెం
చో గురునిజేరిననూ * సద్గురుబోధ నెఱిగి దూరిననూ * యెఱుక మ

హృత్స్యమునెఱిగినయిటువంటి నరునకుదప్పుదు నరికి ముయింకి
క్కగురునిజేరిననూ*సద్గురుబోధ నెఱిగిదూరిననూ॥ ౨౪౦॥

తా॥ శిష్యా! గురుడునరుడనిభావించినను, గురుమంత్రమునుమీ
అచియుండినను, గురుపుత్రులనాదరణచేయకుండినను, అచలపరిపూర్ణ
బోధగలసద్గురువునువిడిచి, యెఱుకమార్గమునందువర్తించెడు వేరొక గు
రువును, ఆశ్రయించినను, గురుబోధ యెఱిగిదూషించినను, యెఱుకమహా
త్యములయందెప్పుముగలవాడుగానుండినను, అట్టిపాపాత్ములకు నరికిము
విడువదనిభావము.

ప॥ జ్ఞానవై రాగ్యభక్తిసమాననదీస్నానదేవమంత్రమనతః
ధ్యానమభిమంత్రములుపర । మాననియతిగోరినట్టిమనుజుసంఘ
ముకూ*బోధను తెల్పుమనినవారలకూ* తానుబోధించుటతగి
దుబోధించితే తానునేననుభ్రాంతితోలగేదేలాగంఠమనుజుసం
ఘముకూ* బోధను తెల్పుమనినవారలకూ॥ ౨౪౧॥

తా॥ శిష్యా! జ్ఞానమును, వైరాగ్యమును, భక్తియును, సరియైన
మార్గములనియును, నదీస్నానమునుదేవమంత్రపరినయును, ధ్యానము
ను, మంత్రమభిమంత్రములును, పరమసినమైదుపామరిజనులు, అచల
బోధను తెల్పుమనివేడినను, నారికిబోధించకుండదు, బోధించిననువారికి
తానునేనుపరులనెడుభ్రాంతి విడువనేగదనిభావము.

ప॥ ఇంగితమునెఱిగినద్గురు । పుంగవుచేనరుడుభక్తిముక్తిక్రి
యలఁసంగాసంగమువెడలిన। శృంగారమెవాసిచేప్తచూచెవా
రిలకూ*వాడున్నట్లుతోచెవారలకూ*మంగళసూత్రమెబ్బంగి
శృంగారమో । శృంగారవతికియాశృంగారవతికిట్లజూచెవారల
కూ*వాడున్నట్లుతోచెవారలకూ॥ ౨౪౨॥

తా॥ శిష్యా! పరమరహస్యమెఱిగినసద్గురునామివలన యేనరు
డుభక్తిముక్తిక్రియలయొక్కచేరికయును, చేరకుండుటయును, యీరెం
టినివిడిచినయామహాత్మునిచేప్తుజూచువారలకు మిగులశృంగారములు
గానుండును, పరిపూర్ణమునుదెలిసినవారలకు నీలోకిముమిగుల వింతయై
యుండును, గుణవంతురాలకుమంగళసూత్రమెటుల శృంగారమోలుట
వలెనే, మానవులకుపరిపూర్ణబోధయేశృంగారమనిభావము.

ప॥ జనులందరుగురుబోధను । గనిరాజనులందు నేనుగలియు
కయున్ను । న్నునుమన్నింతురెవారని మనసునదలపో సైబోధమర్త
మబ్బినా * అబ్బినవారిధర్తమబ్బినా * జననమరణములేనిఘన
మైనత్రోవనే గన్వనెతిసీబోధగనకున్న యీబోధమర్తమబ్బినా*
అబ్బినవారిధర్తమబ్బినా॥ ౨౪౩॥

తా॥ శిష్యా! లోకమునజనులందరుగురుబోధను బొందిరినియు
ను, నేనాజనులతోగలియుకుండినవారు నన్నుమన్నింతురాయనియును,
మనస్సునదలంచినమాత్రముననే పామరులైనవారికి సత్పురుషులమ
ర్తము దెలియవచ్చునా, అటులఅబ్బినను, వారిధర్తము దెలుసునా, దెలియ
నేరదు, జననమరణములులేనిమహాశ్రేష్ఠమైన యచలబోధను బొందకుం
డినవారికి, యామర్తధర్తములు దెలియరావనిభావము.

ప॥ హృదయగ్రంథివిడుటకై । నదయతయీబోధదెల్పజన
దాగురుడై । వదలకచి త్తములోపల । పదయుగములుదలపవలదె
భక్తుడై నపుడూ * భ్రాంతిరహితానక్తుడై నపుడూ* కుదురవు
యిదిరెండుగురుశిష్యులకుగాక । కదిలిక లేనట్టిఘనబోధోక్తస్థితిభ
క్తుడైనపుడూ * భ్రాంతిరహితానక్తుడై నపుడూ॥ ౨౪౪॥

తా॥ శిష్యా! జననమరణములుగలముడివీడిపోవునటుల గురుడు
యీయచలబోధనే దెలుపవలయును, భక్తుడై నశిష్యుడుసద్గురుపాదపద్మ
ములనుపదలక తనచి త్తమునందలంచవలయును, యిదియేభ్రాంతిరహి
తమగువిధము, యీరెండువిధములుగురుశిష్యులు అనుష్ఠించక, ఘనమై
నయీయచలబోధ కుదురనేరదనిభావము.

ప॥ గురుడానందకుండిన । మఱిశిష్యుడుద్రవ్యలోభమగ్నుండ
యినన్ । మరియూదదక్కదిరువుర । కెఱిగుండుమువీరలతిహీనులో
యన్నా* ఘట్టిగదురభిమానులోయన్నా* గురుఁడుశిష్యునిగన్నకొ
డుకుగాగనకున్న । గురునిపై శిష్యుడాగురినిల్పకుండినహీనులోయ
న్నా* ఘట్టిగదురభిమానులోయన్నా॥ ౨౪౫॥

తా॥ శిష్యా గురుడుఅధికఆశగలవాడుగానుండినను, శిష్యుడు
లోభిగానుండినను, యీయిరువురకునుమరియూడలుండ నేరవు, వీరిరువు
రుమిగులఃహీనులు, నిజముగాదురభిమానులు, గురుడుశిష్యునితానుగని

నపుత్రునిగానెంచకుండినను, శిష్యుడుగురుడు దేవుడనియెంచకుండినను, నిజముగావీరిదువురుమరహంకారులనిభావము.

ప॥ గురుగురుబోధలచేతను పరిపూర్ణంబెఱిగియెఱుకవిడిచిన
యతనిం గుఱుతెఱుగనరులశక్యమె యెఱిగిననరులట్టిబోధయె
ఁజేరోయన్నా * దారెఱిగినమరుగుండదన్నా * చిఱుతపాపవి
రీతిమరిపిశాచముభాతి తగుగుచునుండువెక్కలిమాట్కిగురుఁ
ట్లుయెఱిగేరోయన్నా * దారెఱిగినమరుగుండదన్నా॥ ౨౪౬॥

తా॥ శిష్యా' సగ్గురుడుతనగురునియొక్కయచలబోధనుగ్రహిం
చి, యెఱుకనువిడిచినయాపుణ్యపురుషునిం దెలుసుకొనుటకునరులకుశ
క్యముకాదు, యెఱిగినవారికేయీగుట్టుదెలుసును, అట్టివారికిమరుగుండ
దు, అట్టిమహాత్ములుబాలులవలెను, పిశాచములవలెను, పిచ్చివాండ్రవలె
నువర్తింతురు, అట్టివారినిందెలియుటకుసాధ్యముకాదనిభావము॥

ప॥ మలయాద్రినున్నచెంచుల కిలచండనభూరుహములె
యింధనమటమిక్కిలిగలుగబట్టియట్లనె చులకననుష్ఠియింటగ
లుగుసూరిభూషణుడూ*బహుమాన్యడుదూరస్థుడెపుడూ* తె
లియనివారికితెలిసేదికరెనము తెలివిచెదెలిసి నెతెలియజేసినబో
ధసూరిభూషణుడూ*బహుమాన్యడుదూరస్థుడెపుడూ॥ ౨౪౭॥

తా॥ శిష్యా' మలయాద్రియనెడు, పర్వతముమీదకాపురము
చేయునట్టి చెంచువాండ్రుమంచిగంధపుకట్టెలను దమకువంటకట్టియలు
గాజేసుకొందురు. యేలననగా, విశేషముగా మంచిగంధపుకట్టెలుగలిగి
యుండుటవలనవారికివాటియందులత్యములేదు, అటువలెనే, సగ్గురుమూ
ర్తిశిష్యుడుండుయింటనేయుండినయెడలమిగులలలత్యభావమేగాని, గు
రుత్వముగల్గియుండడు, గాబట్టిదూరముగానుండినయెడలవిశేషపూజ్య
తగలుగుననిభావము॥

ప॥ దూరముననుండివిన్నను చేరునుసజ్జనుడుగురునిచెంతకు
బోధణక్రీరిధుజ్జనుడుగోరడు । దూరస్థుడుగాకగురునితోగూ
డియుండి * యెట్లనియన్నదూరాననుండి * కోరితుమైదత్తమ్మిజే
రితేనియగ్రోలునారీతినెఱుగవుచేరికప్పలుతమ్మితోగూడియుండి
* యెట్లనియన్నదూరాననుండి॥ ౨౪౮॥

తా॥ శిష్యా! సజ్జచుడుదూరముగానుండినను, గురునిదగ్గిరకుల
బోయి, గురురహస్యమునుగ్రహించును, దుర్జనుడుదగ్గిరగానుండినను, గు
రుబోధనుబొంద నేరడు, అదియెట్లనగా, కప్పలుతామరయందేయుండియు
ను, ఆతామరలోనిమధువునుగ్రహించనేరవు, తుమ్మెదబహుదూరము
నుండివచ్చియీతామరలోనిమధువునుగ్రహించిపోవునని భావము॥

ప॥ వాసిమదిదెలిసినశిష్యుని యాశ్రమమునకుండగినబోధ
నతనికిదెలియం | జేసిముదమందజేసెడి | దేశికుడేముఖ్యుడనుచు
తెలుసుకొవ్రాయీ*కనియతగాణ్ణికలుసుకొవోయీ * చేసినద
యతోసీయాశసంపూర్తిల్లు | వ్రాసె తెవేనుకొచూచేపుతరువా
త తెలుసుకొవ్రాయీ*కనియతగాణ్ణికలుసుకొవ్రాయీ॥౨౮౯॥

తా॥ శిష్యా! లోకమునవాసిమొదలగు అహంగలక్షణముల న
భృషించినవారిమనోదృఢమునకుందగినటుల భావములనుయిచ్చునట్టి
యాదేశికోత్తమునిజేరి, యతనివలనంబోధగైకొనిన, తనయిష్టముపూ
ర్తిల్లును, అంతవరకువ్రాసియుంచుకొనుమనిభావము.

ప॥ మంతనమునగురుబోధను| యెంతోవింతనుచునమ్మితిం తే
గదయే| వింతలుగనరావనిధా| వంతమునొంటివానిబ్రతుకంత
కంతే*చింతలులేనిగతిగానడంతే * అంతకంతకువానికతిచాద
సమేగాని| సంతకూటముతోటిసంభోగించెడువానిబ్రతుకంతకం
తే*చింతలులేనిగతిగానడంతే॥ ౨౯౦॥

తా॥ శిష్యా! కుచ్చితపురుషుడు, అకటాయచలబోధయందుమిగుల
వింతలుండునని యోచించివచ్చిచేరితిని. యేవింతలునుగనపించలేదు,
యిదియేమిమార్గమనిదుఃఖాత్తయైనవానిబ్రతుకులం తేగానిఅంతకుపై
నలేదు, మిగులచాదస్తుడై యుండును, అట్టివానికినరకముతప్పదు, స్వ
కాంతకూటమునువిడిచి పరశ్రీకూటమునుబొందిన వానిబ్రతుకెంతహీ
నమో, అంతటిహీనుడు, యేదుఃఖములును లేనియచలపరిపూర్ణభావము
నుబొంద నేరడనిభావము.

ప॥ తనగురుబోధనుతాజది | వినవినుజనవితతిమదికివింతయి
యీబోధనునేర్పకున్నవృద్ధము | జననంబనితోచితరణుశరణు
నట్లూ*వెంటనెవారుదరిజేరునట్లూ*ఘనమైనయుక్తిజేకొనువా

డశిష్యుడు! అనుమానమేమియుగనరాదువిసమ్రాయాశరణున
 * ట్లూ* వెంట నెవారుదరిజేసునట్లూ॥ ౨౫౧॥

తా॥ శిష్యా! తనగురునియొక్క బోధనుతాజదివిన, వినునట్టిజన
 సమూహముయొక్క మనంబులకునిష్ఠముగా, యాయచలబోధనుబోధిం
 చకుండినవ్యర్థము, జననమరణములకుభయపడి శరణుశరణనివేడిన
 వారుదరిజేరునట్లు, మహాశ్రేష్ఠమైన యచలబోధయనెఱుఁగిచేత,
 శిష్యునిసంశయములు దీర్చవలయుననిభావము.

ప॥ తనభార్యరూపు రేఖలు! తనపుత్రులస్వరణములుతనసం
 పదయుండిన పెరటి చెట్టుమందును, తనగ్రామపుసాధుజనులుతన
 కుమెప్పేనా* యీయిలలో నెంతటివారికైనా * వినలేదనీవాహ
 ల్యునుజూచిమోహించె । ఘనవాహనుండుచక్కనిభార్యగలిగుం
 డితనకుమెప్పేనా* యీయిలలో నెంతటివారికైనా॥ ౨౫౨॥

తా॥ శిష్యా! యీలోకమునయెంతటివారికైనను, తనభార్యయొ
 క్కునుండరమును, తనపుత్రులస్వరణములును, తనసంపదయును, తనదొడ్డియ
 ందుండెడుచెట్టుమందును, తనగ్రామమందుండెడుసాధువులునుతనకుమె
 ప్పగానుండదు, అదియెట్లనగా= దేవేంద్రుడుతనకుదిన్యసుండరియైనభా
 ర్యగలిగుండియును, గౌతమమహాఋషి భార్యయైనఅహల్యా దేవినింజూచి
 మోహించిమిగులకష్టములనుభవించినటులనీవువినలేదాయనిభావము.

ప॥ జతనముగదాచించదువుము । రతనమ్ములహారమిదియుర
 సికులగళిమా । యతనముదీనికినేబహు । యతనముగావించిశై
 చ్ఛియి సైరనేడూ * బోధకుబందోబస్తారచూడూ * రతనాలె
 ట్లైరాళ్లురతనాలంచనియంటే । రతనాలీపద్యా లేరసికులెటిగ
 .. దరిదీనికి సైరానేడూ * బోధకుబందోబస్తారచూడూ॥ ౨౫౩॥

తా॥ శిష్యా! లోకమునభక్తియోగజ్ఞులకుయాయచలభావము
 చక్కగాబోధపడుటకై బహుప్రయత్నముతోడయీపద్యములనెదుర
 త్నములహారమును, రసికజనులైనయశరీరులయొక్క మెడలోధరింపఁజే
 సెతిని, వీరినిసంతనగాదాచించదువుకొనుడు, రాళ్లురత్నములుగావుయీప
 ద్యములేజీవరత్నములనిభావము.

ప॥ విననేర్పిచెప్పనేర్పిన మనుజులకేదీనిలోనిమర్తముదెలు
 సుఖా । వినజెప్పనేరకుండిన । మనుజులయీబోధలోనిమర్తమె
 టగేరా * దీనందుండెధర్తమెటిగేరా * జనులేకొబ్బరికాయతి
 ననేర్పుగలవాను । తినవచ్చునాకోతితనకాకాయబ్బేనిమర్తమెటి
 గేరా * దీనందుండెధర్తమెటిగేరా॥ ౨౫౪॥

తా॥ శిష్యా! యీపద్యములనువిననేర్పినవారికిని, చదువనేర్పిన
 వారికిని, యీపద్యములయొక్కమర్తములుదెలియవచ్చునేగాని, యిత
 రులకువీటియందుండెధర్తములెఱుగబడవు, అదియెట్లనగా, టెంకా
 యనుదినుటకుమనుజులకేసాధ్యపడునుగాని. కోతికియీ టెంకాయలభిం
 చిననుదానికిందినుటకుసాధ్యపడనేరదనిభావము.

ప॥ తానెంతలెస్సజదివిన । దీనినిదెలియంగగలడదేశికవ
 ర్యుం । యూచికసేవించనియెడ । మానవులదియెట్లలన్నమరికిన
 వోయీ * నామాటందుమనసుంచవోయీ * వానకాలము
 లోనివర్షముయొకి బిందునైనమింటనునిల్వదదినిశ్చయమేకా
 దమరివినవ్రోయీ * నామాటందుమనసుంచవోయీ॥ ౨౫౫॥

తా॥ శిష్యా! తాముయెంతచక్కగాజదువనేర్పినను, దేశికస్వా
 ములవారిని సేవించివారికటాక్షమునుబొందకుండినయెడల, యీపద్య
 ములయొక్కమర్తములను దెలియజాలరు, నామాటనీమనంబుననుంచు
 కొనుము, వానకాలమండలివర్ష బిందువులలోనొక్కటియైననుమిం
 టియందునిల్వకుండుటసత్యమేననిభావము.

ప॥ నన్నాశ్రయించినావని । యన్నాయీబోధనీకునతుకు
 టకొఱుకై । యెన్నోయ్యుక్తులుజెప్పితి । విన్నవాదీనినీవువిడువ
 కెప్పటికీ * నాయీజ్ఞనుగడువకెప్పటికీ * నన్నునీవునినునేడన్న
 వేళెట్టిదో । నన్నీవువిడలేవునేనిన్నువిడలేనువిడువకెప్పటికీ * నా
 యీజ్ఞనుగడువకెప్పటికీ॥ ౨౫౬॥

తా॥ శిష్యా! నీవునన్ను యీశ్రయించుటనుబట్టి యీబోధనీకు
 జక్కగాబట్టుటకొఱుకైయునేకయ్యుక్తులనుజెప్పితిని, నీవుయెన్నటికినిమరు
 వవలదు, నాయీజ్ఞకుమించవలదు, నీవునన్నను, నేనునిన్నునుజూచిన
 వేళయెటువంటిదో, నీవునన్నువిడజాలవు, నేనిన్ను విడువజాలననిభావము.

ప॥ పతియైనను సతియైనను । అతిసాహసపరులుగాక యాం
తర్యమునఁ । రతివేళలజ్జపడనం । తతికలుగదుచూడుమట్లతగదు
లజ్జింపా*గురుశిష్యులకట్లతగదులజ్జింపా* మదినీనీవిట్లనమ్మతిజేసి
యేయెసం । గతినన్నదుగుముఖోధస్థిసీకుదృఢపరతుతగదులజ్జిం
పా*గురుశిష్యులకట్లతగదులజ్జింపా॥ ౨౫౭॥

తా॥ శిష్యా! పురుషుడైనను స్త్రీయైనను, అతిసాహసముచేత
రతియుపరతులు సలుపక సిగ్గుపడినయెడల సంతానము కలుగనేరదు,
అటువలెనే, గురుశిష్యులులజ్జిపొందుట కూడదు, గనుక నీవుసంతోషము
తోనన్ను యేమేమియడిగినను వాటినిం దెలియపరచినీకు యీ ఖోధచక్క
గాదృఢపరతుననిభావము.

ప॥ రతికొఱకుగా దెసతిపతి । కతిహితమతినేవసేయునటువలె
భోధ! స్థితిసీకుకుదురుటస । మ్మతితోగురుసేవసేయుమానీతిమం
తా*అభిమానముపోనీతిమం తా*అతనికిదయవస్తైయరనిమిష
మునభోధ! స్థితిసీకుకుదిరించుసిగ్గువిడిచికోలువుమానీతిమం తా*
అభిమానముపోనీతిమం తా॥ ౨౫౮॥

తా॥ శిష్యా! భోగముకొఱకుగదా స్త్రీలు పురుషులకుహిత
లై పరిచేర్యలుచేయడము, అటువలెనే యీభోధసీకుకుదురుటకొఱకు
గురుసేవచేయుము, నీకునీతియును మంచి బుద్ధియును గలిగి, అభిమా
నము విడిచిపోవును, నీవుసిగ్గువిడిచి గురుసేవ జేసినయెడల, సగ్గురునకు
దయవచ్చి నిన్ను నిమిషములోపల పరిపూర్ణునిగా జేయునని భావము.

ప॥ నీమానసమునసంశయ । మేమాత్రమునిల్పజోకుమికనా
తోడే! నామాటనిశ్చయమునే! నేమాత్రముదాచలేదునీతోడును
మ్మా*యింతకుమిక్కిలికలేదులెమ్మా*నామీదతలపుంచిననుమ
రువకీకానేను । నీమీదదయయుంతునిజమిందు కేవట్టునీతోడును
మ్మా*యింతకుమిక్కిలికలేదులెమ్మా॥ ౨౫౯॥

తా॥ ప్రియశిష్యా! నీమనంబున లేశమైన సంశయ ముంచవల
దు, నీయందాన, నేను యేమాత్రమైనను దాచి చెప్పలేదు, నీయం
దాన, యింతకుమిక్కిలిలేదు, నన్ను నీవు మరువవలదు, నేనిన్ను మరు
వను, మనకీరువురకు నిదియేప్రమాణమని భావము.

నాగురుబోధనునీచే! బాగుగవినినిందసేయుభ్రష్టులమాట॥
 ల్లోగొనివిడిచెదవిదినీ! కేగురుడీలాటిబోధనెఱిగించడోయీ *
 యెఱుకలోది నెఱిగించునోయీ * ఆగురుబోధలనన్నిటి నెఱిగుం
 డి । నాగురుబోధనేనయముగనీకీ స్తినెఱిగించడోయీ * యెఱు
 కలోది నెఱిగించునోయీ॥ ౨౬౦॥

తా॥ శిష్యా! నాగురునియొక్కబోధనునీవలనవినినిందచేయున
 ట్టిభ్రష్టులమాటలువినినీవునుభ్రమపొందికుము, యేగురుడునునీకిటువం
 టిబోధనుయెఱిగించడు, యెఱుకలోనిమార్గములనుయెఱిగించును, యె
 ఱుకలోనిమార్గములయందు నర్థించెడుయేకగురువులయొక్కబోధల
 న్నియునేనెఱిగియు, వాటినినీకవ్యక్త, నాగురునియొక్క నిజమైనబోధనే
 నీకునిచ్చితి నని భావము.

ప॥ సకలముగబీరపీచుల । చిక్కుసుమీవిచ్చరాదుభీయీ
 యెఱుకక । మక్కువనేబోధించిన । చక్కనిబోధాగ్నిచేతసా
 ధించుపోరా * విచ్చెనుచింతచాలించుకోరా * చొక్కవకాయీ
 బోధకెక్కడికీడొను । తక్కినబోధలదిక్కుచూడకుదీనిసాధించు
 పోరా! విచ్చెనుచింతచాలించుకోరా॥ ౨౬౧॥

తా॥ శిష్యా! యెఱుకమార్గములునిజముగా బీరకాయపీచువ
 లెమిగులచిక్కుగానుండును, భీభీ, అట్టిచిక్కువీడదీయుటవలనమాయ
 కేకారణము, ప్రేమతోనేనుగోధించినబోధాగ్నిచేతపరిపూర్ణమునుసాధిం
 చుము, నీచింతలన్నియును బాసిపోవును, యేబోధలునుయీబోధకు
 యీడుగావుగనుక తక్కినబోధలనువిడుపుమని భావము.

ప॥ అడవియుసిరికెయుజలనిధి । బాడమి నలవణంబటంచు
 బొగడినరీతిక । పుడమినియీస్థలమందున । కడువేడుకనీవు
 నేనుగలయుటవినరా * నీనాప్రేమగలసెకన్గొనరా * విడపు
 నీవునన్నువిడలేనునేనిన్ను । కిడువేడ్కనీవు నెక్కడబోకనిలచిల్లు
 గలయుటవినరా * నీనాప్రేమగలసెకన్గొనరా ॥ ౨౬౨॥

తా॥ శిష్యా! అడవియొక్కయుసిరిగకాయలకును । సముద్ర
 మునందుపుట్టిన పుష్పనకునుసంబంధము కలిగిరుచిపుట్టినటులమనమి
 రువురమునీస్థలమందుచగూడితిమి, నేనిన్నువిడుచుటలేదు, నీవునన్నును

విభవపు, నీవుయెందును బోకనిలిచివిచారణ చేసినయెడలనీవునా ప్రేమ యొక్క నిజస్థితినిగనుగొందువని భావము॥

ప॥ పెద్దలనిందయొనర్చకు । పెద్దలసేవించుకొంటకుపిరిదివి
యకుమే । పెద్దలతోవాదించకు । పెద్దలుచెప్పేటిమూలపెడ
• చెవులవినకూ * పెద్దలునడిచేనడతనేమనకూ * పెద్దలకన్న
నేపెద్దనంచనుకోకు । పెద్దలగనుగొన్నప్రియముతో మ్రొక్కు
ముపెడచెవులవినకూ * పెద్దలునడిచేనడతనేమనకూ॥ ౨౬౩॥

తా॥ శిష్యా ! పెద్దలనునిందచేయకుము, పెద్దలనుసేవించుటకు
వెనుకదీయకుము, యే పెద్దలతోను వాదించకుము, పెద్దలుచెప్పేడు
మూటలనుశ్రోత్రముల కానందముగావినము, పెద్దలునడిచేనడతలుత
ప్పనిభావించకుము, పెద్దలకంటెను నేనుబెక్కువాడననితలంచకుము, పెద్ద
లనుజూచినప్పుడు వెంటనేసాష్టాంగపడినమస్కరించుమని భావము.

ప॥ పెత్తనముననేనుంగిల । జెత్తనుదినవలసె జీమచిన్న
తనముననే । హస్తకొనిదినునుచక్కెర । నిత్తిజీనిరెంటినికునివై
మేదైతే * చేకొనుమదెన్నవైమేదైతే * పెత్తనమునజేకొపెం
పొందుచుండును । చిత్తిములోదెలియుచిన్నతనమేమేలుయిష్ట
మేదైతే * చేకొనుమదెన్నవైమేదైతే॥ ౨౬౪॥

తా॥ శిష్యా ! పెద్దతనముగలయేనుఁగు భూమియందుకను
వుచుదినవలసివచ్చెను, చిన్నతనముగలచీమచక్కెరనుదినవలసివచ్చెను,
యీరెంటిలోనీకు యేదియిష్టమైతే యటులజేయుము, విచారించగా,
పెద్దతనముచేత చేటుకలుగుటకు సందియములేదు, నీచిత్తమునచిన్నత
నమేమిగులశ్రేష్టమని, సుఖకరమని తలంచుమని భావము.

.. ప॥ తననుశరణాన్నవారల । మనసెట్టిదోతఱచిచూచి మఱి
దెల్పదగుక । వినువారికిదగినట్టిది । యనిరిట్లుమహానుభావులతి
చాతుర్యమునా * వికాసముగనతిచాతుర్యమునా * ఘనమయిన
యీబోధకరుణనిచ్చితిదీనిజ । చ్చినదనుకనిదురవచ్చినదాకిమరు
వకుమతిచాతుర్యమునా * వికాసముగనతిచాతుర్యమునా॥ ౨౬౫॥

తా॥ శిష్యా ! తనకుశరణనినమస్కరించినవారియ భిప్రాయ
మునుదెలుసుకొని, వారిమనస్సునుజక్కగాశోధించి వారియభిప్రాయ

ములకుండగినటుల భావములివ్వవలయునని పెద్దలు మిగులచాతుర్యముగా బలికిరి, మహాశ్రేష్ఠమైన యీబోధనుకరుణతో నీకిచ్చితిని. ఏవుజచ్చునంతవరకును నిదురవచ్చునంతవరకును దీనిని నీవుమరువవలదు, పెద్దలుసంతోషముతో చాతుర్యముగా బలికిరిని భావము.

ప॥ చెప్పదగుగురుడుబోధను । జెప్పినపనిజేసేనేనిశిష్యాగ్రణీకి । జెప్పదగుంజెప్పినపని । తప్పనివాదించేనేనిదయదల్చి బోధా * యిద్దరికుండదగదట్టివేధా * చెప్పిముందుగబోధచెప్పెడిపనులెన్ని । జెప్పగూడదువానితిప్పలు బెట్టక దయదల్చి బోధా * యిద్దరికుండదగదట్టివేధా॥ — ౨౬౬॥

తా॥ శిష్యా ! సద్గురుడుతనయాజ్ఞ ప్రకారమునడిచే శిష్యునకు యీబోధజెప్పవలయును, తానుజెప్పిన మాటతప్పని జెప్పిన యీశిష్యునియందును దయగలవాడై వానికిబోధించవలయును, అగురుశిష్యులిరువురకుమనోవేధనలుగలిగియుండకూడదు, జెప్పదగనిపనులుజెప్పియాశిష్యునికెట్లెట్టికూడదనిభావము.

ప॥ ఇవివినుమనిననుజనులు । చెవియొగ్గెదరివియునుప్పుజేసి కృతికిబల్ । చవిబుట్టెంతరదెల్లన । శివుడుకళానిధినిజక్కజేసేనలేదా * నీమదిశంక బాసెనలేదా * అవనిలో శ్రీరాములవగుణి నాహల్య । నెవరేమియనకుండసవరించినుగుణిగజేసెనలేదా * నీమదిశంక బాసెనలేదా॥ — ౨౬౭॥

తా॥ శిష్యా ! యీపద్యములను వినుమనిజెప్పిన నుజనులు విందుగు, వారికిజక్కగాగుచివుట్టునటులసవరణగా జదువవలయును. అదియెట్లనగా, శివుడుచంద్రునితనశిరస్సునంధరియించి, గురుభార్యనుంబొందినదోషమునుహరింపంజేసిజక్కపరచినట్లుగాను, యిదిగాక యీలోకమున శ్రీరామచంద్రుడు, దుష్టగుణముగలిగిన, అహల్యనుయెవరేమిబ్రాధించకనే, రాతినినాతిగాను, నుగుణిగానుజేసినటుల, గురుడుశిష్యునిపాపనునిగాజేయును, నీమనోశంకలనుడుడువునునిభావము.

ప॥ గురుసూచనై ననరులను । మరిమరివినుమనుచుజదువుమా పద్యముల । గురుసూచనయెటుగనియా । నరులనువినుమనుచు జదువనగు బాటగదరా * అదియెట్లన్న నికనేదెల్పెదరా * పురుష

సంగతిలేనిపాలతిక్కొకశాస్త్ర మరసిమెచ్చునదానినతిప్రా
ధనతివలెనగుబాచాగదరా*అదియెట్లన్ననికనేదెట్లదరా ౨౬౮

తా॥ శిష్యా! అచలబోధమాచనై నవారియొద్దమాపద్యములను
వినుమనిమరిమరి చదివివినుపించవలయునేగాని, గురునూచనలేనివారి
యొద్దమాపద్యములనుజదివినపరిహాసమగును (అదియెట్లనగా)నేజెప్పద
నువినుము, పురుషసాంగత్యమెఱుగనిమాచకవృత్తుకళాశాస్త్రమునువిను
పించినయదిమెచ్చుకొనదు, ప్రాథస్త్రీలుయాకళాశాస్త్రమును మెచ్చు
కొనిమిగులసంతోషింతురని భావము.

ప॥ ఎవరున్న నేమిథయమని! సవరింతురుదప్పలున్నసాధులు
వినినా । సవరింతురునుమ్మివినిని! యవీనితులుండజేయనయ్యే
దేమోయీ*అందులోమనదిపొయ్యేదేమోయీ* భవనాశస్థితి
లేనిపద్ధతియీబోధ । సపురుగవినుపించుచాటేలమాటేలనయ్యే
దేమోయీ*అందులోమనదిపొయ్యేదేమోయీ॥ ౨౬౯॥

తా॥ శిష్యా! సాధువులు, యెవ్వరుండిననుభయపడకతప్పలను
సవరింతురు, దుష్టులువినివాటినినిందింతురు, అందువల్లనయ్యేదేమి,
అందువలనమనదిపొయ్యేదియేమి, చావుపుట్టుకలులేని యాయచల
మార్గమునుదాచకబాహుటముగా వినుపించుమని భావము.

ప॥ పుట్టింటబిడ్డబహుగా । దిట్టయియుండిననునెవరుదిట్ట
రుభువిలో । బుట్టింటివారికోడలు । దిట్టయిననుయత్తెవరుదిట్ట
రునుమ్మి* చేతులకొద్దికొట్టేరునుమ్మి* అటువలెనేబహుదిట్ట
యినశిష్యుని । తిట్టదుగురుమూర్తివట్టివారుచాలతిట్టేరునుమ్మి*
చేతులకొద్దికొట్టేరునుమ్మి॥ ౨౭౦॥

తా॥ శిష్యా! పుట్టింటియందలిబిడ్డదుడుకుగానుండిననుయెవరున్న
తిట్టరుకొట్టరు, కోడలుతుడుకుగానుండినయెడల అత్తగారుదిట్టదురు,
చేతులకొద్దికొట్టుదురు, అటువలెనే, దుడుకుగలశిష్యునిగురుడుదండించ
కుండును, యితరులుదిట్టిచేతులతోగొట్టుదురని భావము.

ప॥ అందముగఘనులుమెచ్చెదరెందుకుమెచ్చెదరుదీనినితర
జనంబుల్ । చందురుడుదయంబందిన । సింధువుచెలరేగినట్లుచెల
గునెచెరువుల్*కోనేట్లుబావులునూతులుయేధుల్*మందయాన

లపొందుమగవారెనుతిజేతు | రెందుకునుతిజేతురిలపండపురుషులు
లుచెలగునెచెరువుల్ * కోనేర్లుబావులునూతులుయేరుల్ || ౨౨౧ ||

తా|| శిష్యా ! యీయచలపరిపూర్ణబోధనుగొప్పవారుమెచ్చురు
రేగాని, అల్పులుమెచ్చరు, చంద్రోదయముకాగానే, సముద్రుడుప్పొం
గునేగాని, చెరువులును, కోనేర్లును, దిగుడుబావులును, యేర్లునుయూప్పొం
గవు, అటువలెనే శ్రీలతోసుఖంచెడునుఖానందమునుపురుషులెనుతింతు
రుగాని, (వండపురుషులుఅనగానపుంసకులు) యేలనుతింతురని భావము.

ప|| కాకింబులుసంపూర్ణత | టాకర్థజలంబులెల్లద్రావక
త్వవచే | గైకొనునొకుంభజలమ | ట్లీకలియుగమందుదుష్టు
లింపుమీరగనూ * నిల్వదుబోధకంపుబారిననూ * మీకుదీని
కెలంకెమూకేలయిట్టిచీ | కాకుచొక్కడమైతెగైకొందుమందు
రుయింపుమీరగనూ * నిల్వదుబోధకంపుబారిననూ || ౨౨౨ ||

తా|| శిష్యా ! కాకులుసంపూర్ణముగా జలములుండెడుతటాక
ములలోనిజలమును, దాహముదీర్చుకొనుటకుపానముచేయక, కుంభ
ములలోనుండెడుమురికినీళ్లనుద్రావుచున్నవి, యిదేప్రకారము, యీక
లియుగమందుదుష్టులుపరిపూర్ణభావమునుబొందనేరక, మిగులనీచమైన
యభ్యాసమార్గములననుష్ఠించి, తాముసర్వముతెలిసినవారివలెగర్వము
తోపరిపూర్ణభావజ్ఞులనునిందింతురు. అట్టిఅజ్ఞానులయొక్కవిపరీతభావము
లనుగురించిమనకేలనిభావము.

ప|| కుచ్చితమతియగుపురుషుని | జెచ్చెరవినుమనుచుజదు
వసిష్టలవలెదా | ముచ్చటపాటుగవినడివి | కుచ్చులకుల్లాయి
కుక్కకూనకెందుకురా * పిడుదుకుదుగ్ధపానమెందుకురా * హెచ్చ
యినముత్యాలపచ్చలప్రతకము | గ్రుచ్చిపేరుగజేసితెచ్చితేసితె
కోతికూనకెందుకురా * పిడుదుకుదుగ్ధపానమెందుకురా || ౨౨౩ ||

తా|| శిష్యా ! యీయచలబోధనువినుమనివినుపించినను, కుచ్చి
తమతియైనపురుషుడులోకులవలె తానుముచ్చటగావినడు, అదియెట్లనగా
కుక్కపిల్లకు సరిగెకుచ్చుల కుల్లాయిధరియించుటవ్యర్థమేగదా, కుక్కల
యొక్కరక్తమునుద్రాగెడుపిడుదుకుపాలుద్రాగించుటవ్యర్థమేగదా, యి
దియునుగాక, మిగులవెలగలముత్యాలహారమునకుమంచిపచ్చలప్రతక

మృగూర్చి, కోతిపిల్ల మొడలో ధరియించుట వ్యర్థమే గదా, అటువలెనే నేడు ములుమిగుల శ్రేష్టమైన యాయచలభావమును, అలక్ష్యముగా జాతురనిభా.

ప॥ అక్షయబోధస్థితిగల । లక్షణవేత్తలకు మెప్పులై నకృతులతో । కక్షకుతప్పులకు మతిప । రీక్షింపుచునుండు నెన్నో రీతుల

• వినుమీ*తద్భావమీరీతికనుమీ*మక్షిక మెప్పుదుమానిసుగంధాదు । లీక్షింపువ్రాముప్రత్యక్ష మేగదయెన్నో రీతులవినుమీ*తద్భావమీరీతికనుమీ॥ ౨౭౪॥

తా॥ శిష్యా ! లక్షణవేత్తలైన పెద్దలు మెచ్చుకొను నటుల అక్షయమైన యాయచలబోధను జేసితిని, దుష్టులతమతద్రులకానాతీపోగొట్టుకొన్నటుల తప్పితములే వెదుకుచుందురు, అదియెట్లనగా వినుము, ఈగులుమంచినుగంధాదుల మీద వ్రాలియాశుగంధమును గ్రహించక, దుగ్గంధములై న పుండ్లమీదను, గడ్డలమీదను వ్రాలియాదుగ్గంధమునే గ్రహించుట ప్రత్యక్షముగా గనుపించుచున్నదని భావము.

ప॥ రమ్మనిబిలువనిదేవ । ద్యమ్ములుజడువంగవచ్చియవినిందించుకొను । సమ్మతిగాకకుమతివిని । యిమ్మహి నదియెట్లటన్న నిట్లనెవినుమీ*వానిబుద్ధినిట్లనెకనుమీ* బొమ్మలాటాడించుబొమ్మతానొకటిభి । పొమ్మవియనిహా స్యమైనన్నిననుబోక నట్లనెవినుమీ*వానిబుద్ధినిట్లనెకనుమీ॥ ౨౭౫॥

తా॥ శిష్యా ! రమ్మనిబిలువక నేడు మ్మలు యీపద్యములను జదువునపుడు వచ్చి యీపద్యములను నిందింతురు, యీలోకమున దుర్జనుల ప్రవర్తనలు యిట్టివని చెలుసుకొనుము, బొమ్మలాటలాడునపుడు హాస్యము చేయునట్టి బొమ్మను భిభిష్మని భిభిష్మని కొట్టినను, యెటుల బోకుండునో అటువలెనే దుర్జనులు పొమ్మని బ్రార్థించి చెప్పినను బోక నిందింతురని భావము.

ప॥ వటియించినచన్నులుగల । కుటిలాలినినిందజేయుగుత్తఘరవికా ! యెటువలెతనతప్పెలుగక । నటువలెగ్రంథమును మెచ్చడతిదుర్జనుండు*లేనిచెతప్పలెదుకుచునుండు*యిటువంటిబోధనే నెఱిగేదెట్లనుకోక । కటువాక్యములు బలికిఘనులగాసిలజేయునతిదుర్జనుండు*లేనిచెతప్పలెదుకుచునుండు॥ ౨౭౬॥

తా॥ శిష్యా ! సుష్కించిన స్రవములుగలశ్రుతినిజూచి, గుర్తి పురవిగలశ్రుతినునుకొద్దిదిసములలోనటులయగునని యోచించుకొని హాసముచేయుచుండును, అటువలె నేమర్జనుదుయీగ్రంథమును మెచ్చకతప్పులెంచుచుండును, అకటానేనెటులయిట్టిగొప్పభోధను గ్రహింతుననియోచించక, కఠినవాక్యములాడి పెద్దలనుల్లఘించుననిభావము.

ప॥ గురువరమీనాసందున । యెఱుకను తెరగలిగియుండెనిన్నాల్గునుదమ । కరుణారసేక్షఃములం । దెరదీసితిరెఱుకమాట దీరెనిక్కడికీచాలునుభోధదూరదెక్కడికీ * పరిపూర్ణమునలేని యెఱుకనుజూపించి । యెఱుకలేదనియంటిరెఱుక లేదాయెనుదీరెనిక్కడికీ*చాలునుభోధదూరదెక్కడికీ॥ ౨౭౨॥

తా॥ స్వామీసగ్గురువర్యా, యిన్నిదినములు, దేవరవారిసందున నాసందునయెఱుకయనెడు తెరగలిగియుండెను, దేవరవారికరుణాకటాక్షముచేతనా తెరతొలగిపోయెను, యెఱుకమాట నేటితోదీరెను, పరిపూర్ణభోధయకచాలును, దేవరవారుయెఱుకనుజూపించి, యెఱుకలేదనిసెలవిచ్చితిరి, అదేప్రకారముయెఱుక మాట నేటితోతీరిపోయెననిభావము.

ప॥ ధారుణిగొంతజరించివి । చారించితిగానియీవిచారము నేనెవ్వారలుజెప్పగవిసలే । దారయమీనోటవిన్నానయ్యగురు మూర్తి*తరమానుతిజేయమీకీర్తి * సారసనేత్రపురారినీరజ బృందారకముఖులైన । నేరరుమిముదెలియనయ్యాగురుమూర్తి* తరమానుతిజేయమీకీర్తి॥ ౨౭౩॥

తా॥ స్వామీలోకమున నేనుచాలామట్టుకుతిరిగి, విచారణజేసితిని యెవరివల్లనయిట్టిభోధనువిసలేదు, దేవరవారివలనవిని తెలుసుకొంటిని ఆహాదేవరవారినినుతించుటకునాతరముకాదు, బ్రహ్మవిష్ణుమహేశ్వగురులును, యింద్రాదిదేవతలును మిమ్ముగీర్తించజాలరని భావము॥

ప॥ ఘటమెడుటబెట్టిచూపిన । యటువలెబయలుండజూపి యతిమాయలచే । నటియించుచున్న యెఱుకను । తృటిలోవిడిపి స్థితిపుడుతీరెనాశంకా*మదిబుట్టదుయేరీతినింకా* యెటుదోచకీలువెడలియటుమిమ్ముజూచిన । పృథినుండిదయజేసిప్పటిదాకబాధిస్తేతీరెనాశంకా*మదిబుట్టదుయేరీతినింకా॥ ౨౭౪॥

తా॥ స్వామీ! కుండయెదుటంబెట్టి చూపించినటుల యచలమ
రిపూర్ణమునుజూపించితిరి । అనేకమాయలచేతనటియించెడుయెఱుకను
నిమిషములోపల విడిపింపఁజేసితిరి, నాసంశయము లన్నియును దీరెను,
యికనుయేసంశయములునుబుట్టినేరవు, యశరీరుండనై తిననిభావము॥

ప॥ ఒరులునేననకనుండిన దెఱిగింపుమదే మొబయలుయే
నొరులంచుకొనెయెఱుకను నెవ్వరులేదనవలె నెఱుకనుయన్నదని
యంబెయదిలేదంచనుకో * నేనునినునీమదినిలేదనుకో * యెఱిగి
యీలేనెఱుకయట్లలేకుండితె॥ పరిపూర్ణమునుదాన్నే పగిదిగురై
ఱిగేముయిదిలేదంచనుకో * నేనునినునీమదినిలేదనుకో॥ ౨౮౦॥

తా॥ శిష్యా! పరులనినేనని యనకయుండునదేయచలము, నే
ననియును, పరులనియునుయెఱిగినదేయెఱుక, అదేలేనియెఱుక, నేనును
నీవునులేనివారమనిసీబుద్ధిచేతం బెలుసుకొనుము, యీలేనియెఱుకలే
కుండినపరిపూర్ణమునుయెఱుగుఁబట్లు, లేనియెఱుకలేనేలేదనిభావము.

ప॥ నాబుద్ధికిసరిపడ్డది నీబుద్ధిగానియెన్నినేర్పులగనినరా । ఛీ
బద్ధులయాబుద్ధులు! నాబుద్ధికిమెప్పురావునాతండ్రివినరా * శా
బాసునిన్నేతండ్రిగనెరా * యీబుద్ధినికమానకేబుద్ధిబూనకు ।
యేబుద్ధిబూనిననీబుద్ధిచెడిపోవునాతండ్రివినరా * శాబాసునిన్నే
తండ్రిగనెరా॥ ౨౮౧॥

తా॥ బిడ్డా! యెన్నివిధములయోచించిననునాబుద్ధికిసరిపడినదీని
బుద్ధియేగాని, ఛీఛీయెఱుకమార్గములయందువర్తిం చెడువారిబుద్ధులునా.
బుద్ధికిమెప్పురావు, నాతండ్రి, శాబాసునిన్నుయేతండ్రిగనెను, యీబుద్ధిని
విడువకు, యేబుద్ధినిబూనకు, యేబుద్ధిపూనిన నీబుద్ధిచెడుననిభావము.

కు॥ గొట్టితిదిట్టితిశ్రమలం । బెట్టితినిమనసుచెవులబెట్టకపెడ
చెవుల । బెట్టితిమొట్టితివెడలం । గొట్టితినిమనసుదెలియకోప
ములేకా * సరితెలిసితివోపికసోకా * పట్టుమిచ్చెదనికనట్టేమి
లేదాయె । పట్టుమిచ్చెదబోధఘట్టివాడవురోరికోపములేకా *
సరితెలిసితివోపికసోకా॥ ౨౮౨॥

తా॥ బిడ్డా! నిన్ను తిట్టితినిగొట్టితిని మిగులబాధలుబెట్టితిని, నీమా
టలువినకపెడచెవులబెట్టితిని, తలమీద మొట్టితిని, యిట్లువెడలంగొట్టి

తిని, కోపముచేత కాదు, నీమనస్సుకోధించుటకై యిన్ని బాధలు పెట్టితిని, ఆహానీ శాంతమును దెలుసుకొంటిని, నీవుమిగులబుద్ధిమంతుడవు, ఘట్టవాడవు, నీకుపరిపూర్ణబోధనిచ్చెదను, గ్రహించుమనిభావము.

ప॥ నీవెంతకొట్టితిట్టిన । నేవిడిచేవాడగానునీచరణంబుల్ ।
చావయినపెండ్లి యయినన్ । నేవిడువనటంటివిఘట్టనిజభక్తుడౌ
రా * నేగనుగొంటిసీనిస్థలారా * కావుననీకీట్టిఘనమైనబోధ
ను । వేవేగదయచేస్తినీవిడివిడువకునిజభక్తుడౌరా * నేగను
గొంటిసీనిస్థలారా॥ ౨౮౩॥

తా॥ స్వామీ దేవరవారెంతకొట్టితిట్టినను, నేనువిడిచేవాడనుగాను, మరగామైననుపెండ్లియైనను, మీసాదములయొద్దనే యనినన్ను విడువకుంటివి, ఆహానీవునిజమైనభక్తుడవు నేనుసీనిస్థలను దెలుసుకొంటిని, నీకీప్తమైనయచలబోధనిచ్చితినిసాధించుమనిభావము.

ప॥ నానోటిమాటవెంటడి । తానెప్పుడుసంచరించెతగునీచి
త్తం । బేనరిగనియిబోధని । ధానమునీకిస్తిదీన్ని దానుకోసు
మ్మి * నిత్యమునీవుచూచుకోసుమ్మి * యేసరుడైననీన్నీబోధ
నడిగితె । వానిమనసరయక వానికిదెల్పేవుదాచుకోసుమ్మి *
నిత్యమునీవుచూచుకోసుమ్మి ॥ ౨౮౪॥

తా॥ శిష్యా! నీవునానోటిమాటప్రకారము, తప్పకవర్తించుటచేతనీచిత్తవృత్తినిం దెలుసుకొని, యీయచలబోధనునీకిచ్చితిని, నీవుదాచుకొనిజూచుకొనుచుండుము, యేమానవుండైనను నిన్నుయిబోధనిమ్మని యడిగిన, నీవువానిమనస్సును శోధించకయివ్యగూడదనిభావము.

ప॥ కన్నదివిన్నదిలేకను । యున్నదిపరిపూర్ణమనుచునూహ
నెఱిగినన్ । కన్నదికన్నట్టేచను । నన్నరయగనెవ్వరున్నారామీ
దనడుగా * విన్నవాయున్నవారెవ్వరనగా * నిన్నుపోలికగా
నుకన్నులపండుగె । తిన్నగగలిగుండునిన్న నేతెరదీయనామీ
దనడుగా * విన్నవాయున్నవారెవ్వరనగా ॥ ౨౮౫॥

తా॥ శిష్యా! కన్నదివిన్నదిలేక, ఉన్నదంతయుపరిపూర్ణమనినీబుద్ధిచేతనూహించినయెడల, చూచినదిచూచినట్టుగానేబోవును, విచారించగాపరిపూర్ణమునకంటెనుయేమిలేదు, నిన్నుపోల్చిచెప్పబడినదేగాని య

దిక్ష్నులపండుగగాగనుపించుచున్నది. నిన్ననెడు తెరదీసినవెనుక యున్నదంతయుపరిపూర్ణమేయనిభావము.

ప॥ లేనిజగ మెఱుక లేదని । మానుగయిదిజెలసినపుడెమర్తము లేక । గానంబడుబట్టబయ్యలె । మానుగగలిగుండునెందు జూచిననందూ * అందముగానుజూచినముందూ* అందుయిందనరాకయెందుజూచినబయలు । సందుసందులనిండిపొందశక్యముగాకజూచిననందూ*అందముగానుజూచినముందూ॥ ౨౮౫॥

తా॥ శిష్యా-లేనిజగత్తునుయెఱుకనులేవని తెలుసుకొనినప్పుడేమఱుగుమర్తములులేకపరిపూర్ణము ప్రత్యక్షముగాగనుపించును, అందుయిందనకయెందుజూచినను సందులేకపరిపూర్ణము నిండినిద్దేశించుచు శక్యముగాక, సుందరముగా ముందుగాగనుపించుచున్నదని భావము.

ప॥ నమ్మునిజమ్ముగమనమున । ముమ్మాటికియెఱుకజోలిమూర్ఖానకమదిక । నమ్ముమచలమ్ములెస్సగ । నిమ్మళముగనిల్చిచూడనీవునిల్వలేవూ * నమ్మకుమెఱుకయదినమ్మలేవూ * తమ్ములలోననిమ్ముగవెలిగేటి । తుమ్మెదయనినేనునమ్మబల్కితిసుమ్మునీవునిల్వలేవూ * నమ్మకుమెఱుకయదినమ్మలేవూ॥ ౨౮౬॥

తా॥ శిష్యా - నీవునిజముగానీమనంబుననామాటనునమ్ముము, ముమ్మాటికియెఱుకనుదలచవలదు, నిన్నునీవునిదానించిచూడగా, నిలువకపారిపోదువు. కమలములలో శ్రేష్టమైనసహస్రారకమలమునందువెలిగెడుతుమ్మెదవంటిఆపోజ్యోతియేనీవనిజెప్పితిని, నీవేసచ్చిదానందమూర్తి, నిన్ను నీవునమ్మవలదు, అచలపరిపూర్ణమునే నిజముగానమ్ముమనిభావము.

ప॥ తెలవారెనుయికజన్మము । కలయ్యెజగంబులెల్లగనుగొనుచుండక । కలమేలుకొన్నపిమ్మట । నిలువగలేదయ్యెయెఱుకనిక్కముసుమ్మా * నమ్మినదానినీవికనమ్మా * యెక్కడజూచినపిక్కటిల్లుచుబయలు ॥ మక్కువగలిగుండుదిక్కులసంతలనిక్కముసుమ్మా * నమ్మినదానినీవికనమ్మా॥ ౨౮౭॥

తా॥ శిష్యా తెల్లవారెను, జన్మముకలవంటిదాయెను. మేలుకొనినపిమ్మట జగములన్నియుకల్లలాయెను, యెఱుక నిల్వక పారిపోవుటయేసత్తము, నేను నమినయచలమునే నీవునునమ్ముము, నమ్మినవారికినా

శనములేదు, యెక్కడజూచిననుపరిపూర్ణముపిక్కటిల్లుచు దిక్కుల
టనునిక్కముగానున్నదిజూడుమనిభావము.

ప॥ ఖండాఖండమునొందక । నిండినపరిపూర్ణమెఱిగినెరియె
ఱుకనుదా॥ ఖండించిచిడ్డడంబులదండిగపరిపూర్ణమెఱుగనుండే
వారెవరూ*మండితముగనునిండేవారెవరూ* యెండలోపలను
న్నదండిచీకటిచాటు । మొండిదేహములేకనుండునట్లనెజూడు
నుండేవారెవరూ* మండితముగనునిండేవారెవరూ ॥౨౮౯॥

తా॥ శిష్యా ఖండాఖండములనుబొందక, సర్వమునిండినపరిపూ
ర్ణముచుయెఱిగి(చిత్స్వరూపమైనయాత్మగాను,) జడస్వరూపమైనశరీ
ముగానుగల, యాయెఱుకనుఖండించినపిమ్మటనిండినపరిపూర్ణమునెఱు
గుటకునుండేవారులేరు, అచలమేసర్వమునిండియుండును, యెండయంద
చీకటిదాగియున్నటుల, మొండిదేహములులేకుండజూడుమనిభావము

ప, ఇదిమర్తమనుచునెఱుగక । విదితజ్ఞులమనుచునెడువే
త్తలమాటల్ । మదిలోనిల్చుకుమంత్రము । మదిలోమరచుండ
బోకుమాబోధరీతి* నిశ్చలముగనిలుపువిఖ్యాతీ* ఇదియది
యనియెఱుకయెప్పుడుగలిగి । తేదప్పుకుమీబోధదైవమనెడుజ్ఞ
ప్తిమాబోధరీతి* నిశ్చలముగనిలుపువిఖ్యాతీ॥ ౨౯౦॥

తా॥ శిష్యా! యీపరిపూర్ణభావముయొక్క మర్తమునుదెలియ
నేరక, మేముపెద్దలమని, వేదాంతవేత్తలమనిజెప్పెడుమాటలను నీమ
నస్సుననుంచవలయు, నేనుబోధించినమంత్రమును నీమనంబునమరువవ
లదు. నిశ్చలచిత్తముతోలోకమున ప్రఖ్యాతిబొందుము, యిదియదియని
యెఱుకనుదలచక, సదాదేవుడనేజ్ఞప్తిగలిగియుండుమనిభావము.

ప॥ కలవంటిదియెఱుకనుతన । కలలోపలనైనగానిగానగ
బోకకా । కలమేలుకైనపిమ్మట । కలయనిజూడకుమునీపుకాం
క్షలులేకా*యెన్నడునీవాకాంక్షలబోకా*కాంక్షాకాంక్షలరెం
టికలనైనదలచక । కాంక్షలుగలయెఱుకకాలిపోయినవెనుకకాం
క్షలులేకా*యెన్నడునీవాకాంక్షలబోకా॥ ౨౯౧॥

తా॥ శిష్యా! కలవంటిదియైనయెఱుకను, తనకలలోనైనజూచు
టకుప్రయత్నముచేయకూడదు, కలగనిమేల్చినపిమ్మటయాకలయంద

లికాటినిజూచుటలేదు, నీవెన్నడట్టియిష్టయిష్టములరెంటినినీవుకలలో నైనదలచవలదు, కోరికలుగలయెఱుక కాలిపోయినవెనుక, పరిపూర్ణము నందుయే బ్రాంతులును లేవనిభావము.

లేనివియైజగమెఱుకలు । మానసమునసత్యమట్లమానకతో చుక । లేనివిలేకనుజూచిన । తానన్నదిలేకబయలుతానేయై యుండూ * తెలివిలో తెలివి తెలివిలేకుండూ * అలసిన తెలిసినకల సినమెలసిన । వలసినయదివెల్లివిరిసినరీతిని తానేయైయుండూ * తెలివిలో తెలివితెలివిలేకుండూ॥ ౨౯౨॥

తా॥ శిష్యా! లేనివియైనజగత్తుయును, యెఱుకయును, మనస్సు నకుసత్యముగానేదోచుచుండును, యీరెండునులేనివనిదృఢపడినయెడలతానుతానన్నదిలేదు, అంతటనుయీబయలేయున్నది, తెలివిలో తెలివి లేకనేయున్నది, అలసినను, తెలిసినను, కలసినను, మెలసినను, వలసినను, ఆపరిపూర్ణము (వెల్లివిరిసినటులయనగా=సర్వమునిండినదైయున్నది) తెలివిలో తెలివి, శుద్ధతెలివియనెడు కళాస్వరూపములేనేలేదనిభావము.

ప॥ మాటలకుదురునులక్ష్యము । మాటలచేచెడుమగురియు మర్తమెఱిగినక । మాటలులేకనుబయలే । మాటకువకచాటు లేకమరియుండునన్నా * చూపులచేతచూడరాదన్నా * రేపుమాపునులేదుప్రాపుదాపునులేదు । ఆపదసంపదయనిశములేనిదిమరి యుండునన్నా * చూపులచేతచూడరాదన్నా॥ ౨౯౩॥

తా॥ శిష్యా! మాటలవల్లనేలక్ష్యముకుదురును, మాటలచేతనే గుఱుతుగలయెఱుకచెడిపోవును, యీమర్తమెఱిగినపరిపూర్ణమునకుయే మాటలునుచాటునులేకనిండియున్నది, చూపులనెడుఆపోజ్యోతులచేత చూడరాకయున్నది, రేపుమాపులును, దగ్గిరదాపులునులేక, యేకాలమందును, సంకటములుగాని, సంపత్తునుగానిగలిగియుండక, యొకటేవిధముగానున్నపరిపూర్ణమునునిర్దేశించిచెప్పుటకుసాధ్యముకాదనిభావము.

ప॥ తరమూపరిపూర్ణముగన । గురుకృపలేనట్టినరులుగుఱుతు * లిడుటకై । పరమార్థమెఱుగశక్యమె । గురుకృపచే దెలిసెనేని గుఱుతుండదయ్యా * మరుగెఱిగినమరినిల్వదయ్యా * మరుగుదెలి

సినమీదమరియెఱుకతాబోవు । మరుగుచేత నెబహుమాయల

భ్రష్టునుగుఱుతుండదయ్యా*మరుగెఱిగినమరినిల్వదయ్యా॥ ౨౯౪॥

తా॥ శిష్యా! గురుకటాక్షమునుబొందనిమానవులుపరిపూర్ణమునుద
చుటకును, గుఱుతువిడుచుటకునుశక్తులుగారు, గురుకటాక్షమునుబొం
దినవారికేగుఱుతువిడిచిపోవును, పరిపూర్ణమునుదర్శించిన యెఱుకపారి
పోవును, పరిపూర్ణమునుదర్శించనివారినియెఱుక బాధలు పెట్టుననిభావ.

ప॥ ద్వయదోషరహితమగుచును ద్వయదోషముపొందబోక ద్వ
యశూన్యత్వవై ద్వయమద్వయములుగాకను ద్వయమద్వయమ
నెడియెఱుకదగులక తానూ*మిగులుట లేక వగవునుమానూ*పగ
లురాత్రులుగాక పరిపూర్ణమైబయలు వె! లుగక మలుగక తొలుగ
కనలుగకదగులక తానూ*మిగులుట లేక వగవునుమానూ॥ ౨౯౫॥

తా॥ శిష్యా! ద్వయదోషరహితుండనై, ద్వయదోషములను
బొందక ద్వయశూన్యండనై. ద్వయాద్వయముల నెడియెఱుక చేతందగు
లుపడక, దుఃఖము లేనివాడవుగమ్ము, పరిపూర్ణము వెలుగక, ఆరిపోక. కదల
క, నలిగిపోక, తగులుపడక, పగులురాత్రులని లేక యున్నదనిభావము.

ప॥ కూడిగురుశిష్యులిద్దరు । వేడుకతోబయలునున్నవిధమె
ఱిగెఱుకక । వీడిరిదిలేనిదనుమా । చాటునయిక యేమిదోచదది
యేమోకానీ*వింటిరెమీరలిదియందులోనీ*జూడుమీయెఱుక
నువేడితివిడుమంచు । యీడుజోడునులేనియేకమైవిలసిల్లెదదియే
మోకానీ*వింటిరెమీరలిదియందులోనీ॥ ౨౯౬॥

తా॥ శిష్యా! గురుశిష్యులిరువురు పరిపూర్ణసమద్రమసందు వాలలాడుచు యె
ఱుకలేనిదనివిడిచి అదిపరిపూర్ణమయొక్కచాటునయైన దాగియున్నటులతోచలే
దు, యిదిమీరువింటిరిగాదా, లేనియెఱుకను విడుమంచువేడితిని, యీడుజోడులేక,
సహరహితమై, యేకమైయున్నదే పరిపూర్ణమనిభావము.

ప॥ ఎఱుక నెఱుంగనిబయలులులో । గురుడునుశిష్యుండువారి
గొడవలుయికమీ । రెఱుగరుయెఱుక నెఱుంగరు । యెఱిగినవన్ని
యునుమీరెయేనునుల్లక్కి*యుల్లక్కిదానెప్పుడుల్లక్కి* మరి
యింకమాటాడమాటెలేదాయెను సరిలేనిబయలైతెనరిపోయెన
టుమీదయేనునుల్లక్కి*యుల్లక్కిదానెప్పుడుల్లక్కి॥ ౨౯౭॥

తా॥ శిష్యా! యెఱుకను యెఱుగని యివరిహాగమువందు, గురుశిష్యులయొ

క్రమేనాదివృత్తులు, మిఱలుగజాలరు, యెఱుగ నెఱుంగరు, యెఱిగినవన్నియును మీదిను నేనును, మనమిరువురబద్ధము, అబద్ధమయెప్పుడునబద్ధము, యికమాట్లాడుట మమాటేలేదు, సరిసాటిలేనిబయలుమాత్ర మేనిండియుండెను, నేనెప్పుడబద్ధమనిభావము

ప॥ అలభద్రాచలమనినబ । యలుగనుగు రైలుగవలయుచే
 టుక నెవిష్టుం । దులదోచిగురునికృపచే । నిలువకవిష్టే గిహోతెని
 శ్చయమిదెరా*కృష్ణ దాసునిశ్చయమిదెరా • యిలలోననెవరైన
 యీకందార్థములలో । పలిగూడార్థముదెలియభ్రమనుజెందరు
 వారునిశ్చయమిదెరా*కృష్ణ దాసునిశ్చయమిదెరా॥ ౨౯౮॥

తా॥ శిష్య! భద్రాచలమనిన పరిపూర్ణమనియెఱుగవలయును, యెఱుగ నెడు విష్ణువుయాపరిపూర్ణమునందుగనుపించి, గురుకృపచేతనావిష్ణువు, మటుమాయముగా బోయినయెడల, పరిపూర్ణ మేనిశ్చయము, యిదియేకృష్ణ దాసులవారియదార్థము, ప్రపంచమున నెవ్వరైన నీకందార్థములయందలి గూడార్థములను దెలియుటచేత భ్రమనుజెందరు, యిదియేనిశ్చయము, గ్రంథకర్తయొక్కనిశ్చయమిదియేసనిభావము,

ప॥ భాగవతులనారాయణ । యోగికిజానకియ నేటియువతీ
 మృణికీ । బాగుగపుత్రుడనై భూ । భాగమునంగృష్టుడనుచు
 ప్రభవించినానూ* అనంతికిప్రభుడనై నానూ* నాగురుకృపచేత
 నయమైనయీబోధ । నేగంటికన్నంతసీకుదెల్పుటకిట్లుప్రభవించి
 నానూ*అనంతికిప్రభుడనై నానూ॥ ౨౯౯॥

తా॥ శిష్య! భాగవతులనారాయణయోగికినిజానకియష్టయనెడు దేవికిని, పుత్రుండనై భూమిమీదగృష్టుండని పేరుపొందితిని, అనంతమునకుప్రభువునైతిని, నాయొక్కగురునివలనబొందినయాబోధను, నేనుగనిన పరిపూర్ణమునుసీకుదెలుపుటకొఱకై భూమిమీదనవతరించితిని భావము,

ప॥ దేశాటనంబుజేసితి । వ్రాసితిగ్రంథములుకొన్ని వరగురు
 శిష్యుల । చేసెడిచర్యలువింటిని । రోసితిమోక్షాద్యపేక్షరూఢి
 గావినమూ*నీవిట్టియారూఢతగనుమీ* దేశికుదయబుట్టజేసితి
 శుశ్రూహోప । దేశముగనియుపదేశమిచ్చితిమెచ్చి రూఢిగవిన
 మీ*నీవిట్టియారూఢతగనుమీ॥ ౩౦౦

తా॥ శిష్య! దేశములన్నియునుదిరిగితిని, విశేషముగా కొన్నిగ్రంథములను వ్రాసితిని, గురుశిష్య సంవాదరూపకములైన గ్రంథములనుజదివితిని, వింటిని, మోక్షాపేక్షరోసివిడిచితిని, దేశికస్వాములవారి కటాక్షముకలుగునటుల చతుర్విధ కుశ్రూషలుగావించితిని, పరిపూర్ణమును గ్రహించితిని, ఆరూఢుండనైతిని, నిన్ను మెచ్చి నీకునుపరిపూర్ణభావము నిచ్చియారూఢతను బొందించితినిభావము.

ప॥ ఏపుగుఱుదుగురువర్గుని శ్రీపాదముబట్టలేడొచెలువుగ
నాతం । డీపు స్తకమునుజూచిన । నేపట్టననిలువకేగునిదినిజమ
య్యా*నరులారమిమదిదెలియరయ్యా* ముదమునయిలువెడ
లిమోక్షసతీశుడై । సదయుడొసంగురునిసముఖమునకునేగునిది
నిజమయ్యా*నరులారమిమదిగానరయ్యా॥ ౩౦౧॥

తా॥ శిష్యా యేమానవుడుసగ్గురుని శ్రీపాదపద్మములనుబట్టలేడో, అట్టివకు
ప్రాయోదైన మనుష్యుడు యీగ్రంథమునుజూచినను, జరుపుచుండినవినినను, ఆప్ర
క్కన నిలువకపారిపోవును, ఇదిసత్యము. ఓనరులారా యిదినిత్యమనిదెలియుడు, సం
తోషముతోయిల్లువెడలి(అనగా=సంసారతాపత్రయాదులనువిడిచి) సగ్గురుపాదము
లను సమీపించినవారు పరిపూర్ణభావమునుబొంది జననమరణములులేనివారగుదుర
ని భావము.

ప॥ ఘనులీకందార్థంబులువినియీసారాంశమునుగ్రహించి
నవారెల్లనుతుదమోక్షమునుండుదురనవరతమునిహసుఖంబు
లందుదురిలనూ*అప్తైశ్వర్యానందులైతగనూ*పొందుగధనక
నకపుత్రపౌత్రులుగల్గి । సంపదహముడిగినిశ్చలచిత్తములసౌఖ్య
మందుదురిలనూ*అప్తైశ్వర్యానందులైతగనూ॥ ౩౦౨॥

తా॥ శిష్యా యీకందార్థదరువులను వినిపిటియొక్క సారాంశములను గ్ర
హించిన పుణ్యపురుషులు జన్మాంతరమునపరమపదమునుబొందుదురు, సదాసుఖానం
దములనుభవింతురు, ధనకనకవస్తువాహనములనెదు అష్టఅయిశ్వర్యములను అనుభ
వింతురు, పుత్రీపుత్రులను, మనములమనమరాండ్రునుగలిగి, నిర్మలచిత్తులైయుండురని
యీగ్రంథకర్తయొక్క ఆశీర్వాదముని భావము.

ఇది శ్రీమద్రామమధుగు శివరామదక్షితులవారికి ప్రియశిష్యుడు వల్లూరు
రామకృష్ణయ్యగారును, వారికిప్రియశిష్యుడు మహేశ్వరుండును, వారికి ప్రియశిష్యు
డు కోటప్పదేవరయును. వారికిప్రియశిష్యుడు పోకల - శేషచలాహ్వయుండును,
వీరిచే మున్నూబరెండుపద్యములకు తాత్పర్యమువ్రాయబడినది.

సగ్గుంబును-సంపూర్ణము.

